

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

Dsida Jenő

A húsvét dicsérete

Ezerkilencszázharminc éve: szent
zsidók földjére nagy próféta támadt.
Emlékének, mely bágyadt, égi bánat,
szenteljük ezt a sárga pergament.

Rágondolok, míg járom Golgotámat.
Mivelhogy nincs igazság idelent,
Pilátus alatt a keresztre ment,
de harmadnapra új életre támadt.

Alleluja! - nagy bástyákat ledöntön
rivalg s csodára váró tűzben ég
falu és város, ház, tébolyda, börtön,

minden üszkös, az arcok feketék!...
Feltámad-é a bús erdélyi földön,
ki meghala és eltemették?

TARTALOM

Tanulmány

Fritz Rienecker: Az asszonyok gondja és öröme. Márk 16,1-8	135
--	-----

Virágvasárnap

Bak Áron: Ez a nap. Zsoltárok 118,24-26	138
Bustya Dezső: Krisztus királysága: más. Zakariás 9,9	140
Eduard Schweizer: Ujjongó gyermekek. Máté 21,10-22	143

Nagypéntek

Borbáth Dániel: Istennek ama Báránya. János 1,29	147
Dávid Lajos: A rézkívó. 4Mózes 21,1-9	149
Fazekas Zsolt: Jézus elárulása. Máté 26,14-16	152

Húsvét

Johann Albrecht Bengel: A húsvéti öröm. Márk 16,1-8	155
Csiha Kálmán: A húsvét három arca. Lukács 7,11-16	159
Csiha Kálmán: Szembejött velük. Máté 28,1-10	162
Hartmut Hetter: Húsvéti prédikáció. János 20,11-18	165
Froukje de Hoop: Húsvéti prédikáció. Máté 28,1-10	167
László Dezső: Nem csak ebben az életben! 1Korinthus 15,19-20	171
Nagy András: Húsvéti hír. Máté 28,1-10	174
Nagy László: Íme, örökön-öröklé élek. Jelenések 1,17-18a	178

Esketési beszéd

Nagy László: Krisztus a fundamentum	182
-------------------------------------	-----

Temetési beszédek

Bustya Dezső: Ledőlt torony. Lukács 13,1-5	184
Nagy József: Istenről emlékezem. Zsoltárok 77,2-10	186

Húsvéti ünnepély

Nagy József: Néhány testvéri szó nagypéntekről és húsvétról	188
Reményik Sándor: Akác-sor ősz utóján	190
Csiha Kálmán: Péter éneke	191
Paul Gerhardt: Ó Krisztusfő, te zúzott, te véres szenvedő	191
Borisz Paszternak: Mária Magdolna (II.)	192

Presbiternevelés

Részletek Papp Vilmos Légy kőszikla című művéből (III.)	193
---	-----

A lapot alapította dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Nagy László

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának nyomdájában

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Tanulmány

Fritz Rienecker

Az asszonyok gondja és öröme

Márk 16,1-8

Különös tömörség jellemzi Márknak az Úr feltámadásáról szóló jelentését is. Habár Márk egész evangéliumát annak a csúcspontnak elérésére irányította, hogy a feltámadásának ereje által valóságban élő, feltámadott és élő Úrról tegyen bizonyosságot és őt hirdesse, mégis nagyon szűkszavúan fejezi ki magát.

Az asszonyok nyilván ugyanazok, akikről már a 15. rész 40. versében szó volt lesznek az első feltámadástanúk, akkor, amikor a sabbath véget értével, kora reggel kijönnek, hogy a holttest elmaradt bebalzsamozását elvégezzék.

Az evangélisták között egyedül Márk említi, hogy az asszonyok csupán útközben kezdenek foglalkozni a nagy kő elhengerítésének gondjával, ami teljesen tanácstalanná és bátortalanná teszi őket. Éppen ezzel hangsúlyozza Márk azt a tényt, hogy mennyire reménytelenek voltak ezek az asszonyok. Teljes reménytelenség tölti lelküket. Az Úr halálával számukra minden befejeződött. Nincs semmi lelki felkészültségük arra, ami rájuk vár.

Így találkoznak a nyílt sírúreg csodájával. Ilyen előkészületlenül bukkannak rá az angyal megjelenésének csodájára. Márk ezt az angyalt fehér ruhába öltözött ifjúnak tünteti fel.

Elképzeltető és teljesen érthető, hogy az asszonyok számára ésszel fel nem fogható volt ez a helyzet, és a túlvilági hatalmaknak a földi történéssel való betörése mérhetetlen ijedelmet is okozott.

Még az sem oldotta fel az asszonyokat a "magukon kívüli állapotból", amikor az angyal, felfogván kereső pillantásukat, erősen biztató s ugyanakkor szeretetteljes megnyugtató szavakkal világosítja fel őket, hogy a Feltámadott és az Élő itt a sírban már nem kereshető, miközben az asszonyok tekintetét talán még egy kézmozdulattal is arra a helyre irányítja, ahol ezelőtt a gyalcsba burkolt test feküdt.

Érdekes megállapítani, hogyan következnek az eredeti szövegben röviden, tömören, de biztosan és határozottan az angyalnak az asszonyokhoz intézett szavai. Az angyal nem úgy mondja itt (mint ahogy a legtöbb fordításban olvashatjuk), hogy "keresitek Jézust" hanem a "jobb felől ülő ifjú" így mondja: "Jézust keressetek!" Jézus neve áll elől. Ez az erővel és tartalommal, szeretettel és boldogsággal teli név legyen az első, amit a gyászoló asszonyok meghallanak. A názáreti, a megfeszített jelzők csupán azután kötődjenek az ijedelemhez és a legszörnyűbb, legkegyetlenebb történéshez. Az asszonyok ne higgyék, hogy a mennyei követ egy másik Jézusról beszél. Nem, az angyal csak arról beszél, akit ők mindnyájan ismernek, szeretnek és tisztelnek, a Názáretiről, a Megfeszítetttről, akit oly szegyenletes módon, égbekiáltó törvénytelenességgel megölték. Részletesen, érthetően mondja az asszonyoknak: "Jézus, a Názáreti, a Megfeszített".

És azután újra rövid, határozott, súlyos mondatokban ismétlődik az angyal szájából a mondat kezdetén a legfontosabb szóval ennek a reggelnek az egész hihetetlen híradása: "Feltámadott! Nincs itt!" Hatalmas szavak, tele léttel, tartalommal, felfoghatatlansággal, meglepetéssel, lehetetlenséggel. Feltámadott! Nincs itt!

Már csupán a hely látható, ahová fektették. Nem ok nélkül olvasható Márk 15,47-ben: Az asszonyok "nézik vala, hová helyezék". Ők pontosan megnevezték a temetés helyét, hiszen a tervük az volt, hogy Jézust bebalzsamozzák. Tehát semmi kétség nem lehetett, minden talált, amit az angyal mondott.

Ő itt feküdt. Itt látták. Az angyali követ tovább a lepedőkre mutatott, amelyek pontosan a test helyzetének megfelelően feküdtek (Jn 20,6-7).

És most: feltámadt! Nincs itt! Felfoghatatlan, érthetetlen, lehetetlen! De éppen ez az evangélium. Ez az, ami Istennél lehetséges. Ami az embernek lehetetlen, az Istennél lehetséges. Feltámadt! Nincs itt!

Az apostolok cselekedeteiben van egy olyan Ige, amely a feltámadás jelentőségét sajátos módon fejezi ki. Pál mondja az ApCsel 13,33-ban, hogy az evangélium annak a beteljesülése, amit Isten a második zsoltárban mond: "Én fiam vagy te, ma nemzettelek én téged." Ez a nemzés megtörtént, "feltámasztván Jézust". A feltámadás tehát a nemzés vagy pedig a feltámadt Krisztus születése. Lehetetlen világosabban kifejezni, miben áll Isten nagy cselekedete, amit az evangélium hirdet.

Az Őskeresztyén prédikálás tárgya ez a történet. A főbizonyítékokat az Apostolok cselekedetei nyújtják a pünkösdi esemény után, amikor a hívők sokaságának szíve-lelke egy vala, ahol így hangzik: "És az apostolok nagy erővel tesznek vala bizonytságot az Úr Jézus feltámadásáról és nagy kegyelem vala mindnyájukon" (ApCsel 4,33). Pálnak az Aeropaguson elmondott beszéde a Feltámadotról szóló bizonytságtétellel végződik. A befejező mondatban nyomatékosan a bizonytságtévő hitet hangsúlyozza (ApCsel 17,31). E felett a mondat felett történt a döntés, ez a fordulópont. Hívóvé válni azt jelenti, hogy hiszek a Feltámadotban. Egyesek gúnyolódnak és elmennek, mások közelebb jönnek, hogy többet halljanak. Közülük néhány már hisz. Pál a korinthusiaknak (1Kor 15,12-19) száraz tárgyilagossággal mondja, hogy itt van a pontok pontja. Ha Krisztus fel nem támadott, akkor az egész keresztényen hit csak egy rögöszme. Egy felülmúlhatatlan döntő hatalom kicsúcsosodása! Az ember sehol sem érezheti magát annyira feltétel nélkül a hit talajtalan légterébe dobva, mint éppen a Feltámadotban való hitben. Repülj és lebegj! Vagy zúzd össze magad! Merned kell!

Ezek a helyek tanúsítják a feltámadásról szóló alapige kizárólagosságát az első igehirdetésben (1. Paul Schütz).

Feltámadt! Nincs itt! Így adta tudtára az angyal a Feltámadott sírjánál legelőször a gyászoló asszonyoknak, és pedig hűsvét reggelén. "Nincs itt!", nem tartozik többé ehhez az időhöz.

Feltámadott. Ez nem azt jelenti, hogy úgy támadt fel, ahogyan egykor maga az Úr Jairus lányát feltámasztotta vagy másokat feltámasztott e földi életre. Nem! Hanem ő egy egészen más életre támadt fel, egy olyan életre, ami e földi léten túl található.

Hogy Jézus élt, földi módon élt, azt ellenségei is bizonyítják, különben nem gyűlölték volna olyan izzó gyűlölettel (a semmit nem lehet gyűlölni) és halálra ítélték (a semmit nem lehet halálra ítélni). De hogy feltámadt, azt barátai bizonyítják, vagyis a benne hívők, a magukat őnéki átadóok.

A különbség szembeötlő. Mindkettő a földön történt, és ezért mindkettő történelmi valóság és tényleges történelmi esemény. De ez a "feltámadott", ez a "nincs itt" ugyanakkor valami egész más rendhez tartozó tény. És mivel ez az egészen más rend, ez az egész más hely olyan nagyhatalmúan létezik és itt van, ezért ez a "feltámadott!", ez a "nincs itt" egyes-egyedül a hittel, az egyszerű, puszta hittel fogható fel. Ezért tartalmaz a hűsvéti beszámoló olyan sok izgalmat, zavarodást, remegést, emberi magánkívüliséget. Logikusan tekintve, "fényben látva" a "feltámadott", a "nincs itt" egyszerűen felfoghatatlan. Minden természettani és minden logikai vita céltalan volt és céltalan ma is. Mi itt példátlan tapintatlansággal a talajnélküli hittérbe dobattunk. A valószínűtlenség több mint bizonyos. Ehhez jön még, hogy a tanítványok tőlünk alig különböző módon nem tudtak hinni. A lehetetlen ténylegesen létezik, és pedig a mi logikai tudatunk fényében. Azokat a célzásokat, amiket Krisztus földi életében a tanítványoknak tett, ők egyáltalán nem fogták fel. El sem érték a tudatukat. Erre vonatkozólag a megjegyzések: "nem hallották meg", "szívük megkeményedett". Ezért a kereszt alatti kétségbeesésük. Ezért a hír meghallása utáni hitetlenségük. Az asszonyok, akik elsőként fedezik fel az üres sírt, elsietnek, és először semmit sem mondanak. A tizenkettő nem hisz. Tamás egész végig megtartotta a "hitetlen" jelzőt. Az első dolog, amit Krisztusnak a tizenegy tanítvány

előtti megjelenésekor mondania kell, a "hitetlenségük és keményszívűségük" miatti feddés. Ezen a ponton minden evangélista beszámolója egyezik. Lukács 24,11-ben azt olvassuk, hogy az asszonyok szava az apostoloknak "csak üres beszédnek látszik". Hiányzott belőlük az ún. lelki készség. Valósággal immunitásról beszélhetnénk, amely bennünk van egy ilyenfajta lelki "ragálylyal" szemben, mint egy pánik vagy kétségbeesés tömeghallucinációjánál. Ezen a ponton ők éppannyira a józan felvilágosodás hívei voltak, akárcsak mi. A tanítványok e ponton egy síkon álltak az ellenségekkel. Csupáncsak annyiban különböztek tőlük, hogy az ellenség a másik oldal felé lép (l. Paul Schütz) és ilyen hazugságot vonultat fel: Mt 18,11-15 és 27,64. Otrombább hazugságot nem is lehetett volna kitalálni, mert közelebből tekintve már magában is maradéktalanul összeomlott.

Visszatérünk a Márk 16,18 textusához, külön a 7. vershez, ahol az angyal ezt mondja a sírnál teljesen megzavarodott asszonyoknak: "Menjetek el, mondjátok meg az ő tanítványainak és Péternek, hogy elöttetek megyen Galileába, ott meglátjátok őt!"

Hogy éppen az asszonyoknak kell továbbítaniuk ezt az óriási dolgot, amit nekik az angyal hírül ad és amiről szemükkel is meggyőződtek, ez számukra felfoghatatlan. És épp számukra érvényes ez a megbízatás, amely a tanítványokhoz utasítja őket. A feltámadás híre először is az asszonyokhoz szól. És Pétert pedig külön kiemeli, akihez el kell hogy jusson a hír.

Talán újra kitűnik ennél a rövid megjegyzésnél (csak ez a Márk-beszámoló említi Pétert a húsvét reggeli történetben), hogy Márk a Péter emlékezéseit feldolgozta az evangéliumban. A Péterhez szóló külön felhívás talán azzal is indokolt, hogy neki bukása után különösen szüksége van a feltámadás hírére.

Márknál, mint Máténál is, a tanítványokat a feltámadott Úrral való találkozásra az Üdvözítő saját előrejelzése szerint (14,28) - Galileába irányítják. Galileába akar Jézus elöttük menni. Ebben az összefüggésben felesleges az a kérdés, hogy egy ilyen üzenet a Feltámadott jeruzsálemi megjelenéseit előtte vagy utána kizárná.

A követ által Galileát ajánlja nekik. "Ha vigasztalni akarta őket, Galileáról kellett beszélnie, és kilátásba kellett helyeznie a Jeruzsálemból való eltávozást. Ez a lélektani oka annak, hogy Galilea egyszerre ilyen fő helyre kerül. A theologiai és üdvtörténeti ok még mélyebb és nagyobb. Amikor a galileai viszontlátást készíti elő, bejelenti a pogányok felé vezető útját. Feltámadása után az ellenséges zsidókat elhagyva a hívő pogányok felé fordul. Amikor Jeruzsálemben megjelenik, az zárt ajtók mögött történik. Ebben az ellenségnek már nincs része. De Galileában a hegyen és a tónál jelenik meg, nyilvánosság közepette, kiküldi őket a világba, Pétert pedig nyájának pásztorává rendeli. Galilea ezért az a theologiai és üdvtörténeti hely, ahol a Feltámadott elevenen belép az emberiség történetébe" (Dillersberger).

A látottak és a hallottak túl hatalmasak az asszonyok számára. Elfutnak a sírtól, és félelmükben hallgatnak. Az evangélista bizonyára úgy értette, hogy csupán először hallgattak.

Fordította: Nagy Irén

(Részlet a szerző Das Evangelium nach Markus c. munkájából)

Virágvasárnap

Bak Áron

Ez a nap

Alapige: Zsoltárok 118,24-26

Bibliaolvasás: Lukács 19,29-40

Ahogy halljuk ezt a három zsoltárverset, rögtön a felolvasott evangéliumi részre gondolunk. Magunk előtt láthatjuk a sokaságot, azt a tömeget, amely örvendezve kísérte Jézus Krisztust, amikor bevonult Jeruzsálembe. Az evangéliumi történet részletesebben tárja elénk, hogy miképpen történt Jézus királyi bevonulása, és idézetképpen ismétli azokat a zsoltárverseket, amelyeket a sokaság akkor énekelt volt zöld ágakat lengetve és virágokat hintve elébe az útra. Ezek az idézett zsoltárversek tulajdonképpen azok, amelyeket az alapigéből, a 118. zsoltárból hallottunk felolvasva: "Ez a nap az, amelyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vigadjunk ezen! Ó, Uram, segíts most; ó, Uram, adj most jó előmenetelt! Áldott, aki jó az Úrnak nevében!"

1. A sokaság ezekkel a zsoltárversekkel tudta akkor a legjobban kifejezni azt, ami a lelkében volt. Mert látták, hogy Jézus Jeruzsálem szomszéd falujából királyhoz illően akar bevonulni, valóban fellelkesedtek. Aki uralkodni fog rajtuk, az nem valamilyen náluk magasabb rendű arisztokra, felsőbbrendű úr akar lenni, hanem velük egyforma sorból vététt, mégis Istennek a hatalmával bíró uralkodó lesz, aki az ő érdekeiket fogja képviselni s nem ellenükre hatalmaskodik. Ezzel a lelkesedéssel énekelték a zsoltárt: ez a nap, amelyet az Úr rendelt. És ezért fohászodtak olyan szívből a zsoltárral: ó, Uram, segíts most, ó, Uram, adj most jó előmenetelt! Mert ha eddig nem sikerült elképzelésük a királyaikat illetően, akkor legalább most váljék valóra! Ezért tudtak olyan óriási lelkesedéssel ünnepelni és énekelni: Áldott, aki jön az Úrnak nevében!

Virágvasárnapján történt ez. Most pedig böjtfő vasárnapjától húsvét felé haladva a nagyböjti időben, abban az időszakban, amely minket Jézus Krisztus szenvedésére emlékeztet, mi is elérkeztünk virágvasárnapjaink. Az Ige szerint pedig azt halljuk, hogy rendkívüli ez a nap. Nem olyan, mint a többi. Rendkívüli azért, mert Jézus Krisztus szolgálatának a legszebb eseményére utal. A 108. éneket énekeltük az előbb. Annak az első verse úgy végződik, hogy "életének, szenvedésének legszebb napjára immár eljűta". Igaz, hogy Jézus életének virágvasárnapot megelőzően is volt sok szép napja. Sokan áldották őt mindazért, amit tőle kaptak, amit tőle fogadhattak el. Mert nemcsak egyszerűen a segítségét, a jóakarátát, a szeretetét érezhették meg, amikor gyógyulást, erőt vagy életet nyertek tőle, hanem tőle közvetlenül Istent ismerhették meg, azt, hogy benne Isten van közel az emberhez! Aki pedig megismerte Jézus Krisztusban Istent, élete minden napján csak áldani tudja őt. Sok ilyen szép napja volt Jézus földi életének. Köztük mégis a virágvasárnapja volt a legszebb, a rendkívüli alkalom. Akkor ünnepték őt igazán a legszebben.

Azonban nem a népek a lelkesedése tette rendkívülivé ezt a napot, hanem az, hogy a nép lelkesedése félreértésből származott és Jézus mégis elfogadta, nem utasította vissza. Akkor valóban lelkesedett a sokaság, de nem azért, amiért Jézus végül is elfogadta az ünneplésüket. A nép ugyanis Jézust földi királyának kiáltotta volna ki, s ahhoz illően fogadta. Úgy követték, úgy ünnepték és vonultak be vele együtt a fővárosba, mert akkor az volt a nép vágya, hogy szabaduljon meg ellenségeitől, hogy életének sorsát ismét saját kezébe vegye s maga igazítsa. De nemcsak saját sorsát,

hanem a környező népeket is. Azt szerette volna, hogy ismét jusson el arra a régi múltbeli nagy dicsőségére, amelyről annyit hallott, amire olyan nagyon áhítozott. Vissza akarta állítani a dicső múltat s ehhez virágvasárnapját, Jézus bevonulásának az alkalmát akarta megragadni: óriási lelkesedéssel énekelték a 118. zsoltárt. Hiányzott akkor a népből az Isten akaratával kapcsolatos józan értékelés. Jézus mégis elfogadta tőlük ezt az ünneplést, lelkesedést, mert tudta, hogy ilyesmiről szó sem lehet. Tudta, hogy az ő virágvasárnapi bevonulása Jeruzsálemben nem földi uralomra tekint, hanem egyedül a bűn hatalmának a legyőzésére, a bűn megsemmisítésére, hogy megszabadítsa az embert. Ezt pedig igazán lehet és illő is ünnepelni. Ezért elfogadta a nép ünneplését. Tudta, hogy a jeruzsálemi bevonulása úgyis azzá lesz, aminek Isten rendelte, s nem azzá, amivé a nép akarja tenni. Virágvasárnapja ezért lehet ma is a bűn eltörlésének ünnepe, mely arra mutat, hogy mi naponta s nemcsak esztendőnként egy alkalommal, hanem szüntelenül Istennek köszönhetjük magunkat és életünket.

2. Azzal kezdődik az alapige, hogy "Ez az a nap, amelyet az Úr rendelt". Tudunkra adta, hogy egyáltalán nem vaktában történt az, aminek történnie kellett, még ha más volt is az indítók a nép részéről. Ugyanis Istennek az ígérete teljesedett be. Jézus Krisztusnak a virágvasárnapi cselekedetét Istennek ez az ígérete határozta meg. Zakariás próféciájának a 9. részében van megírva, hogy Isten győzedelmeskedik a bűn felett. Jézus ennek a próféciának megfelelően cselekedett, amikor elküldötte tanítványait az előttük levő faluba, hogy hozzák el neki a megkötött vemhet, s ha valaki kérdi, miért teszik ezt, akkor mondják meg, hogy az Úrnak van szüksége rá. Mozzanatról mozzanatra, úgy, ahogy végbement Jézus bevonulása Jeruzsálemben, Zakariás próféciáját idézte fel, s ezzel határozottan arra utalt, hogy mindaz, ami történik, Isten akaratával egyező: nem valamiféle emberi dolog, hanem egyedül Isten rendelésének a beteljesedéséről van szó! Jézus tehát nem úgy vonult be Jeruzsálemben, mint egy földi hatalmaskodó úr, hanem úgy, mint a békesség királya. Ezért olyan rendkívüli ez a nap, amely most már felőlünk nézve azt jelenti, hogy el kell fogadnunk Jézust a mi életünk Urának. Mert nemcsak annak a népnek szólt akkor Jézus dicsőséges bevonulása, hanem számunkra is érvényes.

Egy lelkipásztor a börtönben levő foglyok számára tartott istentiszteletet, ahová elkísérte egy barátja is. Hazafelé menet azt mondotta a barát, hogy valóban foglyoknak találó igehirdetést hallott. Erre azt kérdezte az igehirdető: reánk nem volt találó? Isten Igéje nemcsak néhány kivételes vagy elvetett embernek szól, hanem mindenkinek egyformán, az igehallgatóknak és igehirdetőknak egyaránt. Virágvasárnapja ilyenformán az Ige elfogadásának a napja. Míképpen legelőször az volt, úgy most is az. Mert el kell fogadnunk Jézus Krisztust a mi örökkévaló királyunknak, amint a hitvallásunk mondja: "ő minket Szentlelkével és igéjével kormányoz, és a nekünk szerzett váltságban oltalmaz és megtart".

3. Úgy folytatódik az Ige, hogy "örvendezzünk és vigadjunk ezen". Az örvendezés és vigadozás nem mindennapi esemény. Valami rendkívüli dolognak kell jönnie, hogy erre sor kerüljön. A virágvasárnapi felhívás azonban nemcsak ilyen rendkívüli ünnepnapra szól nekünk, hanem minden érvényben van. Ugyanis mi tele vagyunk aggodalmaskodással. Mindig úgy tekintünk előre, hogy nem tudjuk, vajon mi fog következni, milyen rossz fog érne bennünket. Valaki feljegyezte azt, hogy milyen aggodalmi vannak, amelyek bekövetkezésétől fél. De a végén kiderült, hogy aggodalmainak alig 15-20%-a volt jogos, a többsége nem következett be. Jogosan hangzik hát az Igéből, hogy "örvendjünk és vigadjunk ezen", mert ez állandó biztatást jelent számunkra. Különösen akkor, mikor tudjuk, hogy nem akárcsi, hanem Jézus Krisztus, az életünk ura biztat minket. Jó szívvel fogadhatjuk az Ige biztatását: örvendjünk és vigadjunk, mert nem akárcsire bíztuk rá magunkat!

4. Ezután fohász következik: "Ó, Uram, segíts most; ó, Uram, adj most jó előmenetelt!" Gyakran szakad fel a szívünkben ilyen rövid fohász. Apáink példájából tudjuk, hogy útra kelve, megérkezve, a munka kezdetén vagy befe-

jezésekor szokás fohászzkodni. Az Ige azonban nem ilyen rövid kis fohászok-ról szól, hanem arról, hogy folyamatos, állandó bizalommal tudjunk Istenhez fordulni. Ennek a lehetősége adva van Isten kegyelmében. Amikor az első virágvasárnapján idézték ezt a zsolnárt, benne volt az emberekben az az elgondolás, hogy most végre fogják tudni hajtani rég dédelgetett tervüket, vissza fogják tudni állítani a régi dicsőséges múltat. Ehhez kérték Isten segítségét olyan nagy lelkesedéssel: Ó, Uram, segíts most, Ó, Uram, adj most jó előmenetelt! De nem így történt, hanem jobban, helyesebben, vagyis úgy, ahogy Isten akarta. Mert más lett a végkimenetele a virágvasárnap-i bevonulásnak: nem emberi elképzelés vált akkor valóra, hanem Isten akarata teljeseedett be!

Karinthy Frigyesnek van egy mély értelmű novellája nagypéntekről. Az író a maga költői képzelete szerint megkérdezte a népet, miután Pilátus kicserélte a lázadót és veszni hagyta Jézust, hogy mit tett nekik Jézus és mit a lázadó. Erre a nép beismerte, hogy Jézustól mindig csak jót kaptak akár szóban, akár cselekedetben, a lázadótól pedig csak elutasítást, háttér-be szorítást. Erre a nép vállalta, hogy visszamegy Pilátushoz és kéri Jézus szabadon bocsátását. Mentek is lelkesedéssel, de amikor Pilátus ismét fel-tette a kérdést, hogy kit bocsásson el, szinte öntudatlanul harsant fel a nép ajkáról, hogy a lázadót. Megdöbbenten ismerték fel, hogy nem tudják Jézus szabadon bocsátását kérni másodszorra, harmadszorra sem! Mert Isten akaratát nem lehet az embernek megváltoztatnia. És ameddig Isten végbe nem vitte a megváltásunkat, amíg Krisztus tökéletesen meg nem fizetett helyettünk, addig nem vagyunk képesek összeegyeztetni akaratunkat Isten akaratával. Fel kell ismernünk Isten akaratát, és el kell fogadnunk, hogy valóban olyan lélekkel tudjunk fohászzkodni és könyörögni, amilyen megfelel az Ó elvárásának. Csak akkor fogjuk jól mondani: Ó, Uram, segíts most; Ó, Uram, adj most jó előmenetelt!

5. Azzal fejeződik be az Ige, hogy "Áldott, aki jó az Úrnak nevében!" Ennek az áldásnak afölött kell hangoznia, hogy megismertük Isten akaratá-nak a célját. Akkor, amikor elismertük, hogy Istennek igaza van velünk szemben és az Ó akarata kell hogy a miénk legyen. Az első virágvasárnap még nem tudták ezt ilyen pontosan és világosan, de azóta már tudjuk, hogy Jézus Krisztus nem földi király, hanem az életünk és üdvösségünk királya. Olyan uralkodó, aki minket Igéjével és Szentlelkével kormányoz és a nekünk szerzett váltáságban oltalmaz és megtart! Nem szeretetlenségre, hanem mindig csak szeretetre indít fel, úgy, hogy előbb önmagunk átadását kéri és várja. S amikor igazán átadjuk magunkat neki, akkor szívből tudjuk áldani őt. Azt tudjuk mondani, hogy áldott, aki jön az Úrnak nevében! Ámen.

Bustya Dezső

Krisztus királysága: más

Alapige: Zakariás 9,9

Bibliaolvasás: Lukács 19,29-44

1. Közülünk a legfiatalabb igahallgató is tudja, hogy virágvasárnap Jézus Krisztus Jeruzsálembe való bevonulásának az ünnepe. Úgy is szoktuk fogalmazni, hogy virágvasárnapján Jézus királyságára emlékezünk. Ez nem azt jelenti, mintha Jézus máskor nem volna király. Tulajdonképpen minden ünnepen úgy áll előttünk ő, mint dicsó Király. Karácsonykor a napkeleti bölcsék úgy hódolnak előtte, mint a nagy Király előtt, akinek születését ragyogó csillag hirdette az égbolton. Jézus csodái mind királyi tettek; olyan valakinek a csodás tettei, akinek hatalom adatott mennyen és földön.

Nagypénteken a kereszt trónjáról uralkodik a senki másához nem hasonlítható, egyetlen Király. Húsvét a halál fölött vett diadalban hirdeti Jézus királyi hatalmát. Áldozócsütörtökön az örökkévaló Király önmaga által egybekapcsolja a mennyet és a földet. Pünkösd a Lélek királyi ajándékozásával tesz bizonyosságot a mennyei Király gazdagságáról.

Mégis, minden ünnepünk között ez a mai, a virágvasárnap hirdeti a legki-fejezettebben azt, hogy a Názáreti Jézus a mi Királyunk. Ezen a napon őt az egykori sokaság is királyként, mégpedig a mindenható Istentől küldött királyként ünnepelte. Méltó, hogy az ő mai népe, mi is, ma is így emlékezzünk rá és így ünnepeljük őt.

Egy felvilágosult, modern ember, aki a keresztyénséget nem ismeri, alaposan el is csodálkozhat ezen. Hogyan? Az öt kontinens keresztyénei 1991-ben egy királyt ünnepelnek? Hisz lassacskán már egy kezünk ujjain is összeszámolhatjuk a földön még létező királyok és királyságok számát! Az idők változása túlhaladta őket; és még ott is, ahol ma király uralkodik, tudjuk, nagyon korlátozott az uralma. A kormányzást ténylegesen az első miniszter meg a minisztertanács gyakorolja. Minden királyságban megvannak a törvényhozás, a bíráskodás meg a végrehajtás szervei. Nem úgy, mint egykor, amikor a király egy személyben legfőbb törvényhozó, ítéletet gyakorló bíró is volt. Hol van már az az idő, amikor az emberek vitás ügyeikkel a király elébe mentek igazságos ítéletért? A király ma már csupán koronás fő, aki azonban ténylegesen se nem uralkodik, se nem kormányoz.

És mégis királyt ünnepelünk, olyan királyt, aki más. Nem olyan, mint a régi, nem is olyan, mint a mai földi királyok. Uralkodása nem korlátozódik sem az időnek, sem a térnek egy darabjára. Jézus Krisztus örökkévaló Úr, akinek uralma kiterjed mennyre és földre, az egész teremtett mindenségre! Róla szóljon hát a mai nap Igénk üzenete.

2. Zakariás próféta több mint félezer évvel Jézus Krisztus születése előtt élt. Amit könyvéből olvastunk, az prófécia. Olyan jövődöbéli dolognak a megjelentése, ami Istennél örök időtől fogva elkészítettett. Mi ennek a prófeciának a tartalma?

Egy felszólítás hangzik Isten őszövetségi népéhez: "Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendez Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te királyod." Annak az egykori népnek nagy szüksége volt erre a bátorításra. Csak nemrég ért véget a hetvenesztendősi babiloni fogság. Círus perzsa uralkodó megengedte a hazatérést. A fogságból hazatért maradék felállította az áldozati oltárt, lerakta a templom alapkövét, elkezdődött az újjáépítés. Ezernyi fenyegetés, rosszindulat, feljelentés, ellenségeskedés és folytonos veszedelem közt folyt mindez. És most jön az örömré való felszólítás: Örülj, Isten választott népe, ímé, a te királyod jó! És még évszázadok teltek el, amíg e prófécia beteljesedett; de a hívő szívek örültek! Mi nem érjük meg, de utódaink valamikor megérik! Isten szava be fog teljesedni! Tudtak örülni ennek!

Mi már nem tudunk örülni! Ez a mi nagy bajunk. Esetleg vigadozni, könynyelműsködni, felelőtlenkedni tudunk. De tiszta örömmel örülni nem. Tudunk örvendezni a ma elröppent, tisztavirág-életű örömeinknek, de nincs távlatunk, nem tudunk örülni annak, hogy él és uralkodik az örökkévaló Király, Jézus Krisztus, és hogy ő a mi Királyunk! Mondd, testvér, de őszintén, te tudsz-e örülni ennek?

Ha Izrael népe azokat a királyokat vette számba, akik felette uralkodtak, nem sok örömet talált azokban. Legtöbbjük zsarnok volt, aki kegyetlenül kiuzsorázta, elnyomta a népet. Sok közülük romlásba, bálványozásba vitte egész népét, s ezért Isten haragját hívta ki az országra és a népre egyaránt. A múlt királyain nem lehetett örülni...

A prófécia hirdette eljövendő király más. "Szegény és számárháton ülő." Nem ilyenek ismerték az ókor királyait. A földi királyok nem dicsekednek szegénységükkel és egyszerűségükkel. Még a tenyérnyi kis ország fölött uralkodók is nagy királyoknak hirdették magukat. Itt valaki másról van szó...

Jó ötszáz év múlva egy földi birodalom helytartója előtt megállt egy fogoly. A helytartó ránézett a megkötözött kezű, látszólag minden hatalmá-

tól megfosztott emberre, és ezt kérdezte tőle: Király vagy-e hát csakugyan? És hallotta a feleletet: Az én országom nem e világból való... Még a tanítványok is csak a földi példákat tartották szemük előtt. Arra gondoltak, hogy ha Jézus csakugyan Dávid király trónjára ül, akkor ők lesznek mellette a főminiszterek. És Jézus elmondta nekik, hogy "a pogányokon uralkodnak az ő királyaik, és akiknek azokon hatalmuk van, jóltevőknek hivatnak. De ti nem úgy; hanem aki legnagyobb köztetek, olyan legyen, mint aki legkisebb, és aki fő, mint aki szolgál" (Lk 22,25-26).

Másként király Jézus, mint a földi uralkodók, és másfajta az ő királysága, mint a földi királyságok. A próféta erre nézve ezt hirdeti: "igaz és szabadító ő". A történelem sok ismert zsarnoka mellett tetszik meg igazán az, hogy Jézus Krisztus az igaz Király. Ő nem csupán igazságos uralkodó, hanem ő maga az Igazság. Hogy mennyire vágyik a mindenkori nép az igazságos uralkodás után, azt a mi régi közmondásunk is példázza: Meghalt Mátyás király, oda az igazság... Pedig "igazságos Mátyás" is csak földi király volt. Nekünk Jézus Krisztusban olyan örök Királyt adott a mi Istenünk, aki igazságul adatott nekünk az élő Isten előtt. Bűneink miatt ugyanis csak Isten igaz ítélete várna reánk: ez pedig kárhozatot, örök halált jelentene, de Krisztusért van nekünk tulajdonított igazságunk! Érette, keresztent történt szenvedéséért és haláláért megbocsát nekünk Isten.

Mert ő nemcsak igaz, de Szabadító is. Jézus nevét egyaránt fordíthatjuk üdvözítőnek vagy szabadítónak. Ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből, mondja felőle a születését hírül adó angyal. Földi királyok legfennebb ideig-óráig tartó szabadítást szerezhetnek egy-egy győztes csata vagy vitézi tett által. Jézus Krisztus azonban örök időkre szóló szabadítást szerzett nekünk. Vére hullásával megszerezte számunkra a bűnbocsánatot és az örök életet. Nincs hozzá hasonlítható Úr és Király sem a földön, sem a mennyben!

3. Mennyit értett meg mindebből az egykori virágvasárnapi sereg? Nem tudhatjuk. Úgy ünnepelték őt, mint egyet a föld uralkodói közül. Nem vették tudomásul, hogy az ő országába való belépés feltétele a bűnbánat és a megtérés. Izrael népe, Jeruzsálem leánya nem ismerte fel az ő meglátogatásának napját. Ezért sírt Jézus virágvasárnapján a szent város fölött. S mert ez a nép nem ismerte föl a dicsőség Urát, ezért következett el az ő megtagadása, halálának követelése. Ha igazán felismerték volna, nem feszítették volna meg őt!

A mi kérdésünk ma ez: van-e közünk Jézus Krisztus királyságához? Úgy ünnepeljük-e a virágvasárnapot, mint a különös szegény és számárháton ülő királyról való gyermekkori emlékezet, vagy odaszámláljuk magunkat az ő alattvalói közé? Azoknak hozza "szabadítást, akik önként választják őt uroknak.

Amaz első virágvasárnapon a sokaság virágokkal, pálmaágakkal köszöntötte az Úr nevében hozzájuk jövő Királyt. Felsőruháikat terítették elébe az országút porába. Mi ne álljunk meg a pálmaágas-virágos ünnepelésnél. Tegyük Jézus elé a szívünket, régi természetünket, őemberünket; hadd vonuljon ezeken át az Úr. Legyen valóban úr az életünk felett. Ezentúl ő mondja el nekünk, mit tehetünk és mit nem tehetünk, hová mehetünk el és hová nem, mit tarthatunk a házunkban és mit nem. Ne csak szavunkkal nevezzük őt Úrnak és Királynak, hanem legyen valóban Úr és Király az életünk felett. Az életünk minden vonatkozása felett. És ha egyszer valóban ő lesz az Úr és én leszek a szolga, mi leszünk a szolgák, az ő szolgálói, akkor leszünk igazán boldogok. Ámen.

Ujjongó gyermekek

Alapige: Máté 21,10-22

Bibliaolvasás: 2Sámuel 5,6-10

A textus központjában Jézusnak az a története áll, mely arról szól, hogy ő úgy megy keresztül a templom udvarán, mint a szélvész, szétkergeti a templomlátogatókat, felforgatja azoknak a jámbor embereknek az asztalait, akik az áldozati állatokat árulták, és a földre borítja a hivatalos pénzváltók kasszáit. Képzeljük csak el ezt... Olyasmi lenne ez, mintha egy fiatalember hirtelen berontana a templomunkba, szétdobálná az énekeskönyveket, az úrasztaláról földre borítaná a kenyeret, és aztán bent az egyházi irodán szétdobálná az egyházi adó nyilvántartásait. Csak galambok és juhok kellenének még az áldozathoz, melyeket a templom előtt lehetne megvásárolni, és ehhez még pénzt is kellene váltani, mert akkor a templomadót csak szíriai valutában lehetett fizetni. Ezek akkor mind odatartoztak a templomhoz úgy, mint most az énekeskönyvek, az úrvacsorai kenyér, vagy ahogy az egyházfenntartói járulék is odatartozik a mi istentiszteletünkhöz és egyházunkhoz. Jézus tehát ilyenformán rontott be az akkori egyházba. Körülötte pedig ott van az emberek egész tömege, akik ezt mind átélik. Olyan emberek ezek, akik mind szkeptikusak, vagy akik tele vannak homályos váradalmakkal, kérdésekkel és reménységekkel. Azt hiszem, hogy valami ott él bennünk is abból a négy csoportból, akik itt megjelennek.

Itt vannak először a főpapok és az írástudók, vagyis a lelkipásztorok és a theologiai tanárok. Az írástudókat persze akkor nem úgy alkalmazták, mint ma a theologiai professzorokat. Akkor csak egyszerű istenfélő és bibliaismerő laikusok voltak a papok mellett, de tudjuk, hogy a laikusok még paposabbak tudnak lenni, mint a papok és a theologiai szaktudósok. Ők tehát az embereknek egy olyan csoportját alkotják, akik a szakmájuk szerint, vagy amiatt is, hogy magánszorgalomból nagyon sokat foglalkoztak a Bibliával, magukat nagyon hozzáértőknek és bennfenteseknek tartották. Már évek óta benne voltak az egyházi életben, és tudták, hogy miként mennek ott a dolgok. Megvolt nekik a maguk istenélménye, és tudták, hogy milyenek kellene lennie az egyháznak, meg azt is, hogy ki oda való és ki nem.

De miképpen élnek most már pontosan ők Jézus mellett? Hát nem jó az, ha az életüket rábizzák Istenre, tanulják az ő Igéjét, elmélkednek felette, naponta bizonyosságát adják a háládatosságuknak és áldozatot hoznak érte? A végzetes csupáncsak az, hogy Isten megszokássá vált a számukra. Bennfenteseknek tartják magukat. Sokkal többet tudnak az Istenről, még annál is, mint amit hallani tudtak felőle. Tudják, hogy Isten benne van a Szentírásban és meg lehet találni az istentiszteleten, és azt is, hogy mennyire elismerésre méltó dolog hinni benne. De pontosan ezért nem tudnak már igazán imádkozni az Úr eljöveteleért. Teljesen magától értetődővé lett számukra. Úgy prédikálják őt és úgy beszélnek róla, mint a szakemberek, mintha egyszerűen tovább tudnák adni őt a maguk óriási tudásával másoknak. Olyan ez, mint amikor egy házasságban az egyik magától értetődőnek veszi a másik vagy a saját szeretetét, és többé már nem úgy éli át, mint egy mindig megújuló csodát, s ezért egyáltalán nem törekszik arra, hogy az napról napra megújuljon. Mert így én már nem tudok a feleségemhez vagy a férjemhez úgy vonzódni, hisz eszményi képet alkottam magamnak róla; mert ha azt gondolom, hogy én teljesen tisztában vagyok a másikkal, ha már nem történik velem kapcsolatban többé semmi új, vagyis a másik nem kerül velem szembe teljesen váratlanul, akkor üres és unalmas lesz az együttélés. Pontosán ez

történik, amikor mindent olyan jól tudunk Istenről, mert többé már nem rázkódtat meg minket, hisz egyáltalán nem kerül velünk szembe másképpen, hanem mindig csak úgy, ahogy azt vártuk. Így volt ezekkel a főpapokkal és írástudókkal. De vajon nincs-e bennünk is valami belőlük? Hisz olyan jól tudjuk, hogy Istennek mit kellene most tennie, és olyan jól tudjuk, hogy miképpen kell élnie annak, aki igazi keresztyén. Vajon nem gondoljuk-e néha mi is azt, hogy mindent jól tudunk Istenről, attól függetlenül, hogy sokat tudunk a Bibliából vagy csak kevesebbet? Megadjuk-e Istennek az előnyt, amikor meg akar lepni bennünket, mert egészen másképpen akarja, hogy éljünk, mint ahogy mi azt Istenről elképzeljük?

Azután pedig itt van a nép. Úgy felbolydult az egész város, amikor Jézus bement a templomudvarra, mint földrengéskor. Szóval akkor hallatlan reménység és várakozás töltötte volt el az embereket. Mindenütt azt kérdezték, hogy "Kicsoda ez?" De ezzel kapcsolatban már kész is volt a felelet: "A galileai Názáretből való próféta." A nép, vagyis azok, akiknek már volt érzékük ahhoz, hogy felismerjék, hogy ez a dolog nem lehet Isten nélkül, és akik szívesen fogadták volna azt, amit akkor nekik Jézusban felkínált, igen, ők voltak azok, akik figyelték Isten valóságát, azt, hogy Isten hol töri át azokat a képleteinket és azokat a kész tételeinket, amelyeket magunknak szoktunk felállítani. Akkor ott történhetett volna valami. Mert a "próféta" mégiscsak egy olyan ember, akiben Isten tudtul adja magát, vagy akiben valósággá lesz. Csak nekik akkor még egy lépést meg kellett volna tenniük, nem pedig azonnal mindent lerövidíteni, befejezni és meghalni hagyni. Mert nekik nyitottnak kellett volna lenniük azok számára, akik a következő napokon majd lejárásznak előttük, amikor Jézust keresztre feszítik. Mégis minden nyitva maradt náluk; de mi tudjuk, hogy egypár nap múlva közülük a legtöbben azt kiáltották, hogy "Feszítsd meg!", mivel semmi nem történt Jézus által.

És akkor itt van a harmadik csoport, a tanítványoké. Ők most már tényleg szerettek volna valamit megtapasztalni az Isten részéről. Hiszen Jézussal együtt járták az országot, hallgatták őt, és megéreztek, hogy az Ige hirtelen ismét teljehatalmat kap. Látták a cselekedeteit is. De most nekik is kérdéseik voltak. Biztos, hogy ezek csodálkozó kérdések voltak, olyan embereknek a kérdései, akik sejtik, hogy Isten valóban és ma is élő Isten. De ezek mégis olyan kérdések, amelyek azt mutatják, hogy ők sem értették meg a dolgokat. Azért nem értik, mert amit Istenről tapasztaltak, most hirtelen egészen másképpen néz ki, mint ahogy várták. Egyáltalán nem úgy néz ki, mint Jeruzsálemnek, az egyház régi dicsőségének a győzelme és annak visszatérése, hanem úgy, mint a pusztulása. Hiszen Jézus egészen tönkretette az egész istentiszteletet, és úgy néz ki, mintha annak vége kellene hogy legyen. A fügefának a furcsa kiszáradása pedig olyannak látszik, mint amilyen Isten ítélete az ő egyháza felett. Ezt nem tudták ők megérteni úgy, mint ahogy mi sem értjük, ha Isten egészen más úton jár, mint amilyent mi elképzelünk, mint amikor láthatatlan marad és nem avatkozik közbe értünk. Márk evangélista elmondja, hogy a nép teljes lelkesedéssel kiáltotta volt: "Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, amely jó!" Ez pedig pontosan azt jelenti, hogy a mi atyáinknak országa a mi őseinknek az egyháza! Az, amit mi olyan jól ismerünk és amiről mi olyan pontosan tudjuk, hogy milyennek kellene kinéznie. Éppen úgy, mint akkor, amikor még magától értetődő volt a templomba járás és a gyermekekre éppen olyan magától értetődő benyomást tett az, amit elmondott nekik a lekipásztor mindenekelőtt arról az erkölcsről és szokásról, amit beléjük sulykolt.

De Jézus mit szolt mindezekhez? Ismét felszólította a tanítványait, imádkozzanak, és azt mondta nekik: "Higgyetek!" - legyetek bizonyosak az Isten felől még az ítéletben is, és várjátok meg a cselekedeteit! Hallatlan dolog volt az, amit mondott; hegyeket tudtak volna elmozdítani, ha igazán hittek volna. Vajon élt-e már át valaki ilyesmit? Persze nekünk nem szabad elfelejtenünk, hogy ő milyen összefüggésben mondta ezeket, tudniillik pontosan azon a ponton, amikor a tanítványok első alkalommal kellett hogy megértsék azt, hogy Istennek az akarata, amiért nekik imád-

kozni kell, némelykor hajszálpontosan szemben áll a mi kívánságainkkal. Ha valamikor, akkor pontosan most kellett volna nekik megtanulniok azt imádkozni, hogy "legyen meg a Te akaratod!"

De Jézus mondott még valami ennél is fontosabbat. Ugyanis ott volt még egy negyedik csoport is, és nekik mondta el azt, ami a legdőntőbb dolog. Ezek a gyermekek voltak ott a templomban. Nem voltak ideális gyermekek. Éppen úgy kiabáltak, mint a gyermekek szoktak manapság, ez pedig egyáltalán nem tetszik nekünk, legkevésbé vasárnap reggel, amikor szívesen tovább aludnánk egy kicsit! Ezek tehát nagyon normális gyermekek voltak, kiabáltak és veszekedtek. Biztos, hogy sokszor nehezen kezelhető gyermekek voltak. Azonban valamit felfogtak. Mert most egyszerűen ujjonganak és örvendeznek. Nincsen nekik semmilyen rögeszméjük "a mi atyánknak, Dávidnak országáról"; Ők csak azt látják, hogy kinek ujjonganak: a Dávid fiának. És ebből teremtik maguknak a reménységet! Arról van szó, hogy meggyógyult ott két, három szánta ember, egypár vak pedig visszakapta látását. Pedig ez csak töredéke annak a sokmilliónyi szántának és vaknak, akik a földünkön élnek! Mi nem vagyunk-e valóságshűbkek, ha már tudjuk mindazt, amit a gyermekek még nem ismernek? És mégis, én azt gondolom, hogy ezek a gyermekek igazi realisták voltak. Természetes, hogy sok mindent nem értettek, sőt sokkal kevesebbet, mint a körülöttük levő felnőttek. Azonban éppen ezért tudják most, ebben a szempillantásban meglátni azt, ami felett valóban örvendezni lehet: azt a pár szántát és azt a pár vakot, akik meggyógyultak. Ezért ujjonganak, ezért képesek még az örvendezésre.

Én azt hiszem, hogy ezek a gyermekek fogták fel a legjobban azt, ami akkor valóban megtörtént. Emlékszünk rá, hogy mit olvastunk volt az elején Sionról és Jeruzsálemről? Hogy Dávid milyen dühös lett volt a szántákra és a vakokra, akikkel őt kicsúfolták, hogy egyszer s mindenkorra kijelentette: "Vak és szánta ne menjen be a templomba!" (2Sám 5,8) Izrael pedig annyira jámbor nép volt, hogy még a legnagyobb butasághoz is ragaszkodott, ha egyszer olyan híres ősiük mondotta volt, mint Dávid. Csak azok a gyermekek a vallásórán még nem tanulták volt meg ezt a történetet, és az egyházi szokásoknak ezt a rendjét sem ismerték, amely megtiltotta, hogy a szánták és vakok belépjenek a templomba. Egyszerűen ezért örvendeznek és ujjonganak olyan szabadon. Jézus pedig hagyja őket ujjongani; mert ez olyan ujjongás, amely kihat az egész földre és többé nem lehet neki gátat vetni. Igen, mert neki volt bátorsága, hogy a Biblia és az annak szó szerint vett mondatai meg az összes egyházi rendelkezések ellenére magára az Istenre és az ő akaratára hivatkozzék s pártját fogja ezeknek az ujjongó utcagyerekeknek. Azok ugyanis észrevették, hogy olyasmi történt, amit az elkövetkező kétezer esztendőben sem lehetett eltussolni. Amióta Jézus elment a szánták és a vakok után, a vámszedők és a paráznák után, a szegények és a megvetettek után, azóta többé nem lehetett elfelejteni azt, hogy Isten azok mellett van, akiket nem szoktak észrevenni, vagy akiket szitkozódva félrekergettek, akiket mindenki egy kicsit szánakozva vagy kárörömmel szokott lenézni. Amikor az ápolónők a súlyos betegek között végzik a maguk gyakran fáradságos és egyáltalán nem felemelő munkáját, vagy amikor fiatalok felkeresik azokat, akik a kábítószerek-élvezetek rabjai, vagy amikor olyan férfiakról hallunk, mint amilyen Albert Schweitzer volt, és még sok más ismeretlen, aki elmegy, hogy segítsen olyan helyeken, ahol eddig még senki nem gondolt rá, akkor mindez annak a következménye, ami itt lejátszódott, és amit észrevettek ezek a gyermekek, akiknek még nem volt annyira kialakulva a világnézetük.

Valószínű, hogy Isten manapság is ítélkezik egyházunk felett; de most is, mindenesetre úgy, mint akkor, minden ítéletében ott érződik az ő feltétel nélküli szeretete. Mert keres minket, és azt akarja, hogy ne rejtőzzünk el a megszokottság mögé, amivel Istent magától értetődővé változtatjuk. Azt akarja, hogy ne maradjunk meg az istennélküliség érzésében. Azt akarja, hogy istentapasztalatainkról ne mondjunk le rögtön, ha ő áthúzza számításainkat és minden másképpen végződik, mint ahogy mi jónak láttuk. Azt akarja, hogy gyermekek legyünk; olyan gyermekek, akik már nem maguk akarják

áldozatok árán és minden lehetséges erkölcsi melléállással az egyházat építeni, hanem olyan gyermekek, akiknek meg szabad tanulni azt, amit ő cselekedett; olyan gyermekek, akik sok mindent nem értenek még de hisz én magam is sok mindent nem értek abból, amit ma Isten tesz -, ám olyan gyermekek, akik nyitva tartják a szemüket annak a meglátására, ami törté-
nik; olyan gyermekek, akik látják és észreveszik őt, aki eljön hozzánk és éppen minket szeretne megszabadítani mindenféle sántaságból és vakságból. Ámen.

Fordította: Bak Áron

Nagypéntek

Borbáth Dániel

Istennek ama Báránya

Alapige: János 1,29

Bibliaolvasás: Jelenések 7,9-17

Íme az Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit! Nagypénteket ünnepelni azt jelenti, hogy ma mindnyájan igaz bűnbánattal a bárány Jézusra tekintünk.

Szikszai György, a kétszáz évvel ezelőtt élt áldott református lelkipásztor mondta az első nagypéntekre emlékezve, hogy mikor Isten Fiának teste megverve, megköpődösve, a mi bűneink ítéletével megterhelve kínok közt a kereszten függ, akkor mi nem ehetünk és ihatunk kedvünkre s nem tehetjük azt, mit más napokon. Azt ajánlja, sirassuk meg bűneinket, bűnbánatot tartva. A bűnbánat megtérést kereső indulatával figyeljünk ma alapigénkre.

1. Istennek Báránya van. Ez az evangélium. Az örökkévaló Úr, ki szereti e világot s elveszi annak bűneit, a Bárány által teszi ezt. A Szentírás a Mózes könyveitől kezdve a prófétai iratokon át, az evangéliumokban s a Biblia utolsó könyvében is gyakran hirdeti: Istennek Báránya van. A Megváltót, akit Isten értünk bocsátott e földre, a Szentírás nem valami gigászi lényhez hasonlítja. Ha említi is néha Júdás orozslánját, a Megváltó nem ilyen indulattal járt itt a földön, hanem a Bárány szelídségével, alázatosságával élt és szolgált.

Nagypénteken Jézusban a szeretetnek, az irgalomnak és az isteni bölcseségnek azt az Urát kell látnunk, ki nem pusztító ítélettel vette el a világ bűneit, hanem a Bárány szelíd áldozatával. "Kinek ötlött volna az csak elméjébe is írja Szikszai hogy a felséges Isten még ezt is megcselekedné? És kicsoda merete volna ezt csak gondolattal is kívánni tőle, hogy a maga szent Fiát küldje el helyettünk szenvedni és meghalni?" Majd így kiált fel: "Ó, könyörületességnek feneketlen mélysége!"

Sokan azon ütköznek meg, hogyan engedheti Isten az ártatlan szenvedését. A zsidók is ezért nem fogadták el Jézust messiásuknak. Nekik hatalmas, bosszúálló Úr, Júda orozslánja kellett volna a Dávid székébe. A zsidóknak botránkozás és a görögöknek bolondság volt a Bárányról szóló evangélium. Nekünk azonban Istennek ereje a Bárányról szóló örömhír. Igazi megtapasztalása annak, hogy milyen isteni szeretettel szeret bennünket az Úr.

Nagypénteken áldjuk az Urat, hogy Báránya által váltott meg.

2. Ez a Bárány Jézus Krisztus. Az Ószövetség már öt példázta. A báránynak különösen négy vonását emeljük ki: szelídség, alázatosság, engedelmeség és az ezekből fakadó odaadás.

Jézus maga mondotta a megfáradtaknak, megterhelteknek, hogy jöjjenek őhozzá s tanulják meg, hogy ő szelíd és alázatos szívű. Vegyék fel az ő igáját, melyet " szelíden és alázatosan hordoz. Így találnak nyugalmat lelküknek.

Finta Gerő erdélyi költőnk írta egyik versében: csak a szelídség hatalom, s nincs más hatalom, csak a szelídség. Verse végén látomászerűen írja: jönnek a szelídek, hogy győzelmi zászlóikat feltűzzék a vadság várfo-kára. Jézus boldognak mondta a szelídeket, mert úgy látta, hogy ők örökségül bírják a földet (Mt 5,5). Tanítványainak is azt mondta, legyenek szelídek, mint a galambok.

Jézus a szelídséggel együtt említi az alázatosságot. Benne, Isten Bárányában valóban nyilvánvaló lett a Példabeszédek könyvének igazsága: "Jobb

alázatos lélekkel lenni a szelídekkel, mint zsákmányon osztozkodni a kevélyekkel" (16,19). Ézsaiás Jahve szenvedő szolgájáról ezt mondja: "Alázatos volt és száját nem nyitotta meg..." A keresztt szenvedéseiben a bárány szelídségével tűrt és imádkozott. A sok vad és gonosz indulattal szemben az övé lett a győzelem.

3. E szelídséggel és alázatossággal engedelmesen betöltötte azt, amit az Úr kívánt tőle. Az ószövetségi bárány az oltáron előképe volt Jézusnak. Az ő engedelmes odaadása páratlan. Mindezt ártatlanul végezte el. Még Júdás is elismerte ezt. "Elárultam az ártatlan vért." Pilátus pedig igaz embernek nevezte.

Munkácsi Mihály Jézus Pilátus előtt című híres képén ezt fejezte ki, mert igazán megértette azt, hogy kicsoda Jézus Krisztus és miben van megváltó hatalma. Mennyire kicsendül ez a másik világhírű művészi alkotásban, Bach Máté-passiójában is. Mily sokszor csendül fel lelkünk mélyén is az ő éneke: Ó, fő, teljes sebekkel, teljes fájdalokkal...

Jézus ezt az engedelmes odaadást tudatosan tette. Maga már előre hirdette, hogy neki szenvednie kell. Megköpdösik, megostorozzák, arcul verik, megölik. Volt pillanat, midőn könyörgött, ha lehetséges, múljék el a pohár, s vért verejtékezett, de tudatosan mondta hívő szavát, legyen meg a Mennyei Atya akarata.

Így vette el a világ bűneit. Az én és a te bűnödet is.

Ez az Istennek való engedelmség a legnagyobb hatalom. Ezzel élt Jézus, ezzel törte meg a bűn hatalmát és ártó pusztítását. Így nyitott utat számunkra Isten országába. Mily igaz, ez az egyetlen szükséges engesztelő áldozat. Nincs szükség több áldozatra. A magyar református egyházunk ezt értette meg, midőn a zászlós Bárányt választotta címerül. Ez a zászlós Bárány a győzelmes megváltó.

4. Innen értjük meg azt, hogy Jézus anyaszentegyháza az ő bárányainak közössége. Azoké, kik hallják az ő szavát és követik őt. Már Ézsaiás Isten bárányainak nevezi az Úréit (40,11). Jézus feltámadása után Péternek ezt a parancsot adja: "Legeltesd az én bárányaimat" (Jn 21,15). Az egyházra illik valóban e megállapítás: "Ezek azok, akik követik a Bárányt, a Bárány zsengéi" (Jel 14,4). Ezek a Jézust követők bárányindulatukat a Báránytól kapják, ki Szentlelke által tesz szelídekké és alázatosakká, odaadó szeretettel szolgálókká. Értsük meg jól, hogy a mi ömberünk, a bűnös és a vad, a haragra és a gyűlölségre kész, Krisztussal együtt megfeszítettett a kereszten. Megkeresztelve pedig a Krisztus halálában, új életben járunk. Pál apostol mély értelmű értelme így hangzik: "Az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban" (Fil 2,5). Ez ma az a hívő és szelíd szeretetszolgálat, mely itt a bűn világában segít minden megpróbáltatottan, minden bűnben élőn, mindenkin, ki velünk él. Ez az egyházunk igazi ismertetőjele. Nincs benne semmi az uralkodó hatalmaskodásból, mert ez idegen az egyház igazi életétől. De egyre több a segítség, mások megmentésére irányuló indulat és tett.

Ha azt kérdezi ma valaki, hogy most a XX. század végén mi az egyház feladata, azt hiszem, helyesen felelünk, ha azt mondhatjuk: a Bárány indulatával élni és sokat szolgálni embertársaink között. Ez jelenti az Isten előtti szelídségünket, alázatosságunkat, az Igével való élést és annak való engedelmséget. Jelenti az ezekből fakadó hitbeli odaszentelődésünket és minden jó cselekedetre kész szolgálatunkat.

Jézus ma is el kívánja venni a világból a bűn maradványait. Meg kívánja újítani a bűnösöket. De ezt a mi mindennapi életünk és szolgálatunk által végzi el. Milyen nagy felismerés és az igazi egyházi életre elindító szolgálat ez éppen itt és ma.

5. Befejezésül lássunk a jövőbe. János, a hú tanítvány, mint látnok írja le a Jelenések könyvében a diadalmas egyházat. Az ötödik fejezetben ezt írja: "Méltó a megöletett Bárány, hogy vegyen erőt és gazdagságot és bölcsességet és hatalmasságot és tisztességet és dicsőséget és áldást" (5,12). Két fejezettel tovább látja János a diadalmas Bárányt és a megváltottak hatalmas seregét, akik Isten királyi széke és a Bárány előtt

állnak, akik fehér ruhában vannak és kezükben pálmaágak. Nagy szóval kiáltják: az idvesség a mi Istenünké, aki a királyi székekben ül, és a Bárányé! A vének kérdésére, hogy ezek kik és honnan jöttek, ezt a feleletet halljuk: "Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból és megmosták az ő ruháikat és megfehéřítették ruháikat a Bárány vérében. Ezért vannak az Isten királyi széke elött; és szolgálnak neki éjjel és nappal az ő templomában; és aki a királyi székekben ül, kiterjeszti sátorát felettök. Nem éheznek többé, sem nem szomjúhozhatnak többé, sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi hőség: Mert a Bárány, aki a királyi székek közepette van, legelteti őket, és a vizeknek élő forrásaira viszi őket; és eltöröl Isten az ő szemekről minden könnyet" (7,14-17).

Ez a győztes Bárány és megváltott népe a jövőben. Ha hiszel benne, ha megmosod ruháidat vérében s igaz búnbánattal veszel úrvacsorát, szabad hívő reménységgel magadat is ott látnod e meg nem számlálható nagy seregben. Halálođ óráján e lehet údvbizonyosságod.

Nézz fel, de ne csak ma, nagypénteken, a keresztre, az ott szenvedő Bárányra, és legyen naponkénti csendes imád:

Az Úr szent Bárányára
teszem le bűnömöt.
S ott a kereszt aljában
békességet lelek.
A szívem mindenestől
az Úr elé viszem.
Megtisztul minden szennytől
a Jézus vériben,
a Jézus vériben.

Szeretnék lenni, mint ő,
alázatos, szelíd
Követni híven, mint ő,
Atyám parancsait.
Szeretnék lakni nála,
hol mennyei sereg
dicső harmóniában
örök imát rebeg,
örök imát rebeg.

Ámen.

Dávid Lajos

A rézkígyó

Alapige: 4Mózes 21,1-9

Bibliaolvasás: János 3,11-21

A zsidók pusztai vándorlásának egyik próbákkal teli időszakát vetíti elének a mai Ige. A vándorló nép ellenséggel, éhséggel, csüggedéssel, majd tüzes kígyókkal találkozik. Ebből a próbatételből menti ki Isten az ő bűnbánó népét, az általa a póznára tűzött rézkígyó által, amelyre ha valaki föltekintett, megmenekült.

Nehéz volt az a vándorút. Szembefújta a szél a homokot, feltörte lábukat a köves talaj, rájuk tűzött a forró nap. Éjszaka, amikor pihenniük lehetett volna, elöttük állt a hosszú gyalogút. És mindezt betetőzte az, hogy a földjüket védelmező kananeusok újra-újra rátörtek Izraelre. Foglyokat ejtettek, akiket magukkal hurcoltak. Izrael népe csak Isten segítségével bízva merte felvenni velük a küzdelmet. Csak halál, vér és sírás árán tudott győzni. Így törték magukat előre lépésről lépésre.

Egyszerre azonban felháborodik a nép lelke. Elfogy a kenyér! És megutálja a nép az Isten eledelét, a mannát. Pedig mindennap hullatott Isten nekik elégséges mannát az égből, és fürjek is jöttek Isten rendelése szerint. De a nép megunta és megutálta az Isten eledelét. Negyven évig enni ugyanazt, negyven évig látni ugyanazt a tűző napot, ugyanazt a kopár helyet, negyven évig járni a pusztát, ahol a láthatáron túl még sehol sem látszik az ígéret földje. Negyven évig járni úgy, hogy nincs nyugalom, hogy mindennapos az

ellenségtől való rettegés; negyven évig járni úgy, hogy nincs tető a fejük felett, hogy a naponként szedett manna az egyetlen táplálékuk. Isten megpróbálja az ő népét! Az a negyven esztendő, a Kánaán felé vezető út a pusztában, a választott nép számára az Isten országába való bejutás ára. Vajon csoda-e, ha elfáradtak? Előbb az ellenség, aztán az éhség, aztán a csüggedés, aztán a kígyók vettek erőt rajtuk!

Legelőször az ellenség. Hadakoznak velük. A vándorló nép mindenütt elleniséget lát, és meg kell küzdenie vele. Itt még nincs szó arról, hogy "te az én népem vagy", "én a te Istened". Itt még csak arról van szó, hogy a választott nép élethalál-küzdelmét vívja, és ebben a legkézenfekvőbb megoldás az, ha megvívja magát az ellenséggel a harcot. Izrael igyekszik az ellenség ellen megvédeni önmagát, ott még nincs bűnbánat, itt még nincs térdre hullás. A mindenütt elleniséget látó ember gyors megmozdulásával veri vissza az ellenség támadását.

De nem az ellenség fegyvere a legnagyobb csapás. Talán még súlyosabb az, ha gyötri az embert az éhség. A kiválasztott nép pusztai vándorlása során szinte állandó éhséget érez. Itt a gyomor, a testi ember áll előtérben. Fáj, ha nincs mit enni, vagy ha mindig ugyanazt a táplálékot kell enni. A testi ember az ellenséggel való küzdelem és a saját éhsége okozta nyomorúságában vergődve lép tovább, miközben rátör a harmadik veszedelem, a csüggedés. Eljut erejének a végéhez. A megutált életforma Isten ellen és a saját sorsa ellen is lázadóvá teszi az embert. De előbb jön a lehangoltság, az elfáradás, a végső kétségbeesés. Nem ismerünk magunkra? Nem jártuk-e mi magunk is végig a pusztai vándorlás örök sorsában osztozva ugyanezt az utat? Az ellenségeskedéstől, a harctól, a küzdelemtől az éhségben át a csüggedésig. Úgy éreztük, hogy minden elveszett, hogy jobb az egyiptomi rabság, mint az Istennek való mindennapos kiszolgáltatottság. Inkább a szolgálat biztonsága, mint a szabadság bizonytalansága. Inkább a szolgálat keserű kenere, mint a szabadság mannája.

Mert ha nem tud az ember változtatni a sorsán, legkönnyebb a lázongás, a zúgolódás Isten ellen és az ellen, akit Isten a nép élére állított. Mert valakinek mindig ott kell állni a vádlottak padján. A választott nép nem vállalja a vádlottak padját, hanem odataszítja Mózes, sőt magát Istent is. Mért hoztál ki minket? Azért, hogy meghaljunk? Hogy éhen vesszess minket? Mért születünk erre a világra? Azért, hogy szüntelen küzdelemben, harcban, éhségben és csüggedésben folyjék el maradék erőnk? Miért ez a pusztai vándorlás? Hol van a cél? A cél nagyon messze van. Kánaán földje helyett még csak a sivatag a miénk. A por és a homok. Sehol semmi biztató, sehol egy zöldellő ág. Csak a halál! Csak a pusztaság! Csak az éhség! Csak a csüggedés!

Isten népe csüggedésben, bántásban, halálban, félelemben vonszolja fáradt életét hétről hétre. Nézz magadra. Nézd az embertársad arcát! Milyen nehéz ez a vándorlás! Milyen nehéz ez a pusztai út! Milyen nehéz, ha azt gondolod, hogy egyedül vagy. Milyen nehéz, ha átadod a szívedet a zúgolódásnak! Milyen nehéz, ha már az Isten eledelét is megutáltad és nincs számodra egyéb gond, csak az, hogy tele van-e a gyomrod vagy nincs. Hol van itt az a felemelő érzés, hogy te az Isten gyermeke vagy, a kiválasztott, aki a morzsalékokból is többet kapsz, mint más a terített asztalnál, aki Isten egyetlen tekintetéből több erőt merítesz, mint más, akire egy életen át süt a fényes nap. Hol van az a bizonyosság, hogy téged vérén váltott meg az Isten? Annak a páskabaránynak a vérén, akit a tizedik csapád előtt kellett elfogyasztani. Hol van már a kettényílt Vörös-tenger vagy a megédesedett márai víz emléke? Amikor gyomrodba mardos az éhség, amikor már a szívedet szorítja össze a félelem, amikor mindennap ott kell hogy legyen a kezvedbe a fegyver, hogy pusztá életedet mentsed, akkor lefoszlik rólad az Isten-fiúság csodálatos öltözete, s marad a póre ember.

Nem elég! Úgy látszik, még ez sem elég. A pusztában vándorló nép tüzes kígyókkal találkozik, nyilván bűne, csüggedése, kicsinyhitűsége büntetéseként. Ezek a tüzes kígyók halálra marják az embereket. Tüzes kígyók! Milyen régi emléket fakaszt fel ez a kép? Annak az első, édenkerti eseménynek

az emlékét, amikor a boldog emberpárt a kígyó az Isten elleni lázadásra csábította. Annak a nyelve sima volt és behízelt. Arról a kígyóról még senki sem tudta, hogy a mérge halálos. A beszédjében volt a halálos mérge. Akkor szúrta meg először az embert a kígyó fullánkja. És azóta az a kígyó rászabadult a világra. Azóta ez a kígyó mardossa az ember sarkát, aki remegve fut előle, ha egyáltalán elfuthatna, de az belemar szívébe, belemar hitébe, kikezdi a bátorságát, az erejét, mert az a célja, hogy halált hozzon, hogy megsemmisítsen.

Ennek a pusztai kígyónak is ez volt a célja, hogy fokozza a rémületet, hogy még kevesebben tekintsenek Istenre, hogy még kevesebb legyen azoknak a száma, akik hisznek Istenben. Ez ma is az ősi kígyónak a célja. Ezért kúszik utánunk, ezért kúszik bele a szavainkba, az együttélésünkbe. Ezért akarja megrontani a hitünket és az istentiszteletünket. Azért, hogy meghaljunk, hogy ott maradjunk halottként a pusztai úton, hogy soha ne érijünk az ígért földjére. Pedig nekünk oda kell érnünk. Isten legfelségesebb ígérete ez, amit nemzedékről nemzedékre megújít. Abban reménykedett az ember, hogy egyszer megérkezik az ígért földjére. Ennek az ellensége az az ősi kígyó. Bűneink büntetése az, hogy utánunk kúszik és megmar bennünket. Ó, milyen sokan vannak, akiket háborúság sebez, akik éheznek és szomjúhozhatnak. Milyen sokan vannak, akik csüggedt lélekkel, leeresztett karokkal járnak, de még több a kígyó áldozata, akik talán már soha fel nem kelnek, akiknek hitét, szívét, szeretetét agyonmarta, elpusztította az az ősi kígyó. Ez az igazi ellenség. Nem az éhség, nem a fegyver, és mégcsak nem is a csüggedés. A kígyótól kell félned, ez elől kell valahová menekülnöd.

Izrael népe térdre hullva kereste Istennél a menedéket. Ments meg minket! Vétkeztünk ellened. Kígyómarta nemzedékünkénél ez a térdrehullás az, amire vár Isten. Megmarva hullj az Isten lába elé, és kérd azt, hogy mentse meg. Ha a kígyó halálos marása fenyeget, már nem az a fontos, hogy édes-e a kenyér vagy keserű. Akkor már nem fontos, hogy van-e ellenség vagy nincs, mert csak egyetlen halálos ellenség van, az, aki még az Úr Jézus szívébe is beleeresztette fullánkját, akinek nincs más célja, csak az, hogy az emberiséget a romlásba döntse. Ez az igazi ellenség. Az ő támadását kell kivédeni. Az " hatalma és mérge ellen kell szövetséget keresni a Jézus Krisztusban.

Mózes Isten parancsára ott és akkor egy póznára egy rézkígyót helyezett el. Isten szava szólít; ha valaki feltekint a kígyóra, az életben marad. Föl kell tekintenünk arra, akit átalszegeztek, akiben Isten bűn elleni haragja öltött testet, de akit bűnné tett érettünk. Minden vasárnap elhangzik istentiszteletünkön ez a biztatás, hogy "úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta". Ezért kellett a Krisztusnak az átok fáján kiszenvednie, ezért függ ott tehetetlenül. Nem tud leszállni a keresztről, mert nem azért jött, hogy leszálljon a keresztről, hanem hogy felvegye a keresztet. Azért jött, hogy az, aki a kereszt alatt áll és föltekint reá, meggyógyuljon. Nézz hát föl a keresztre, ember! Nézz fel a keresztre, aki jössz a háborúból, aki jössz az éhségből és hozod a csüggedt lelket. Van szabadítója ennek a világnak! És van szabadítója a te lelkednek! Életeredért, bűneid bocsánatáért megváltót rendelt Isten. Odszegezete a keresztre. Nincs a templomunkban kereszt, mert nem a templomok falán kell hogy legyen a kereszt, hanem ott kell hogy legyen a szívedben, mert ez az egyetlen lehetőség a szabadulásra. Vidd oda fáradt, csüggedt lelket, és nézz fel reá. Amikor meglátod őt, akkor magáévá fogadja a te harcoló és legyőzött életedet. Akkor tiéd lesz az ő élete. Te megmenekülsz, mert őt keresztfára feszítették.

Izrael népe pusztai vándorlásának a célja a megérkezés volt. Hogy megérkezz, ezért kell neked ma és minden időben Jézusra tekintened. Ő arra vár, hogy feltekints, hogy a tekintetek találkozásában megszülessen a te igazi életed. A te üdvösséged. Ez a nagypéntek csodája. Ámen.

Jézus elárulása

Alapige: Máté 26,14-16

Bibliaolvasás: Máté 26,47-64

Alapigénk egy egyszerű, tárgyilagos tudósítást tartalmaz. Máté evangélista szűkszavúan, de világosan örökíti meg azt a mozzanatot, amely egyszerre két embert indít el a halál felé vezető úton: az egyik Jézus, akit nagypénteken keresztre feszítenek, a másik pedig Júdás, aki öngyilkos lesz. A két személy további sorsában párhuzamot vélünk felfedezni. Ez a párhuzam nemcsak a halál tényében válik nyilvánvalóvá, hanem abban is, hogy mindketten önként vállalják a halált. Jézus azonban a világot szabadította meg halála által, míg Júdás csak önmagától, lelkiismerete furdalásától, a bűne miatt ráneheződ lelki terhektől akarta megszabadítani önmagát. A Jézus halála az életet jelenti számunkra, a Júdás halála pedig örök példa és tanulság arra nézve, hogy aki Istent elhagyja, elárulja, az elveszíti az életét.

Az alapige gondolkozásra, kérdések felvetésére készlet: vajon mi indította Júdást az árulásra? Van olyan ember, aki Jézust csak harminc ezüst pénzre értékeli? Mi mennyiért vagyunk hajlandók elárulni őt?

1. A Júdás magatartása minden normális, jóérzésű embert felháborít. Az nem igaz, hogy csak a keresztyén emberek botránkoznak meg ezen, mert hívők, hitetlenek egyaránt elítélik a Júdás tettét, amit mi durván, egyszerűen, de tárgyilagosan csak árulásnak nevezünk.

Sajnos egyre inkább érezzük, tapasztaljuk, hogy emberi életünkhöz már-már annyira hozzátartozik az árulás, akárcsak a levegő vagy a víz. És mégis, ha megkérdezzük bárkitől, hogy mit érdemel az áruló, - rögtön rávágja: halált.

Gondolunk-e arra, testvéreim, hogy hány változata van az árulásnak? Egyáltalán fel tudjuk-e sorolni, hogy mit vagy kit árulhat el az ember? Hirtelen csak a leggyakoribb, legismertebb példák jutnak az eszünkbe: elárulhatjuk a hazát, a népet, elárulhatunk egy ügyet, egy barátságot, elárulhatjuk nevünket, anyanyelvünket, akaratunkat, érzéseinket, és áruba bocsáthatjuk tisztességünket, becsületünket, életünket, és sokszor a másokét is. Feltehetjük most már a kérdést: mekkora annak a gyermeknek a bűne, aki szüleit szidalmazza és kárhoztatja, aki rosszat mond róluk bármilyen képzelt vagy valóságos sérelemért, és ezzel elárulja őket? Hányszor látjuk, hogy a szülők a gyermeküket árulják el vagyonért, világi előnyökért, a jobb előrehaladás, gyorsabb érvényesülés érdekében? És még többször látjuk azt, hogy a gyermek lelkét az ördögnek, a Sátánnak adja el a felelőtlen, meggondolatlan szülő, példaadással, oktalan tanítással. És mekkora a bűne Júdásnak és vele együtt mindenkinek, aki magát Istent bocsátja áruba?

Mi indította Júdást árulásra? A mai napig nehezen találunk választ erre a kérdésre. Júdás egyike volt a tizenkét tanítványnak. Ezek az emberek önként vállalták, hogy a Jézus ügyéért szakítanak a múlttal és mindazzal, ami ahhoz kötötte őket. Simon, Péter és András a halászást, a biztos kenyeret hagyták ott. Ugyanígy tett János és Jakab is. Lévi, vagyis Máté, a vagyontól, a vámszedői asztallal járó lenézésétől, az emberek részéről megnyilvánuló gyűlöletétől, de az anyagi előnyöktől is megvált. Elég volt az Úrnak egyetlen szava: "Kövess engem!" - és gondolkozás nélkül követték őt a bizonytalan, ismeretlen úton. Így került Júdás is a Jézus legszorosabb tanítványai körébe. Ott volt mellette. Hallotta tanításait, látta gyógyításait, szemlélte csodáit. Ismerte a Mestert. Ismerte jóságát, szeretetét, hűségét és alázatát. Látta, hogy ezekben minden ember felett áll. Azt is hallotta - hiszen Jézus éppen neki, éppen a tanítványoknak mondta - ,

hogy két nap múlva, a húsvét ünnepén az embernek Fiát el fogják árulni, hogy megfeszítsék. Vajon arra nem gondolt, hogy Jézus mindent tud, legtitkosabb gondolatát is ismeri? Bizonyára nem. Ezért hajtotta végre tervét.

A pénz ördöge vakította el Júdást? Még ha így lenne is, nehezen tudjuk ezt elfogadni, mert az a harminc ezüst nem volt olyan nagy érték, hogy azért egy embert érdemes volna halálba küldeni. Körülbelül 7500-8000 stabil lejnek megfelelő összegről lehetett szó. Az az ember, aki olyan sokáig a Jézus tanítványi köréhez tartozott, nem is lehetett olyan nagyon a pénzvágy szenvedélyének a rabja, mert Jézussal egyszerű, szerény életmódot folytattak. Ha a pénz bűnre visz valakit, akkor annak a bűnnek már mélyebb gyökerei is vannak benne. Akkor már titokban vagy nyíltan nagy összegeket lop, sőt ölni is képes a pénzért. De nem harminc ezüstért.

Talán a gyávaság lett úrrá Júdás felett? Menekülni akart a süllyedő hajóról? Menekülni akart Jézus vesztett ügye mellől? Még idejében be akart jutni a hatalmas ellenség kegyeibe, hogy őt magát ne érhesse bántódás, sérelem? Lehetséges. Mi is tudjuk, hogy a veszedelemben, a próbák idején milyen gyakran megtántorodunk, milyen gyakran megrendül a hitünk. Sokan vannak, akik félelemből, gyávaságból egyszer csak elhagyják hitüket, elfordulnak Jézustól. De ehhez nem szükséges a gyalázatos árulás. Szép csendesen eltűnhetett volna a Jézus közeléből.

Az is lehet, hogy szükséghelyzetben volt Júdás. Annyira megszorult, hogy a harminc ezüstnek is örvendett volna. De - kérdezhetjük -, ha a főpapoknak annyira fontos volt elfogni Jézust, Júdás miért nem kért nagyobb összeget? Azért, mert abban az időben ennyi volt egy rabszolgának az ára. Többet még Jézusért sem fizettek.

Találgathatjuk, kereshetjük tovább az okokat, de a legvilágosabban, a legösszefogóbban Lukács evangélista magyarázza meg: a Sátán beköltözött Júdásba. És ha ez így van, akkor Júdás hűsége bizonyára már jó ideje csak hazug látszat volt. Szívében már azelőtt elfordult Jézustól, csak egyelőre még megpróbálta titkolni. Csalódhatott Jézusban, mert nem úgy járta a Messiás útját, ahogyan ő azt elvárta volna. És aki maga akar igényeket szabni Jézus elé, az még nem is lett igazán az ő tanítványává sohasem.

2. Létezik-e, testvéreim, olyan ember, aki Jézust csak harminc ezüst-pénzre értékeli? Mi mennyit vagyunk hajlandók kérni érte?

Ezek a kérdések nemcsak megbotránkoztatnak, hanem meg is rendítenek bennünket. Eszünkbe sem jut magunkra vonatkoztatni. Nem, mi nem bocsátjuk áruba Jézusunkat! Mi nem adjuk el Istenünket! Hogyan is tennénk ilyesmit?! Ha pedig valaki ezt mondaná ránk, aljas rágalmozónak neveznénk. De gondolkozunk csak, vizsgáljuk és ismerjük meg magunkat: valóban őszinte szívvel állíthatjuk, hogy nem áruljuk el Istent? És ha őszinték vagyunk magunkkal szemben is, rádöbbenünk arra, hogy nagyon sokszor még harminc ezüstpénzt sem ér nekünk az Úr. Nehogy azt higgyük, hogy a mi árulásunk olyan látványos, mint a Júdásé. És talán éppen ezért nem is vesszük mindig észre. Pedig nagyon is világos: Istent akkor áruljuk el, ha megtagadjuk a neki való engedelmességet.

Mindnyájunk szívében ott lakozik a Sátán. Csak nem mindig erőteljes, nem mindig eredményes a bennünk való munkálkodása. Mondjuk úgy, hogy nem állandóan az övé a hatalom. De arra törekszik, hogy szívünket teljesen elfoglalja és ne hagyjon benne egy szikrányi helyet se Istennek. Árulásunk akkor következik be, amikor teljesen kirekesztjük Istent a szívünkéből, amikor megfosztjuk őt jogos lakóhelyétől. Így a Sátán jut uralomra, és Istenhez való viszonyunkat nem az engedelmesség, hanem az engedetlenség fogja meghatározni.

Mindennapi életünkben a kísértések, csábítások sokfelől érkeznek. Gyakran kényelmesebb és hasznosabb is, ha nem teszünk bizonyosságot az Istenhez való tartozásunkról, ha titkoljuk, elhallgatjuk vagy egyszerűen letagadjuk, hogy istenfélők vagyunk. Nem akarjuk, hogy modern technikával felszerelt világunkban őzsdí, vallásos embereknek tűnjünk. Emlékezzünk csak, nemrég nem harminc ezüstért, hanem talán egy jobb állásért, egy magasabb funkcióért vagy egyáltalán munkahelyünkön való megmaradásunk érdekében hajlandók

voltunk lemondani egyházunkról, hitünkéről. Titkoltuk a szomszédok előtt, titkoltuk önmagunk előtt, hogy vasárnap délelőtt a templomba megyünk, nem pedig a futballmérkőzésre. És hányan félnek ma is, hányan gyávák vállalni a keresztyén nevet, mert "ki tudja, holnap mi lesz". Pedig aki Istenhez tartozik, az tudatában kell hogy legyen a vele járó köteleességeknek is.

Ezért nem árulhatom el hitemet, mert ezzel elsősorban önmagamam tagadom még, önmagammal kerülök szembe.

Nem árulhatom el egyházamat, mert Isten azt akarja, hogy az ő gyermekei együtt legyenek, az ő bárányai egy akolban éljenek a Pásztor vezetése alatt. Ha vállalom, hogy az egyháznak igazi, rendes tagja legyek, akkor nem csupán az évi járulékot vagy a templomjavításra kirótt összeget kell fizetnem, hanem az egyházhoz való tartozásomat egész életemmel kell bizonyítanom: járjak rendszeresen az istentiszteletekre, ahol a közösség áldásában részesülök, ahol az Ige üdítő és életet adó forrásából meríthetek. Rendesen kell részesülnöm az úrvacsora sákramentumában, hogy a hitemet erősítse. Rendesen részt kell vállalnom minden olyan munkában, amely a szeretet parancsára épül, amely a Krisztusi szeretetet érezteti meg embertársaimmal, amely az egyetértést, a békességet munkálja. Ha nem így cselekszem, elárulom Istent.

Végül pedig nem árulhatom el magamat, mert Isten tulajdona vagyok és nem én rendelkezem az ő tulajdonával. Nem árulhatom el magamat a bűnnek, a Sátánnak. A bűn és a sátán csak kihasznál engem az Isten elleni harcában. Utána azonban, mikor már nem vagyok jó semmire, amikor erőm ellankad, életnedvem kiszikkad az Isten elleni hiábavaló harcban, a Sátán is lemond rólam és odavet az út porába. Akkor majd megint Istenhez fordulok segítségért? Akkor majd újból fel tudok egyenesedni, fogok tudni emelt fővel járni?

Nem adhatom el magamat a bűnös szenvedélyeknek. Ha Isten tulajdona vagyok, akkor nem vethetem oda testemet, lelkemet, egészségemet az alkoholnak, a kábítószernek, a paráznaságnak, a kártyának és egyéb káros szenvedélyeknek a rabságába. Meg kell őriznem magamat Teremtőm számára, hogy ne kopottan és kiégetten álljak majd elé a számonkérés napján. Ha nem így cselekszem és eladom magam, akkor Istent árulom el.

Ha tehát elárulom hitemet, egyházamat, magamat, úgy Istent, az élet lehetőségét árulom el. Ezzel a tudattal vizsgáljuk meg magunkat, és mindig emlékezzünk arra, hogy könnyen, észrevétlenül árulók, Júdások lehetünk. Akárcsak Júdásra, ránk is vonatkozik az, amit a költő mond:

Most Júdás vad pribékhatat terel,
Míg lelke kapzsin kétfelé perel:
"Mí az, hogy hit, remény, hogy szeretet?
Pénzen az Istent is megveheted..."

Most bódéjában egy kötélverő
Friss árut rak ládáiból elő.
Rúdra kerül istráng, kenderzsinég:
Kinek nyakán szorul holnap, kinek?

(Berde Mária)

Ámen.

Húsvét

Johann Albrecht Bengel

A húsvéti öröm

Alapige: Márk 16,1-8

Bibliaolvasás: János 21,1-19

Három dolgot kell látnunk ebből az evangéliumból: 1. Kire vonatkozik a húsvéti öröm? 2. Mi az alapja? 3. Mire készítenek minket?

1. Amikor az igazi húsvéti örömet nézzük, akkor azt kell kérdeznünk mindenekelőtt, hogy kire vonatkozik ez. Meglátjuk ezt az asszonyoknak és a tanítványoknak, nevezetesen Péternek a példájából, akik a sírnál voltak. Mert ők szinte olyanok voltak, mint a halottak, ameddig Jézus a sírban volt. Nem tudtak egyebet tenni, csak sírni és jajgatni nagy szomorúan. Ahogy Jézus azelőtt mondta volt nekik: "sírni és jajgatni fogtok". Úgy látszott, mintha minden reményük odalett volna, megsemmisült minden jó elképzelésük Krisztusról és az ő szabadításáról. Hiszen azt mondták volt: "azt reméltük, hogy ő szabadítja meg az Izraelt".

Ez volt tehát az útja annak, hogy húsvéti örömük lehessen, hogy mielőtt meghallják az örömdeszát és szívét vidámító jó hírt, részesüljenek abból a bánatból és szomorúságból, amelyet Krisztus halála jelentett. Pedig halottak már azelőtt a Krisztus szájából, hogy harmadnapon fel kell támadni a Krisztusnak. Mert ő az ilyesmiket nyíltan mondom, és az ellenségei is tudták azt. Hát akkor miképpen volt lehetséges az, hogy nekik soha nem jutott eszükbe erre gondolni? Azért, mert Krisztusnak ez az ígérete alig élt a szívükben. Ezért ilyen most a húsvéti öröm azoknak is, akik csak megtanulták és azóta is tudják, hogy "hiszek Jézus Krisztusban, aki feltámadott a halottak közül". Mert az embernek éppen úgy meg kell halni Krisztussal együtt, mint a tanítványoknak. Mert ahogy a búzamaz nem hoz termést, ha a föld színén marad, hanem csak akkor, ha bekerül a földbe, hogy ott elhaljon, csak akkor tud teremni.

Szóval ez a helyzet éppen a prédikációval is, amely Krisztus feltámadásáról szól. A Krisztus feltámadásáról szóló prédikáció annyira élettelen lett a tanítványok és az asszonyok számára, mintha nem is létezett volna, mert még kevesebbet gondoltak rá, mint a főpapok. Az asszonyok be akarták balzsamozni Jézust, mint azt a holttestet, amelyik el szokott porladni a sírban. Ez volt azért az igazi részesedés a Krisztus halálában, mert nem éreztek semmi mást, csak bánatot és szomorúságot. Pál apostol is éppen erről ír (Fil 3,10). Először tehát van a Krisztus szenvedésével való közösség és az ő halálához való hasonlóság; utána pedig a halálból való feltámadás következik. Mert először a pokolba vezet Isten, és csak azután a magasságba.

Ezért tudjuk most megvizsgálni, hogy mi a rendje és módja annak, hogy hajlandóságunk legyen egészen részesedni Krisztus feltámadásából és az igazi húsvéti örömből. Bár könnyen meg lehet érteni az evangélium beszédét és nincs szükségünk magyarázatra, mégis szabad nekünk alkalmazni magunkra: kire vonatkozik az igazi húsvéti öröm? A természete szerint gondolkodó ember azt mondaná, hogy textusunk szerint a tanítványoknak és a többi embereknek okuk volt arra, hogy részesedjenek a Krisztus halálából, mert ők sokáig követték Krisztust és erősen nagy volt a reménységük benne. De miután megfeszítették Krisztust, akkor a reménységük is odalett, annyira, hogy csak életüket féltették. De vajon mi jobban tudjuk-e, hogy Krisztus uralma nem e világból való, hogy ő minket a kereszten váltott meg, és hogy valóban fel is támadott, és ezért nekünk nem kell sírni az ő halála felett?

Ezért nekünk azokat, akik itt történtek, a legmélyebben a szívünkre kell vennünk és Pál apostollal együtt azt kell mondanunk, hogy hasonlónak kell lennem az ő halálához, hogy a feltámadásához is hasonlóvá lehessenek.

Először erre van szüksége a mi Krisztus halálával való közösségünknek. Az ő halálával való közösségünk abból áll, hogy az embernek először igazán be kell látnia és meg kell ismernie a maga nyomorúságát, bűnét és kárhozátát, aztán pedig érezzen halálos szomorúságot miatta, éppen úgy, ahogy az asszonyok a sírnál. Mert ez a fájdalom olyan, mint amilyent akkor lehet érezni, amikor ember születik erre a világra (Jn 16,21). Íme, ez az igazi meghalás, a képmutatás nélküli bűnbánat és megtérés; ez az igazi szomorúság és szenvedés a bűn miatt, amiért igazi fájdalmat lehet érezni.

Mária ott állt, sírt és könnyezett: "elvitték az én Uramat!" Az embernek tehát meg kell éreznie, hogy elveszítette az istenképiséget, nem nézheti közönyösen az Ádám bűnét, hanem azt kell mondania töredelmes lélekkel, hogy Ádám bűne miatt elkárhozott az emberi természet. De nem elég csak mondania, hanem igazán kell éreznie nyomorúságát és meg kell rettennie a kárhozattól. Mert ez az igazi közösség a Krisztus halálával. Hát mi volna a Krisztus feltámadásának a csodája, ha némelyek hallják prédikálni, de mégsem merítenek belőle erőt, világosságot és életet? Ezért kell nekünk először jól megtanulni azt énekelni, hogy "öldökölj meg minket a te jószágoddal!" - 'azután pedig azt, hogy "eleveníts meg minket a te kegyelmeddel!"

Íme, ilyenek azok, akik képesek arra, hogy igazi húsvéti örömük legyen ezek azok, akik együtt sírnak és szomorkodnak az asszonyokkal a sírnál. Ezek azok, akik megszabadultak a sötétség hatalmától. Mert nekik ez azt jelenti, hogy most már elég! Mert már ott vannak a sírnál az asszonyok példája szerint, kikről azt mondja az írás, hogy "a sírbolthoz menének".

Azt lehetne gondolni, hogy ezek az asszonyok azt hitték, hogy véget ért már a reménységük, mit akarnak még, és mit törődnek tovább ezzel a megfeszített Názáreti Jézussal? De nem! Mert úgy látszott, mintha az eszüket vesztették volna, és azért olyan kitartóak a Jézus Krisztus iránti szeretetben és hűségben, melyet sokféleképpen bizonyítanak. Látták, amikor a holttestet eltemették, és eljöttek most, hogy megadják neki a végső tiszteletet, hogy igazi húsvéti örömük legyen. Mert ha úgy is néz ki, hogy minden elveszett, még a hit is kialudt és megsemmisült, többé semmi vigasztalás nincs az Isten Igéjében; csak az látszik, hogy mindenki elkárhozik, nem segít az imádság sem, még a könyörgés sem még akkor sem szabad abbahagyni a dolgokat, mert ezek az istenfélő asszonyok folytatták a munkájukat akkor is, amikor Jézust halottnak hitték. Ezért érdemelték meg a dicséretet: a Názáreti Jézust keresték, és kibírták a legnehezebb órát is!

Mert Jézus elrejtőzködve is ott van, őt meg lehet keresni és meg is szabad ragadni. Úgy néz ki, mintha az imádság sem segítene, mintha az ember csak menne előre, hogy keresse Krisztust. Mintha menne egészen a Krisztus sírjáig és vinné magával a fűszerszámokat. Ez a gondolkodás, ez a helyes magatartás, ez a vágyakozás Krisztus után, ez az aggodás, ezek a könnyek, ez a keresés. Mert itt nem szabad az embernek azt képzelnie, hogy nem részesedik a kegyelemből, amikor Krisztust keresi a maga nyomorúságában és rettegésében. Íme, így jött el az idő, amely az igazi örömet hozza, az igazi húsvéti örömet! A sírnál az asszonyok semmivel nem törődtek, csak Krisztussal, még akkor is a szeretetüket mutatták meg iránta, amikor már azt gondolták, hogy nem él. Nem tudták ezt igazi örömmel tenni, de mégis olyan jól vitték végbe, amennyire csak tudták. Ezért, te ember, ha nem tudsz örvendező szívet vinni Krisztushoz, akkor menj hozzá szomorúan úgy, ahogy vagy és keresd őt szívbeli őszinteséggel.

De hát a lelki szomorúság sem a mi törekvésünknek az eredménye. Ezzel kapcsolatban kell tudnunk, hogy ha Isten bekopogtat az emberhez, akkor az ember ajtót kell hogy nyisson neki és kell hogy fogadja, mert az Isten kegyelmét nem szabad kiutasítani. Hanem élnie kell az embernek a lehetőségével, és nem kell sokáig gondolkoznia, hogy felszerkenjen-e az álomból, hanem az Ige prédikálását, az imádságot és éneket kell használnia az ébre-

déshez. Ha pedig a prédikációból meg tudják érteni ezt, akkor nem szabad abbahagyni és nem szabad hogy panaszkodjanak: ez vagy az csakugyan nincs rendben nálam, hanem az asszonyokhoz hasonlóan, akik ott voltak a sírnál, igazi komolysággal Krisztust kell keresniök. De ezt a feladatot nem lehet elodázni, s a reménységet nem kell elvetni, ha ez nem sikerül mindjárt vagy pedig valamilyen akadály kerül az utunkba.

Ezt az akadályt jelenti a kérdés: "kicsoda hengeríti el a követ?" Mert olyan nagy kő volt, hogy akármilyen ember el sem tudta volna hengeríteni. Emiatt aggodalmaskodtak az asszonyok, mert ez akadályozta őket abban, hogy elvégezzék a balzsamozást. Kedves Testvéreim! Azok, akik azt akarják, hogy igazi húsvéti örömük legyen, előbb el kell hogy induljanak és észre kell hogy vegyék azt a nagy követ, amely a szívük sírjában fekszik. Nem csoda, ha sokan nem tudnak örvendezni Krisztus feltámadásának, mert még nem látták be, hogy milyen nagy kő van a szívükön; mert az nem igaz, hogy valaki rögtön igazi békességet és örömet talál magának és mihelyt hallja a Krisztus feltámadásának híretét. Hiszen először azért kell aggodalmaskodni, hogy a követ miképpen lehetne elhengeríteni. Erre könnyen rá lehet jönni, ha az ember gyermekkorától kezdve elgondolkozik az életén. Bárcsak akkor vették volna észre a bűnt és ismerték volna fel, mert akkor megérteneék, hogy kő nyomja az ember szívét.

De ennek egyszer tudatában kell lennie az embernek, és ezzel nem szabad ellenkeznie. Mert igen hamar azt szokták mondani, hogy "íme, az Isten báránya", vagy azt, hogy "a betegségeinket ő viselte". De ez még nem elég. Az embernek meg kell ízlelnie Isten Igéjének igazi örömet, és úgy kell tudnia mondani, hogy mit jelent ez az "ő viselte". Ekkor már tudja az ember, hogy kik a megfáradtak és a megterheltek. Tudniillik a lelkiismeretben csak egyetlen bűn szokott felmerülni, például a lopás, és mégis milyen nagyon tud az égetni, hogy nyomja különösen a haldoklót; mert az ilyen ember tudja, hogy nincs neki helye az Isten országában. Így lehet megérezni az embernek azt, hogy milyen az a kő, amely őt nyomja. Akkor tanulja meg megérteni, hogy mit jelent: "a világ bűnét hordozó". Ahol pedig a szív közösségben van a Krisztus halálával, ott aztán igazán dicséretre méltó, hogyha a Krisztus feltámadásának a híret meghallják. Ahogy ezt a tanítványoknak, nevezetesen Péternek a példájából lehet látni. Mert a tanítványok is nagyon elszomorodtak attól, ami Krisztussal történt, és különösen a Péter számára kellett hirdetni ezt az örömet, hisz szégyenletesen megtagadta Jézust, bár azután keservesen sírt miatta. Szóval, nekünk ettől még jobban meg kell erősödnünk, mert az ilyen üzenet senkinek sem kell jobban, mint a Krisztus tanítványainak.

2. Az öröm azonban sokasodik, és minél tovább, annál jobban megmutatkozik ott, ahol elkezdődik. Ez pedig a Krisztus feltámadásán alapszik: az asszonyok a sírnál felnéztek, pedig azelőtt le volt hajtva a fejük, de most felnéztek. Mert az igaz embernek mindig felragyog a világosság. Látják, hogy a kő el van hengerítve. Végre megint szabad volt felemelniök a fejüket. Az Úr ott, ahol látja, hogy valaki komolyan keresi Krisztust és a kő elhengerítésének a módját, ott megnyitja annak szemét, hogy lássa meg az elhengerített követ, hisz megbocsátotta a bűnt és ezzel eltűnik minden szomorúság oka. Aztán bementek a sírboltba, mert nem voltak megelégedve azzal, hogy nem volt a kő már ott, hanem éltek az alkalommal, hogy tényleg bebizonyítsák a Krisztus iránti szeretetüket. Bementek a sírboltba, amelyet a sziklába vágtak volt. Ugyanis akihez elérkezik a feltámadás felett érzett öröm, az nem elégszik meg a történeti ismerettel, hanem magát Jézust is látni akarja. Mert ez a tulajdonképpeni húsvéti örömnek az alapja, hisz ez jelenti azt, hogy feltámadott.

Velünk is úgy van, mint azzal az emberrel, aki életén keresztül nem látott napot és egyszerre csak megpillantja. Ilyen ez a megvilágosodás, az evangélium világos fénye, amely a hűséges lelkekben mind jobban és jobban növekedik (2Kor 3,18). Ez a világosság és öröm eleveníti aztán meg az embert egészen és teszi erőssé annyira, hogy egészen megváltozik és hittel vallja, hogy az Úr az Isten, aki világít nekünk dicsősége fényével.

Ez jelenti azt, hogy "megfélemlének". De azt is jelenti, hogy "ne féljetekek"! Mert aki meghalt Krisztussal, annak szabad megtisztulva fogadni a Krisztus feltámadásának a vigasztalását. Az ilyeneknek szabad bizalommal fordulni hozzá, hogy a megaláztatás után vele hasonlóan bemenjenek a dicsőségbe, mert az ő követői is felemeltetnek oda. Az öröm oka ugyanis az, hogy ő feltámadott.

Az asszonyok világosan hallják a sírnál a vigasztalás szavát; az angyal a helyet is megmutatja nekik, ahol Jézus feküdt, mert már nincs ott. A megfeszített Jézust keresték, de azt találták meg, aki él. Részt akartak venni szenvedésében, de a feltámadás nagy örömeben részesedtek. Így van ez. Mert Isten nem hagyja tévedésben az ő gyermekeit, hanem hagyja magát megtalálni azoktól, akik őt keresik. Most már szabad nekik hallani a jó hírt: "feltámadott"! Aki igazán meg tudja érteni ezt a szót, annak nem szabad félni; annak most igazán örvendeznie kell, mert ebben az egyetlen szóban olyan vigasztalás van, amelyhez hasonló nincs.

A Júda törzsből való oroszlánt legyőzte az, aki a sírból feltámadott, aki feltörte a pecsétet és megnyitotta a zárat, kitűzte a győzelmi lobogót a bűn, a halál, ördög, pokol és világ fölé, és mindent legyőzött a Bárány, aki meghalt érettünk, mert az ő életét halálra adta miattunk és most diadalmaskodott, feltámadt a mi megigazításunkra, hogy ne kelljen nekünk halálban maradnunk. A világ most már le van győzve, és többé nem tud ártani nekünk. A mi lelkiismeretünk nem vádolhat többé, mert már jó lelkiismeretet nyertünk; most már nekünk nem szabad a sírban maradnunk, hanem fel kell támadnunk és az életben kell keresnünk Krisztust. Mert ő azt mondja (Jn 11,25), hogy "én vagyok a feltámadás és az élet". Azóta már kicsiny dolognak számít az ördög és a pokol az olyan keresztyén ember számára, akiben a feltámadt Krisztus él. Az olyanoknak csak azért is megvigasztalódnak kell mondaniok: "Halál, hol a te fullánkod? Pokol, hol a te diadalmad?"

3. Most lássuk azt, hogy mire késztet minket ez az üzenet? Mert azt mondja, hogy "menjetekek el". Ők pedig elmentek. Ez az öröm gyors és bátor keresztyénekké tesz, mert ahol megérzi valaki a szívében ezt az örömet, az már másokkal is szeretné megosztani azt. Így megy az ember a békeesség evangéliumával, és hirdeti a többi bűnösöknek is az Isten kegyelmét. Ilyen hírt kell hogy vigyenek az asszonyok a tanítványoknak, főképpen Péternek, aki elbukott ugyan, de később kész volt a bűnbánatra. Ilyen üzenetet visznek a kísértésben élő bűnösöknek, akik ismerik a maguk nyomorúságát, akiknek elmondották, hogy mit tapasztaltak, és hogy a kő el van hengerítve. Mert ez olyan dolog, aminek nincs szüksége sok biztatásra, hanem önkéntelenül megy ez a keresztyéneknél, mert maguktól sietnek, hogy elvigyék a hírt másoknak is.

Mert nem szabad azt gondolnunk, hogy az asszonyok senkinek sem szóltak semmit; mert mindjárt ezután azt találjuk, hogy Mária Magdaléna "elmenvén, megjelenté". Ezt a húsvéti örömet éppen úgy nem lehet elfojtani, mint a lobogó vizet. És rosszul esik egy keresztyén embernek, hogy magának tartsa meg, mert arról van szó nála, hogy "hittem, azért szóltam". Neki rögtön tovább kell mondania, mert biztosan tudja, hogy semmilyen szenvedés nem tudja őt elválasztani Krisztustól. Ezért mentek el gyorsan. Ez arra emlékeztet minket, hogy ha elfogadtuk Isten vigasztalását és kegyelmét, akkor nekünk bátran és gyorsan Isten parancsolatának az útján kell járjunk (Zsolt 119,32). Mert olyan a keresztyének természete, mint a felkelő nap: mihelyt felkél, nem áll meg, hanem járja a maga útját. Mindig rajta van a szemük Krisztuson, és ha azt hallják, hogy ő él, akkor ott keresik az élők között és nem a holtak között. Nem hiszik azt, hogy a keresztyénség csak langyos dolog, hanem tudják, hogy igazi valóság, eleven és hasznos ügy.

A Krisztus feltámadásából következik, hogy nekünk is új életben kell járnunk; aki most ezt nem akarja, annak nem szabad remélnie a boldog feltámadást. Ezek a dolgok úgy összefüggenek, mint a láncszem. Azért aki hallani akarja a jó hírt, annak aggodalmaskodnia kell amiatt, hogy kicsoda hengeríti el a követ; amiatt, hogy miképpen lehet ő Krisztus tanítványa és köve-

tője. Isten cselekedetét senki sem tudja megakadályozni, akkor sem, ha fájdalmat érzett azelőtt. Mert utána a jó hírt is meghallja. Az ilyen öröm, a húsvéti öröm aztán olyan öröm lesz, amit nem halad túl semmi sem, és többre fogja értékelni, mint a földi uralkodók. Mert ez olyan kiváltság és jog, amelyet Isten minden gyermeke birtokol, hogy Istenben tudjon örvendezni.

Testvéreim, ti tudjátok, hogy micsoda különbség az, ha valaki csak szájjal vallja Krisztus feltámadását, és az, ha valaki hiszi szívből és érzi is azt. Olyan ez, mint a festett és a valódi tűz közötti különbség. Aki nem ízlelte meg ezt az örömet, az ne vesse meg! Nem fogja megbánni. Örüljenek az Úrban mindenkor (Fil 4). Ennek az örömnek Krisztusban van a rendíthetetlen alapja; mert az üdvösség köszikláján nyugszik. Pál azt tudta mondani, hogy most örülök, mert megszorodtatok (2Kor 7). Mert ez az öröm, ez a békeség minden értelmet felülhalad. Minden mértéket felülmúl az a jószág, amely Krisztus feltámadásával jut el hozzánk. El fog úzni minden félelmet; ezért mondja, hogy "ne féljete!" Ahogy Jézus születésekor hangzott a "ne féljete!" - most is így hangzik: "vigasztalódjatok, ne féljete, mert Krisztus feltámadott!" Mi sem fogunk a sírban maradni! Krisztus dicsőséges testet öltött magára, a mi testünk is el fog változni dicsőségre (Fil 3, 1Kor 15). Ő fog minket részesíteni az ő dicsőségében. Bár csak valamennyien méltók lennénk erre a húsvéti öröme. Jöjjetek és kérjük Istent, hogy hengerítse el az útból az akadályokat! Ámen.

Fordította: Bak Áron

Csiha Kálmán

A húsvét három arca

Alapige: Lukács 7,11-16

Bibliaolvasás: 1Korintus 15,14-28

Ebben a felolvasott Igében benne van a húsvét három arca. A történet első része arról beszél, hogy Jézus megy Nain városába, és vele együtt megy egy nagy sokaság. Mióta az Úr Jézus eljött erre a földre, mindig sereget gyűjtött magának. Először ketten-hárman voltak: egy földműves, egy vámszedő, egy halász. Azután tizenkettőre szaporodott a sereg, azután kiküldte a hetven tanítványt, azután négyezernek osztotta szét a kenyeret és a halat, aztán ötezren gyűltek a Hegyi beszédre a lába mellé. Aztán reátámadtak a zsidó főpapok, reátámadt a bűn, a gyűlölet, és azt akarta, hogy azt a sereget eltörölje, hogy annak az Urát megsemmisítse. Az egyik tanítványa: Júdás elárulta; a másik: Péter megtagadta, a harmadik, akit a legjobban szeretett: János szólni sem mert. A tanítványok szétfutottak, úgy látszott, hogy sikerült a gyűlöletnek eltörölni ezt a sereget Urával együtt.

De harmadnapra Jézus feltámadott, s amikor az aggódó szívű asszonyok mentek megnézni a sírt, ahol az Úr feküdt, angyal hirdette nekik az Igét: "Ti ne féljete, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadott!" Aztán szembement velük Jézus az úton, s miután szólt: legyetek üdvözülve, az asszonyok a lábához borultak és átölelték azt. A tanítványok még az ő híradásukra sem merték elhinni a csodát. Még az első húsvét estéjén is bezárt ajtók mögött ültek a zsidóktól való félelem miatt. De a bezárt ajtókon át belépett hozzájuk Jézus és szólt nekik: "Békeség néktek!" Bezárt ajtókon és bezárt szíveken azóta is így lép be Jézus és megmutatja kezéin és oldalán a sebeket. Megmutatja ma is az Úrvaszóra kenyerében és borában. Feltámadása után így szedte össze ismét Jézus az ő seregét. Megjelent a tanítványoknak, a hitetlenkedő Tamásnak, aztán

több mint ötszáz atyafinak egyszerre tanította és erősítette őket. Aztán a mennybe ment, de elküldte a Szentlelket, s az első pünkösdkor háromezerre nőtt a sereg. A gyűlölet ismét reátámadt. Jöttek a Nero-féle keresztyén-üldözések. Mi lett ezzel a sereggel? A Római Birodalom a maga hatalmas szervezetségével ez ellen a védtelen sereg ellen fordult.

Kétezer év telt el azóta. Kétezer év, milyen nagy idő! Kétezer év alatt a sziklák is elporladnak, folyók is megváltoztatják járásukat. Mennyi mindent eltemetett az idő homokja kétezer év alatt. Az akkori emberekről, birodalmakról már csak a történelem tud. Mi lett a Krisztus seregével? Sziklák szétporladtak, folyók változtatták medrüket, de ez a sereg nem porladt szét, hanem nőtt, szaporodott és egyre hatalmasabb lett, mert minden láthatónál láthatóbban és minden erőnél erősebben ott ment a sereg előtt a töviskoronás Mester isteni hatalommal a kezében és isteni szeretettel a szívében, és akik utána mentek, azoknak biztos volt az útja.

Ma, ezen a késői húsvéton, e sereg Ura feltámadásának ünnepén, legyél nagyon boldog, és adj hálát az Úristennek, hogy te is ebbe az Istentől őrzött, Krisztustól védett drága és dicsőséges seregbe tartozol. Még hogyha könnyed van is, gondok, bánatok és bűnök terhelnek is, akkor is ide tartozol és akkor is az övé vagy.

Az Ige második része arról beszél, hogy ez a győzelmes, diadalmas sereg találkozik egy másik, temető, szomorú sereggel. Mindig úgy van ez az emberi életben, hogy az öröm serege találkozik a bánat seregével, a boldogság a fájdalommal, s a kacagás mindig szíven találja a könnyező embereket.

Ha elolvassuk a híradást erről a másik seregről, akkor fájó szívvel kell észrevennünk, hogy mi is beletartozunk nemcsak az első dicsőséges boldog seregbe, de ebbe a másik könnyező, fájó szívű, szomorú seregbe is. Ez a sereg temető sereg volt. Egy szegény özvegyasszonynak temették az egyetlen fiát. Meg tudjuk érteni azt az asszonyt. Ki ne temetett volna közülünk? És tudjuk, hogy temető nemcsak faluk szélén, városok peremén van, hanem temető belül minden emberi szív. Amikor valakit eltemetünk, felállítjuk a fejfát vagy a sírkövet. Azt az időjárás tönkretetheti, gonosz emberek kidönthetik, de amikor ott felállítunk egy sírkövet, akkor a szívünkben is mindig felállítunk egyet, és amíg csak élünk, az a szívünkben ki nem dől soha. És nemcsak a szereteteinket temetjük. Amikor belenézel a tükörbe és észreveszed, hogy ősz lett a hajad: temeted az ifjúságodat. Amikor észreveszed, hogy reszket a kezed: temeted az egészségedet. Sokszor temetjük megghiúsult terveinket, vágyainkat, összetört békességünket s tovatűnt boldogságunkat. Bizony, temető minden emberi szív!

Ezzel a nagy fájdalmas, temető sereggel jön szembe Jézus. A mi sokszor temetővé vált szívünkkel is, ezen a húsvéton is szembejön Jézus. Az Ige azt mondja, hogy amikor meglátta Nainban az asszonyt, megésett rajta a szíve és odament hozzá. Csak két szót mondott, de mennyi gyógyító erő, mennyi vigasztaló békesség, mennyi átölelő szeretet volt abban a két szóban: Ne sírj!

Én nem tudom, hogy mi a bánatod ezen a húsvéton, nem tudom, hogy miért nehéz a szíved, milyen emléket hordozol, csak azt tudom, hogy jön az életünk meghalt és feltámadt Jézus, hogy jön az életet adó Jézus, és átölel és neked is, nekem is azt mondja: "Ne sírj!" Jézus meglátja a szívünk mélyén takargatott gondokat, bánatokat, bűnöket és gyászokat, mert azért ment Nainba és azért jött most ide, hogy gyógyulást és életet adjon.

Az a szegény özvegyasszony lehet, hogy még akkor nem értette, hogy mi minden van Jézus két szavába belezárva. Nain azt jelenti magyarul: öröm. Sokat elgondolhatta magában ez az asszony, amikor haldoklott a gyermeke, hogy ez-e az öröm városa, ahol ilyen dolgok történnek, ahol ilyen fájdalom éri őt? Jézus szava nyomán tanulta meg, hogy mi az öröm. Nekünk is Jézus szava nyomán lehet megtanulnunk igazán ezt. A keresztyénség nem gyászoló, fekete ruhás menet, ami a halál nagy fekete boltívei alatt végződik. A keresztyének tudják azt, hogy jön Jézus, átölel, meggyógyít és úgy mondja: Ne félj! Ne sírj!

Odament a halottvivőkhöz, és azok megálltak. Pedig a halottvivők nem

szoktak megállani. Sokszor még tartanak vissza a koporsót az elhalt szerettei, de a halottvivők könnyörtelenül és feltartóztathatatlanul indulni szoktak. A halottvivők nem állanak meg, mert úgymint hiába állnak meg emberi szóra. Csak egy szó van, ami megtudja állítani a halál komor, sötét menetét, csak egy szó van: az Isten szava; a Krisztus szava, ahogy azt mondja: "Ne sírj!"

Akkor ott Nainban megfogta az ifjúnak a kezét. Érzed-é, hogy ezen a délelőttön megfogja a te kezdet is? A kezdet fogta meg, amikor elhozott ebbe a templomba, a kezdet fogja most is, és úgy mondja: ifjú vagy öreg, neked mondom, kelj fel, éretted jöttem, szeretlek téged, nem feledkeztem el rólad, neked mondom: Kelj fel! Hagyd ott a bánatot, hagyd ott a könnyet, hagyd ott a gyászt és a sírást. Van egy másik sereg is: az én diadalmas, boldog seregem, az életnek a serege. Állj ide mellém, jöjj velem ezután: Kelj fel!

Hány ilyen halottvivő menettel találkozik most is Krisztus? Nem csak testi halottak vannak. Vannak lelki halottak is: halott ifjak és öregek, akikben meghalt már a szeretet és a gyűlölet nagy menete viszi őket. Halottak, akikben meghalt már a hit és a hitetlenség komor lépései döngenek lelke koporsója mellett. Halottak, akikben meghalt már az öröm és a jószág és szívük olyan hideg lett, mint a kéz, amit megfogott Jézus ott Nain utcáján, amikor szólt az ifjúhoz. Lelki halottak, akiket a keserűség halottas menete visz a szenvedés boltívei felé. De szembejön Jézus, megfogja kezünket és szól: Neked mondom, kelj fel! És aki egyszer a szívével meghallja az ő szavát, az felkel és beáll az ő seregébe,

Azt mondja az Ige: "És felüle a megholt és kezdte szólni, és adá őt anyjának." Kezdett szólni. Így vagyunk mi is, amikor megérezzük, hogy megfogta kezünket, amikor feltámasztja lelkünkben a hitet, amikor megértjük, hogy ő győzött bűn és halál felett. Átölel és meggyógyít, s akkor mi kezünk szólni, mint a naini ifjú. Új szavakat mondunk, csodálatos szép szavakat, amik eddig üresen kongtak, semmit sem jelentettek, de most egyszerre megtelnek tartalommal. Kimondjuk, hogy béke, bocsánat, bizalom, erő. Kimondjuk, hogy: Isten. Valahogy másképpen mondjuk ki, mint ahogy eddig kimondtuk őket.

Aztán visszaadja Jézus a fiút az anyjának. Krisztus visszaad bennünket Istennek. Visszaad, mert azért jött, hogy neki visszaadjon. De Krisztus visszaad bennünket egymásnak is. A fiút az édesanyjának. Hogyha élettárs volt elszakadva az élettársától, ha nem tudták igazán szeretni egymást eddig, Krisztus visszaadja egymásnak őket. Csak meg kell hogy hallják az ő szavát. Majd egyszer odafent a halottakat is visszaadja a megérkezőknek. Krisztus visszaad minket egymásnak itt a földön és majd egyszer ott a mennyben is. Amerre jár, ott Istenre és egymásra találnak az emberek. Krisztus azért akar ebben a húsvétban is a mi szívünkben járni, hogy mi is igazán Istenre és egymásra találjunk.

Az Ige harmadik részében ezt olvassuk: "És elfogá mindazokat a félelem, és dicsőíték az Istent, mondván: nagy próféta támadt miköztünk, és az Isten megtekintette az ő népét." Húsvét a megtekintés ünnepe. A feltámadt és győzelmes Úrnak az ünnepe, aki jön megtekinteni az ő népét. Talán azért vagyunk ilyenkor a templomban, mert érezzük, hogy jön a feltámadott Úr és számba veszi az ő seregét. Húsvétkor hallatszik a nagy mennyei névsor-olvasás, és mi kiáltunk: jelen! Van, aki sírva kiált, könnyel, bánattal a szívében, félhittel és összetörten: jelen. Van, aki kiált boldogan, szép családi életből érkezve, reményekkel, tervekkel: jelen, köszönöm neked, Istenem. Van egy-egy név, amire már ott fent a mennyben felel valaki: jelen, itt vagyok, Uram.

Húsvét a megtekintés ünnepe. Jön a mennyei király, és végigmegy a padserok és szívek között. Mondjuk, mondjuk mi is, ha néha sírva is, könnyesen is, bűnösen is, méltatlanul is, mondjuk: jelen, itt vagyok, Uram, engedd meg, hogy beálljak a te szent, nagy győzelmes seregébe és veled járjak örökkön-örökké. Ámen.

Szembejött velük

Alapige: Máté 28,1-10

Bibliaolvasás: Márk 16,2-8

Amikor az Igében szereplő asszonyok elindultak húsvét hajnalban Jézus sírházhoz, akkorra már szinte minden elfogyott az életükből.

Először, amikor Jézussal találkoztak, az övék volt a gyógyulás, azután a bűnbocsánat öröme, azután amikor Jézust kísérték az úton, övék volt a boldog, győzelmes érzés, hogy nekik olyan Megváltójuk van, aki betegeket gyógyít, halottakat támaszt, gonosz lelkeket űz ki az emberekből.

Később ott volt az életükben a csalódás, amikor látták, hogy Júdás elárulta, Péter megtagadta. Aztán ott volt a kétségbeesés, amikor keresztre feszítették és ők csak távolról nézve mertek zokogni. De még akkor is reméltek, hogy háthogyha méisicsak leszáll a keresztről.

Aztán amikor Jézus kiáltott: "Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet!", akkor minden összeomlott, akkor már nem maradt semmi.

Húsvét reggelére semmi sem maradt nekik. Már a könnyeiket is elsírták a kereszt alatt. Húsvét reggelére már csak annyi maradt, hogy elmentek megnézni a sírt. És amikor semmijük sem volt már, akkor adta Isten nekik a legnagyobbat, akkor találkoztak a feltámadt Krisztussal!

Ne felejtse el a húsvéti asszonyokat. Ha egyszer mindened elfogyna, elfogyna a boldogságod, az örömed, a reménységed, a kétségbeesésed, a könnyed is, és semmi sem maradna, ne felejtse el, hogy Istennek hatalma van akkor adni a legnagyobbat, amikor nekünk már semmink nincs!

A húsvéti történetben egyedül Isten cselekszik! Azelőtt még szóltak a tanítványok is, azelőtt még szóltak az emberek is, nagypénteken még mellét verte a tömeg is, mikor meghalt Jézus, szombaton még jött Arimátiai József is, még az emberek is tettek valamit. Húsvétkor csak Isten tett, cselekedett!

Amikor odaértek ezek az asszonyok a sírhoz, már vége volt a földrengésnek és megtörtént a nagy csoda, a nagy mennyei őrsegváltás, fehér ruhájú villámló szemű angyalok ültek az elhengerített kőre a sziklasír előtt, és a Jézust őrző katonák olyanok lettek, mint a holtak. Hogy megváltozott egyszerre minden. Addig Jézus volt halott egy lepecsételt sziklasírban, és ott álltak a Szinhedrinnek, a zsidó főpapoknak a katonái és őrizték a sírt, nehogy feltámadjon Jézus vagy nehogy valaki hozzányúljon. Amikor megtörtént ez a nagy mennyei őrsegváltás, akkor egyszerre Jézus élő lett, a katonák olyanok lettek, mint a halottak, és a helyükön őrséget állottak az angyalok.

A húsvét az emberi életben ilyen nagy őrsegváltást jelent. Lehet, hogy a mi szívünk is sokszor olyan, mint az a régi sziklasír. Sok mindent eltemettünk oda: a szereteteink, az emlékeink, a reménységünk, az örömünk, a múltunk, az ifjúságunk is ott nyugszik. Mindenki maga tudja a saját maga sziklaboltját, ami mellett ott állnak életünk felfegyverkezett őrei, a gondok, a gyászok, fájdalomok, bánatok. De amikor megtörténik a lélek mélyén ez a nagy őrsegváltás és megremeg az emberi szív, mint ahogy megremegett akkor ott az a sziklasír, amikor leváltja Isten a szív őreit és odaállítja a maga angyalait fehér ruhában és villámló szemmel, akkor egyszerre olyanok lesznek a földi örök, mint a halottak, akkor eltűnik az ereje a gyásznak, a félelemnek, a gondnak, a bánatnak, akkor érezzük: Isten van ott, és egyszerre minden megváltozik!

A te életedben volt-e ilyen őrsegváltás?! Vagy még most is egy halott Krisztust őrizöl a szívedbe eltemetve?! Egy halott Krisztust, akire emlékszel kedvesen, sok szeretettel és könnyhullatással, akinek talán hiszel

a tanításában, talán hiszel a csodáiban, de akinek nem mered elhinni, hogy téged is szeret és neked is örök életet ad és az élettársad vagy a szeretted él ott fent az Istennél az ő kegyelméből!

Vajon a te szívedben történt-e ilyen őrségváltás? Ilyen nagy földrengés, amikor Isten keze egyetlen mozdulatával elsepri a félelmet és a bánatot és odaállítja a maga őreit: ne féljetek, mert feltámadott az Úr és én veletek vagyok!

Akkor van csak nekünk igaz húsvétunk, amikor nem erre a régi őrségváltásra gondolunk vissza, hanem amikor a szívünkben is megtörténik ez az őrségváltás! Akkor a bűnök is, a félelmek is olyanok lesznek, mint a halottak. Addig uralkodnak rajtad, de akkor minden megváltozik.

Ezek a mennyei örök hirdetik a megdöbbsent asszonyoknak: ti ne féljetek, mert tudom, hogy a megfeszített Krisztust keressétek! "Ti ne féljetek" - Benne van ebben, hogy ez nem vonatkozik az örökre, a főpapokra, ez rátok vonatkozik, hogy ti ne féljetek, akik a megfeszített Krisztust keressétek. Lehet, hogy nem kerestétek úgy, ahogy kellett volna.

Ezek az asszonyok sem úgy jöttek, ahogyan kellett volna, mert ők lemondtak egy drága ígéretéről, amit Jézus megmondott, hogy "harmadnapon feltámadok"! Pedig még a főpapok is emlékeztek reá, azért állították oda az örököt, hogy nehogy megtörténjen.

De míg ott voltak a kereszt alatt ezek az asszonyok, a reménykedésben, a csalódásban, a könnyhullatásban, a félelemben kihullott a szívükből ez az ígélet. Lehettek volna boldog és reménykedő emberek, de elvesztették, elfelejtették egy ígéretet, eltemettek egy ígéretet a bánatok, a könnyeik alá, és ezért mentek olyan gyengén, olyan szomorúan és üresen oda a sírhoz.

Amíg ráz és dobál az élet, mi is sokszor kiejtünk egy ígéretet a szívünk-ből, hogy "Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig!" Mi is sokszor kiejtünk egy parancsot a szívünk-ből, hogy "Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek!"

Sokszor kihull a szívükből valami, csak egy mondata Krisztusnak, és maradunk öröm nélküli keresztyének. Mégis, ha keressük őt, a megfeszített Krisztust keressük, elfogadnak az angyalok, mert tudják, hogy bűnösök, összetörtek, feledékenyek, szomorúak vagyunk, mint ezek az asszonyok, akik mégis Jézust keresik és azért hallják a biztatást: ti ne féljetek, mert tudom, hogy a megfeszített Krisztust keressétek, nincsen itt, mert feltámadott, amint megmondotta volt néktek, jertek, lássátok a helyet, ahol feküdt az Úr. Amikor megnézik a helyet, amikor a szívükben is derengeni kezd, hogy csakugyan igaz, hogy Jézus feltámadott, akkor kapják a parancsot: most menjete gyorsan, és mondjátok meg a tanítványoknak, hogy menjenek Galileába és ott majd meglátják őt.

Mi is jöttünk megnézni az üres sziklasírt, jöttünk találkozni az angyalokkal, és reánk is reánk bízzák ezek az angyalok a nagy feladatot, hogy menjete és mondjátok meg, hogy feltámadott az Úr! Menjete, lehet, hogy van otthon egy kisgyermek és még nem tud róla. Menjete és mondjátok meg, hogy feltámadott az Úr!

Tegnapelőtt az utcán egy hét-nyolc éves kisgyermek szegődött mellém és elkezdett beszélni Jézus haláláról, ő kezdte mondani, hogy leszállhatott volna a keresztről, de nem akart leszállni miérettünk, hogy boldogak legyünk, hogy velünk legyen az Isten. Boldogan újságolta, hogy él Jézus most is és azt akarja, hogy mi örömben éljünk. Annak a kicsi gyermeknek otthon elmondották a húsvéti nagy örömszenesítést.

Benneteket is küldenek az angyalok valahova, lehet, egy unokához, egy gyermekhez, egy baráthoz, egy munkatársadhoz, lehet, a beosztottadhoz, lehet a főnöködhez, lehet egy szegény beteghez. Téged is küld valahova az Isten, hogy menj el és mondd meg, vigyed az örömhírt, ne tartsad magadnak: feltámadott az Úr, van örök élet, győzött az Isten!

Az angyalok szavát hallva: "gyorsan eltávozván a sírtól, félelemmel és nagy örömmel futnak vala az asszonyok, hogy megmondják a tanítványoknak!"

Nem volt idejük kényelmesen menni. A szívüket szorította az öröm és a félelem. Emberek voltak, ott jártak a halál mezsgyéjén, egy pillanatra

belepillantottak Isten hatalmának a tükrébe, az örök életbe. Remegett a szívük, de tele volt örömmel, futottak, nem értek rá lassan menni.

Ne mondjad te sem, hogy majd ráérek még beszélni róla a gyermekemnek. Küld Isten, menj gyorsan, minél hamarabb, mint ahogy ezek az asszonyok futottak!

Amikor mentek, szembejött velük Jézus, és szólt: "legyetek üdvözölve"!

Benneteket is így küld. Az angyalok azt mondták: mondjátok meg, hogy "elöttetek meg Galileába".

Ti is mondjátok meg a fiataloknak, hogy elöttetek fog menni Jézus, ha rá hallgattok, akkor szép lesz az életút. Ti is menjete, és mondjátok meg az öregeknek, akiknek szívük összeszorul, amikor a halálra gondolnak, hogy elöttetek fog menni Jézus és szép lesz az az út. Ti is menjete, és mondjátok meg azoknak, akik most kórházban vannak vagy kórházba indulnak, hogy elöttetek fog menni Jézus és megsegít benneteket ott! És mondjátok meg mindenkinek, hogy jó Jézus után menni, hogy jó nekünk, akik hiszünk benne, mert nem kell mi utat törjünk, nem kell mi vadidegen ismeretlenségbe menjünk, amikor a jövőbe lépkedünk, elöttünk megy Jézus. Mi csak a nyomába lépünk, és akárhová érkezünk, ő már ott lesz.

Aztán az is megtörténik velünk, mint ami megtörtént ezekkel az asszonyokkal, hogy szembejön Jézus!

Nem várta meg Jézus, hogy elmenjenek Galileába a tanítványok, hanem mert ezek az asszonyok elindultak hűségesen, hittel, sietve, becsülettel, ezért szembejött velük Jézus.

Ezt ígéri nekünk is ezen a húsvéton, hogy szembe fog velünk jönni. Lehet, amikor éppen a legnagyobb gondban leszel, egyszer majd szembejön veled, erő fog támadni a szívedben, letörölöd a könnyedet és fogsz tudni mosolyogni! Lehet, hogy amikor a legnagyobb bánatban leszel, egyszer majd úgy fogod érezni, hogy szembejön Jézus és egyszerre lesz reménységed és vigasztalásod! Lehet, amikor éppen a legnagyobb bűnt akarod elkövetni, majd szembe fog jönni veled Jézus és azt fogja mondani neked: legyél üdvözülve! Akkor megszégyelled magad, és leborulsz a lábához és átöleled! A keresztyén élet nagy ajándéka, hogy ha hiszünk benne, akkor szembejön velünk a feltámadott Jézus!

Aztán Jézus még egyszer szól az asszonyoknak, és még egyszer elmondja az üzenetet: "Ne féljete, menjete el, mondjátok meg az én atyámfiaiak, hogy menjenek Galileába és ott maglátnak engem!" Kétszer is üzeni Jézus. Egyszer mondja az angyalok által, azután mondja személyesen az asszonyoknak: menjete Galileába és ott megláttok engem.

Vajon miért küldte éppen Galileába őket? Onnan indult el Jézus, ott gyűjtötte a tanítványait, ott jártak együtt, ott történt sok-sok csoda, és most Jézus vissza küldi őket Galileába!

Nem lehet Jézussal mindenütt találkozni. Aki találkozni akar vele, oda menjen és úgy menjen, ahogy Jézus üzeni! - Hogyha a tanítványok nem mentek volna Galileába, nem biztos, hogy találkoztak volna Jézussal!

Téged is küld a te Galileádba Jézus, küld a te otthonodba, hivatásodba, téged is hív a te templomodba, téged is hív az úrvacsorához Jézus, és üzeni egyszer-kétszer: vigyázz, mit bízam rád, hova menj, találkozni kívánok veled!

Mi elindulunk az úton, és szembejön velünk, leborulunk a lábához és átöleljük.

Azok az asszonyok, amikor leborultak, az átszegzett lábaihoz borultak le és azt láthatták.

Mi is, amikor idejövünk az Úr asztalához és kezünkbe vesszük a megtört kenyeret, úgy vegyük a kezünkbe majd, minthogyha az ő átszegzett lábához borulnánk le, azt simogatnánk meg és azt borítanánk el a csókjainkkal. Érezzük, ahogy ráteszi kezét a fejünkre, megáld bennünket és így ad nekünk igazi boldog ünnepet! Ámen.

Húsvéti prédikáció

Alapige: János 20,11-18

Bibliaalvasás: János 20,1-10

I. Az evangéliumok húsvéti történetei, még ha némi különbségek vannak is közöttük, tanácstalansággal és vaksággal, könnyekkel és hiábavaló kereséssel kezdődnek. Az üres sír mégis ujjongásra, győzelmi öröme, "Istennek legyen hála" kiáltásra, hallelujamondásra késztet. De az evangéliumok egy más nyelvet beszélnek. Húsvét kora reggel kezdődik, "amikor még sötét volt". Nemcsak ez az első idői meghatározás van tele szimbolikus tartalommal. Húsvét - az üres sír megtapasztalása - a Feltámadottal való találkozások: mindez figyelemre méltó félhomályba van burkolózva, amelyhez a "boldog húsvét" kívánsága, az üdvözlő lapok, a tavaszi virágok és a hímes tojás kevésbé találhatnak.

II. Itt van először is a sír, amelybe őt helyezték. Általában mi kerüljük a sírokat. Még a Jézus sírját is. Nagyszombat szabályszerűen kiesik istentiszteleti rendtartásunkból. Mikor lehet a Jézus temetéséről prédikálni? Azonban a Jézus sírját nem kerüljük ki, már csak azért sem, mivel ez a kifejezés, ebben a jánosi passiótörténeti részben, nem kevesebb, mint tizenegyszer fordul elő. A sír az, ami előtt szereteteinkre emlékezünk, mivel itt ért véget életútjuk. A sír az a hely, ahol egyszer mindannyiunk élete lezárul. Egy sírhant sok könnynek és csalódásnak a helye.

Mária Magdaléna számára is az. Az ő csalódása óriási. Tapasztalata egyedüli. De most még a kő sincs ott a helyén. A zár felpattant, kinyílt. "Elvitték az Urat a sírból!" Tőlük még a halott Jézust is elvették. Úgy tűnik, hogy körülötte minden feltűnés nélkül történik: Simon Péter, aki elsőnek lépett be az üres sírba, megtalálta a lepedőket kifogástalanul összehajtva. Semmi sem történik elhamarkodottan. Azonban mégis oly tanácstalanok mindketten: Hol van Jézus? Mit jelent ez az üres sír? Számunkra, ma, minden világos. A stuttgarti tanácsház újonnan épített részében található a gyűlésterem csillagrésze, melynek van egy ólomüveges, színes körablaka, ami a "húsvét" elnevezést viseli. A húsvéti nap felülről világít le, s sugarai behatolnak a sírba. A Feltámadottról nincs semmi ábra. Ezért ez számunkra is világi üzenet: Feltámadott! Valóban feltámadott! Azonban Mária számára húsvét hajnalán még mindent sötétség borított. Mintha lepel volna a szemén.

Ez érvényes Simon Péterre is, a Kősziklára. Húsvét kora reggelén ez jellemezte őt: nem ért semmit, nem lát át az eseményeken. Hogyan is magyarázza ezt meg magának? Pedig lát, de még nem tud semmit sem mondani róla. Ő sem tudja azt, amit az embernek az üres sír láttán tanulságként le kellene szűrnie. Saját megértése szerint cselekszik, de nem jut el a megoldáshoz. Még nincs birtokában az a kulcs, amely feltárná előtte azt, hogy minden, ami történt, benne van az Írásban.

És Mária?... Amit Péter saját értelme szerint megpróbál, az nem sikerül. Ugyanaz Máriának sem sikerül, bár ő maga a szívével keresi. Keresi szeretettel az ő Urát, de nem találhatja meg. Így csak könnyeivel marad. Ezek az elhagyatottság könnyei: számára most a szeretett Mester egészen messze van, elérhetetlen.

A reménytelenség könnyei: most minden végérvényes, helyrehozhatatlan; semmit sem lehet már visszarendezni. A tehetetlenség könnyei: sem ember, sem angyal nem segíthet rajta. "Nem tudom, hova tették őt."

Ez egy kétséggel és szomorúsággal, fájdalommal teljes reggel, ami okot ad a félelemre. Egy reggel, amiből mégis csak a "ne félj!" biztatása vezet

ki. És ez a feloldó szó hiányzik. A szó, mely véget vet minden halálfélelemnek és emberi szomorúságnak, minden kételynek és minden kérdésnek.

III. A szürkületből a fényes napra, az éjszakából a fényre, a félelemből az örvendezésre, a helyben topogásból a testvérekhez való elinduláshoz vezető utat egy szó, egy kiáltás eredményezte: "Mária". Maga a Feltámadott az, aki felderítette a fényes nappalt és az éjszakában levőket kivezette a húsvéti világosságba. Jézus ezt mondta neki: "Asszony, mit sírsz?" És aztán: "Monda neki Jézus: Mária!" Ez a feloldó kiáltás a felszabadító hír, ez az üzenet a megmentő kijelentés: "Neveden hívtalak téged." Ez azt jelenti: Ne sírj többé, mert a keresett Mester itt van. Ne keress többé; megtaláltattál "Mária"! A második felhívás még fontosabb, mint az első: "asszony!" Ez a megszólítás bárkire is vonatkozhatik? Nem, ez egyedül csak Őreá vonatkozik, de rá feltétlenül és elkerülhetetlenül. Először is ez a megszólítás megvilágosította előtte az üres sír értelmét. A Feltámadott személyesen távolította el a fátylat a rejtett valóság elől. És Mária hitt.

A hit útján azonban még egy nagyon fontos lépést kell tennie. Átölelte őt, hogy megőrizhesse. Úgy karolta át őt, mint korábban, és szeretné a múltat jelenné tenni. Jézus korábbi alacsonyágába kapaszkodik, miközben az ő dicsősége érinti meg. Luther Márton ezzel kapcsolatban megjegyzi: Mária Magdaléna azt gondolhatta, ő azért támadott fel, hogy ismét köztünk éljen, mint korábban, amint látta, hogy Lázár és más halottak, miután Krisztus feltámasztotta őket, az emberek között jártak, mint azelőtt. Arra nem gondolt, hogy Jézus egy más életet kezd el, az örök életet. A "Ne illess engem!" kijelentés után sikerült Máriának először eljutnia a hitre: Jézus a Feltámadott! Ő azonban nem azért hisz, mert látta Jézust, hanem mert Jézus hívta őt. A húsvéti örömhöz és a feltámadás hitéhez vezető egyetlen út az, hogy megtaláljuk a Feltámadottat és az ő üzenetét, hogy meghalljuk és elfogadjuk azt, mint hozzánk szóló Igét és hívást. És fordítva: Egymás helyett nem hihetünk a halálból feltámadt Krisztusban, és nem tehetünk hitvallást róla. Mindenki maga kell hogy mondja: Hiszek. Azután pedig másokkal is együtt mondani és cselekedni: Mi hiszünk. Így leszünk a Mária, a Péter és a János testvéreiből a Feltámadott testvérei.

"Menj el" - mondja Jézus Máriának. A húsvéti megszólítás megbízatást tartalmaz. Minden húsvéti történet ezen a ponton találkozik egymással: az üzenetet el kell vinni. A húsvét tanúi nem maradhatnak maguk között hitükkel, tapasztalatukkal és örömmükkel. El kell vinniök másokhoz is: azokhoz, akik kételkednek és bezárkóznak; azokhoz, akik önlelkük börtönének és tévedésének a foglyai: "Menj az én atyámiaihoz, és mondd el nekik".

A keresztyén egyház missziói feladata minden időben össze volt kapcsolva a Feltámadott hívásával. A Feltámadott az, aki ezt parancsolta. Menjetek el széles e világra. Mozgás! Induljatok! Menjetek a temetőkbe, a sírhantokhoz! Menjetek a kórházakba, a fájdalom és félelem helyére! Azonban ezt is: Menjetek a rádióhoz, a TV-hez, a sajtóhoz! Használjatok ki minden lehetőséget, hogy ezt az üzenetet eljuttassátok a világba: "Elnyeletett a halál diadalra! Halál, hol a te fullánkod? Pokol, hol a te diadalmad?" "Az élet megjelent", és "Hiszem az örök életet".

Ezt az üzenetet nem lehet elpusztítani, nem lehet elhallgattatni, és nem lehet megrövidíteni. Ez az üzenet érvényesül. És vannak emberek, nem is kevesen, akiknek szükségük van erre az üzenetre.

"Jézus Úr!" Így hangzik rövid formában az őskeresztyénség hitvallása. Ez talán a Mária legjelentősebb változása is ebben a történetben. Indul a "Rabboni" kifejezéstől, ami annyit tesz, hogy "Mesterem", és eljut a "Kyrie" kijelentéshez, ami annyit jelent: "Én Uram!" Ez az ő hite. Ez az ő hitvallása. Ezzel jutunk abba a középpontba, amiben van minden hitnek a kezdete és a célja. Mária most már elmondhatja: "Láttam az Urat", aki az Uraknak Ura, amint a Jelenések könyve bizonyoságot tesz róla. Luther Márton ezt a hitvallást kiélezte: "Hiszem, hogy Jézus Krisztus az én Uram!" Húsvét óta ez a mi hitünk summája. Ő, ő az egyedül úr a halál és pokol felett, a bűn és véték felett, a betegség és szenvedés felett. És mi kérjük, hogy jöjjön el hozzánk is az ő uralma, az ő országa. Egyedül ez a hit veszi

el ebben a világban a félelmet és hamis aggodalmat, egyedül ez a hit csendesíti le a bánatot és enyhíti a szenvedést. Ő, a Feltámadott, nagyobb mindennél, ami félelmet okoz. Ő azt is elintézi, amit én nem vagyok képes. Azt is el tudja csendesíteni, ami engem nyugtalanít.

IV. Így a keresztyének a halál ellen tiltakozó emberek. Ők az élet érdekében prosperálnak. És ők követik a Feltámadottnak azokat a nyomdokait, melyeket az ő húsvéti élete hátrahagyott ebben a világban. Olykor felfedezzük azokat, amikor a Biblia egy-egy Igéje megtalál: Mária! Amikor meg erősödünk az imádság által: Urunk, segíts! Amikor a szeretet új életet és új jövődőt teremt: Mindent előlről kell kezdened! Amikor egy halálos ágy mellett felcsillant ez a reménység: Haza szeretnék menni az Atyához. A Feltámadottnak ezen nyomdokaiban akarunk maradni. Ezért énekeljük most együtt: "Tudom, az én Megváltóm él, hajléka készen vár reám..." Ámen.

Fordította: Gyenge János

Froukje de Hoop

Húsvéti prédikáció

Alapige: Máté 28,1-10

Bibliaolvasás: Zsoltárok 146

"Nincs itt, mert feltámadott!" Jézus él. Az, akit halálra ítélték, akit a kereszten megfeszítettek, az, aki meghalt és eltemették, az él. És húsvétkor minden keresztyén gyülekezet mindenütt e világon azt ünnepli: Jézus nem maradt a halálban, hanem feltámadott és él.

Mindig és mindenütt ez hihetetlen volt. Az egész történelmen keresztül mindig voltak emberek, akik ezt nem hitték, akik azt mondták, hogy ez nem létezik. Aki meghalt, az meghalt, az nem élhet és nem él tovább. De mi keresztyének ezt hisszük, sőt mi több, mi ebből élünk, ahogy Pál apostol mondja: "Ha Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek, még mindig a bűneitekben vagytok" (1Kor 15,17).

Mert azzal, hogy feltámadott Jézus, legyőzte a bűnt és a gonoszt. De nemcsak a maga számára, hanem a mi számunkra is. Óáltala kaphatjuk és kapjuk mi is bűneink bocsánatát és az örök életet. Ha Jézus feltámadását tagadjuk, úgy hiába jöttünk ma ide ünnepelni. Ha a feltámadásában nem hiszünk, nincs örömhír számunkra. De ha elfogadjuk, akkor van okunk összegyűlni és örülni, mert Jézus él és vele együtt mi is.

A Máté evangéliumát azért olvastuk ma, hogy újra halljuk, hogy mi is történt ott és akkor, olyan sok évvel ezelőtt. Azért olvastuk, hogy megint tudjuk Istent dicsérni és dicsőíteni ezért a csodálatos eseményért.

Mit mond Máté? "A szombat végén pedig, a hét első napjára virradólag, kiméne Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt." Már mind tudjuk azt, ami ott és akkor történt: Jézus meghalt a keresztfán. Földi teste nem bírta a kínlódást, és kiadta lelkét. A Jézus halála után egy ember Arimátiából, akit Józsefnek hívtak, elkéri Pilátustól a holttestét. Nem akarja, hogy Jézust abba a közös sírba temessék, amely a keresztfán halálraítélteknek volt elkészítve. Ezeket általában együtt temették el, vagy helyesebben mondva: egyszerűen bedobták őket két nagy közös sírba. Arimátiai József nem akarta, hogy Jézust így temessék el, és Pilátus megengedte neki, hogy Jézus testét magával vigye. Józsefnek volt egy saját sziklába vágott sírja, és abba tette a lepedőkbe begöngyölt testet. Majd a sír szájára egy nagy követ hengerítettek. Így biztos volt, hogy senki sem tud bemenni a sírba.

József mindezt jóindulatból tette. Azért tette, mert nem akarta, hogy az ő Mestere, Jézus tolvajokkal legyen egy közös sírban.

Az asszonyok, akik most elmennek a sírhoz, ott voltak, amikor ez a temetés megtörtént. Ezután még valami történt. Ahhoz, hogy megértsük Igénket, figyelembe kell vennünk ezt is. Arimátiái József a sír szájára egy nagy követ tett. Így senki sem tudta bántani Jézust, de a főpapok és a farizeusok mégis elmentek Pilátushoz. Elmentek, mert volt egy kívánságuk: őrizzék a sírt, legyen a sírnál őrség, hogy senki ne tudja azt mondani, hogy valósággá vált az, amit Jézus sokszor mondott, amikor még ezen a földön járt: hogy ő fel fog támadni a harmadik napon.

A főpapok és a farizeusok úgy tudják, hogy ez nem lehet igaz, hogy ez nem fog soha megtörténni. Nem, mert ez nem létezhet. De arra gondoltak, hogy a tanítványai el fogják tüntetni Jézus testét, el fogják lopni, és ezt követően azt mondják majd, hogy Jézus feltámadt. Tehát: biztos ami biztos! Legyen őrség a sírnál, hogy ez ne történhessék meg. Kéri Pilátust, hogy legyen őrizet alatt a sír. Pilátus ehhez hozzájárult, és ezzel ki van zárva, hogy bárki is közeledjék a sírhoz. Ezt nagyon fontos megfigyelnünk: emberileg nézve nincs kiút, minden el van zárva. Ott a kő, ott vannak az őrizők, akik vigyáznak, és ráadásul még le is pecsételték a sírt. Ki tudna bemenni? Vagy helyesebben: ki tudna kijönni? Reménytelen a helyzet! Jézus meghalt, és minden, ami szépnek látszott, tönkrement. Jézus tanítványai zsákutcába kerültek, nem mehetnek tovább. A mai alapigénk abból indul ki, hogy az asszonyok tudták ezt, amikor elmentek a sírt megnézni. Máté nem is említi azt, hogy Jézus testét meg akarták volna kenni, ahogy a többi evangélista tudósít erről. Máté csak azt mondja: "mentek". Miért? Ki tudja. Jézusuk meghalt, és vele együtt minden, ami fontos volt számukra. Mielőtt tovább olvasnánk az Igét, figyeljünk még egy kicsit arra, hogy mikor mentek az asszonyok. "A szombat végén, a hét első napján." Tudjuk, hogy a szombat tulajdonképpen a sabbath, a hét hetedik napja, a zsidók nyugalomnapja. Akkor mennek a templomba, a zsinagógába, hogy imádkozzanak. Azért van ez szombaton, mert Isten parancsolta azt nekik: "Meggyszenteljed a szombat napot, hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat, de a hetedik az Úrnak, a te Istenednek szombatja... mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját és megszentelé azt" (2Móz 20,8-11). Talán még sohasem gondolkoztunk eléggé azon, hogy miért nem a szombatot ünneplik a keresztyének, úgy, mint a zsidók, akik szombatonként összegyűlnek és nyugsznak. Miért nekünk a vasárnap az ünnepnap? Ebben az Igében van a válasz. Vasárnap volt, mikor az asszonyok elmentek a sírhoz és üresen találták azt. Vasárnap volt, amikor az a reménytelen helyzet, amiben voltak, megváltozott és tele lett reménnyel. Vasárnap, a hét első napja! Amikor azt mondjuk "első", akkor még valamit észrevehetünk. Az Isten feltámasztotta Jézust a hét első napján; még mielőtt valami kezdődhetett volna ezen az új héten. Isten maga munkálkodott. Isten megelőzi minden cselekvésünket. Mi azt szoktuk mondani, hogy mi Isten kegyelméből élünk, továbbá azt, hogy vasárnap, a hét első napján Isten támasztotta fel Jézust, aki övele minket is feltámaszt majd. Isten nem függ emberektől, de az emberek Istentől függnék. Igen, mert Isten feltámasztotta Jézust, és ezzel nekünk életet adott. Isten volt az első, aki munkálkodott, mi pedig az ő kegyelméből élünk!

De térjünk vissza alapigénkhez: mi történt még azon a vasárnap reggelén? Azt olvastuk, hogy a sír felé útban lévő asszonyok nagy földrengést észleltek. Nagy földindulást. A földrengés a Bibliában sokszor annak a jele, hogy az Isten jön, hogy ő közel van. Az, hogy az Isten közel van, az általában vigasztalást jelent, de itt és most nem erről van szó. A közeledő Isten ítélő Isten. Jézus arra figyelmezteti tanítványait, hogy amikor földindulásokról hallanak, akkor "tudjátok, hogy visszajövök" (Mt 24,7). Itt is közel az Úr, de itt és most ítélni jön. Azzal, hogy feltámasztja Jézust, elítél mindent és mindenkit, aki nem akar rá hallgatni, aki nem akarja őt elfogadni. Isten az ő angyalát küldi, éppen úgy, mint akkor, amikor az angyal hírül adta Máriának, hogy ő fogja a Messiást szülni; mint akkor, amikor Józsefnek elmondta, hogy Heródes elől menekülnie kell.

Az ítélő Istentől most megijednek és megrettennek az őrizők. Mikor látták az angyalt, nagyon féltek és olyanokká váltak, mint a holtak. Azok, akik a halott Jézust kellett hogy őrizzék, olyanok lettek, mint a holtak, míg Jézus, aki meg volt halva, életre támadott. Isten őt feltámasztotta, és ezáltal a helyzet teljesen megváltozott. Azok előtt, akik reménytelenek voltak, a zsákutca most kinyílt. Kiút nyílt számukra, Isten megmentette őket. Számukra életet ajándékozott. És azok, akik azt gondolták, hogy minden rendben van, hogy győztek, hogy most már diadalmasan mehetnek tovább, azok olyanokká lettek, mint a holtak.

Isten szól. Isten cselekszik. Így minden megfordul, megváltozik. A hatalom más kezébe kerül. Ez számunkra is figyelmeztetést és vigasztalást foglal magában. Azért figyelmeztetés, mert mi sokszor pontosan olyanok vagyunk, mint a főpapok ebben a történetben. Mi pontosan úgy, mint ők, mindent úgy szeretnénk elrendezni, ahogy mi akarjuk. Ez azt jelenti: Isten nélkül. Istent kizárjuk életünkéből. Talán nem mindig szándékosan. Talán csak egyszerűen nem gondolunk rá, úgy teszünk, mintha nem létezne, mintha nem számítana. Húsvétkor Isten megmutatja, hogy ő létezik, hogy ő uralkodik mindenkéül fölötte. Isten megfordít mindent: a holtak élők lesznek, az élők pedig holtak. Közülünk is azok számára, akik nem számoltak Istennel, ez megdöbbentő nagy félelmet okoz. De azoknak, akik várják őt, azoknak, akik felismerték Jézusban Istent, akik az ő békeességét és igazságát várják meg keresik, azoknak ez nagy öröm és vigasztalás. Azoknak ez reménység. Még ma is. Még itt is.

De nemcsak az őrizők látták az angyalt, hanem az asszonyok is, és úgy látszik, hogy ők sem közömbösen szemlélték ezt. Nekik azonban az angyal rögtön azt mondja: "Ne féljetelek!" Már mondtuk, hogy azoknak, akik ellenállnak Jézusnak, rettenetesen ijesztő az, hogy az angyal jön, de az asszonyoknak, akik Jézusért jöttek, nem, mert nekik nem kell félniük. Ne féljetelek, mert Jézus, akit kerestek, nincs itt. Feltámadott.

Testvéreim, mi állandóan arról beszélünk, hogy Jézus feltámadt, hogy ő nem halt meg, hanem él. Évszázadokon át az emberek mindig azt kérdezték, hogyan lehetséges ez. Mi történt, hogyan történt? Sokan akarták a feltámadást kimagyarázni vagy szimbolikusan értelmezni. A Biblia ezzel a kérdéssel nem foglalkozik. Egyszerűen hirdeti, hogy ez megtörtént. Egyszerűen csak azt mondja: Nincs itt. Üres a sír. Jertek, lássátok a helyet, ahol feküdt az Úr. Én nem tudom, hogy miért nem magyarázzák az evangélisták, hogy miként történt ez. Talán azért, mert tudják, hogy akármilyen okosan magyaráznák is, mégis mindig lennének olyanok, akik nem hinnék el. Például amikor az első ember a holdra lépett, sokan voltak és még mindig vannak, olyanok, akik ezt egyszerűen még akkor sem hiszik el, ha megmutatják vagy megmagyarázzák is azt nekik. A Biblia igazán megmutatja nekünk azt, hogy mi történt ezekkel az emberekkel, akik a Jézus feltámadásának hírére elhitték. Nézzük meg az asszonyokat: Megvigasztalásuk után egy feladatot kapnak az angyaltól: "menjetelek gyorsan, és mondjátok meg az ő tanítványainak, hogy feltámadott a halálból". Biztos vagyok benne, hogy Mária Magdaléna meg a másik Mária akkor még mindig féltek, még mindig nem értették meg egészen, hogy miről is van szó. Igaz, hogy látták az angyalt; igaz, hogy saját szemükkel megtekintették az üres sírt, de annyira megváltozott hirtelen az egész helyzet, annyira nem várták ezt, hogy bizonyára nagyon kellemetlenül érezték magukat. Mit jelent az, amit az angyal mondott? Hogy mondhatják ezt el a tanítványoknak? Félelemmel és örömmel sietnek el a sírtól. De több már az örömük, mert ha igaz, hogy Jézus valóban él, akkor neki mégis igaza volt, akkor mégis van remény, akkor van a zsákutcának folytatása.

És most ezek az asszonyok azt mutatják nekünk, hogy a feltámadást nem magyarázni kell, hogy nem az a fontos, hogy miként és milyen módon történt az, hanem a feltámadásból élni kell, ezzel és ezáltal újra kell kelni. Elfogadjuk, hogy Jézus feltámadott, hogy a helyzet megváltozott, és az életünket eszerint irányítjuk. Mert ezt tették az asszonyok. Ők hallották a hírt, és ha nem is értették meg egészen, mégis azonnal indultak. Sietve mentek a Jézus tanítványaihoz, mert ezt kívánta tőlük az angyal. És akkor

megjelenik nekik Jézus! Szembejön velük. Most már valóban tudják, hogy igaz az, hogy Jézus valóban feltámadt és él!

Testvéreim, így van ez minden hívő emberrel. Mi mindig mindent meg akarunk magyarázni, mi mindig pontosan akarjuk tudni, hogy mi van, hogy miként van, sőt még azt is tudni kívánjuk, hogy mi lesz és hogy lesz. Ha utaznunk kell valahová, akkor érdeklődünk, kérdezzük: honnan indulhatunk, mikor érkezünk, mi lesz a csomaggal stb. De egyszer be kell zárunk házunk ajtaját és el kell indulnunk. Így van ez a hittel is. Szabad kérdezni, szabad érdeklődni, de ahhoz, hogy meglássuk, hogy miként van, ahhoz el kell indulnunk. És mindenki, aki félve és bizonytalanul mégis elindul, az látni fogja, hogy igaz az, amit az angyal mondott. Aki elhiszi, hogy Jézus feltámadt, hogy Jézus él, és számol ezzel az életében, az biztosan találkozni fog Jézussal, mint a Máriaák. Amikor Jézust meglátták, eltűnt minden kételkedésük. Hozzá futottak, leborultak előtte, és megragadták lábait. Megragadták lábait, mert így biztosan tudták azt, hogy él. Leborultak előtte, mert úgy akarták megmutatni neki, hogy Mesterüknek tekintik és Uruknek vallják őt.

Jézus azonban megismételi a parancsot: Menjete el, mondjátok az atyámfiaiinak, hogy menjenek Galileába és ott meglátnak engem. Ugye észreveszitek, testvéreim, hogy a tanítványoknak pontosan azt kell tenniük, amit az asszonyoknak tenniük kellett? Nekik is el kell indulni, mert csak ha mennek, akkor látják meg Jézust!

És itt vagyunk most mi. Hallottuk az angyal szavát: Jézus nincs a sírban, a sír üres, mert Jézus feltámadott. Láttuk, hogy az asszonyoknak egészen megváltozott a helyzetük: reménytelenül mentek a sírhoz, és örömmel jöttek onnan vissza. Hittek a feltámadásban, bíztak benne. Elindultak, és útközben kiderült, hogy nem hiába reménykedtek: találkoztak Jézussal. Mi is úgy vagyunk, mint az asszonyok. Mert legyünk őszinték: nincs semmi reményünk ebben az országban, sem a mi helyzetünkben: munkanélküliség, piszkosság, igen nagy drágaság, és ehhez még az is hozzáadódik, hogy mi sem úgy cselekedtünk, mint ahogy kellett volna cselekednünk, hogy mi sem mindig tisztán és keresztyén módon éltünk.

De számunkra is szól az angyal, nekünk is szól az örömhír: Jézus feltámadott! Ő legyőzött minden bűnt, minden gonoszt, és általa mi is legyőzhetjük azt. Ez egész valóságosan azt jelenti, hogy húsvét után szabadok vagyunk és szabadok lehetünk a bűntől és a haláltól, hogy szabadok lehetünk az árdrágulástól, a munkanélküliségtől. Nem úgy, mintha ez velünk nem történhetne meg, hanem úgy, hogy bizonyosan tudjuk, hogy nem ezek döntik el az életünket, mert Istennek mindenre hatalma van. Ő határozza meg a dolgokat. Ez ad nekünk reménységet és örömet, mert az, ami emberileg rossznak látszik, Isten fényében másképpen mutatkozik.

Induljunk el, mint az asszonyok, hogy találkozzunk mi is Jézussal, hogy leborulhassunk mi is előtte, és hogy hallgathassuk mi is az ő parancsát: "Menjete el", mert nemcsak nekünk, hanem másoknak is feltámadott Jézus. Úgy, ahogy Jézus mondta az asszonyoknak: menjete el az atyámfiaihoz úgy mondja ezt most nekünk is: menjete el azokhoz az emberekhez, akik még szomorkodnak, mert még nem tudják az örömhírt. Menjete el, és mondjátok el nekik, hogy Jézus él, hogy ő nem halt meg, hanem él. Mondjátok el, hogy mi találkoztunk vele, és hogy őket is hívja, azért, hogy többet ne kelljen félniük, hanem szabadon örülhetnek. És ez mind azért lehetséges, mert Isten feltámasztotta Jézust! Az ő nevében legyen dicsőség örökkön-örökké. Ámen.

Nem csak ebben az életben!

Alapige: 1Korinthus 15,19-20

Bibliaolvasás: 1Korinthus 15,12-26

A mi szent Igénk határvonalat húz az élet két része: ez az élet és a másik élet közé. Krisztus föltámadása lényegében arról tesz bizonyosságot, hogy nemcsak ez a látható, tapintható földi világ létezik, hanem ezenkívül van még egy másik, szellemi világ is. A húsvét döntő bizonyágtétel a mellett, hogy az élet több, nagyobb, gazdagabb annál, mint amennyit belőle érzékszerveink által föl tudunk fogni. Éppen ezért ez ünnepi alkalommal foglalkozunk az élet két részének egymáshoz való viszonyával és vizsgáljuk meg a kérdést, hogy Krisztus mit ad a mi egész életünkhöz?

I.

A mai Ige első tétele, ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk, lényegében nem tagadja ennek a földi életnek a valóságát. Nagyon helytelenül gondolkoznak azok a keresztyének, akik azt vélik, hogy az örök életnek a húsvéti diadala azt az életet, amelyet születésunktól a halálunkig élünk, eljelentékteleníti, fölöslegessé és szükségtelenné teszi. A földi élet és az örök élet nem két, egymással szemben álló, egymást kölcsönösen kizáró, külön élet. Legalábbis az evangélium szerint nem! Ezt nagyon világosan és nagyon jól meg kell jegyeznünk éppen húsvét napján.

Karácsonykor ebbe a világba jött Krisztus. Húsvétkor ebbe a világba jött vissza a halálból. A Krisztus föltámadása ebben a világban, ebben az életben történt. Mindez azt mutatja, hogy ezt az életet Isten fontosnak, pótolhatatlannak tartja. Azok a tanítványok és hívő asszonyok, akik az első húsvétkor látták Krisztust, itt maradtak ebben a világban, tovább folytatták polgári foglalkozásukat. Olvassuk az evangéliumos könyvben, hogy a halászból lett tanítványok visszamentek a Genezáret tavához és újra megkezdették régi mesterségük gyakorlását. Jézus a főpapi imájában nem azt kérte az Istentől, hogy vegye ki a tanítványait ebből az életből, hanem hogy őrizze meg őket a gonosztól.

Kálvin tanítása szerint ez a földi élet a várószoba, amelyben az utasok egybegyűlnek és készülnek az utazásra. A váróterem nem áll ellentétben az utasokat szállító vonattal. Ellenkezőleg, éppen az utasok érdekében való. Itt váltják meg az utazáshoz szükséges jegyet, várakoznak a vonat indulására. A hosszú útra jóval az utazás megkezdése előtt föl kell készülni: be kell csomagolni a szükséges ruhákat, elő kell készíteni az élelmet. Mindez az utazás előtt történik, s mindez nem áll ellentétben magával az utazással. Sőt azt mondhatjuk, hogy annak szerves részét képezi. Nos, a keresztyén embernek ugyanígy kell gondoskodnia erről az életről. Ezt az életet azért adja az Isten, hogy annak napjai alatt arra a másikra fölkészüljünk, mert akire készületlenül tör rá az a másik világ, az örökkévalóság, az sohasem mehet be abba. Emlékezzünk csak a tíz szűz az utolsó pillanatban kezdett olaj után futkosni, s ezért kint is maradt a menyegzőről.

Minél komolyabban hisz valaki abban, hogy rá ez élet után örök élet vár, annál komolyabban veszi ennek az életnek a leélését. Sohasem szabad elfelednünk, hogy Isten Igéjének minden parancsa erre a földi életre vonatkozik és azt mondja meg, hogy ebben miképpen kell úgy élnünk, hogy az Isten dicsőségét, embertársaink javát és a magunk üdvösségét igazán munkálni tudjuk. A földi élet, munka, hivatás igazi szépségei az örök élet fényében ragyognak föl. Az igazi húsvéti ünneplés egyáltalán nem terelheti el a

figyelmünket mindattól, amit itt a földön kell elvégeznünk családjunkban, munkahelyünkön, a társadalomban, polgári foglalkozásunk betöltésében.

A mai Ige nem tiltja, hanem egyenesen megparancsolja, hogy ebben az életben reménykedjünk Krisztusban. A keresztyén ember ezt az életét a Krisztussal való közösségben éli le, a benne való élő hitben, az iránta való igaz szeretetben és bizonyos reménységben. Arról most nem kell részletesebben beszélnem, hogy ehhez az élethez mennyi erőt, mennyi bátorságot, mennyi vigasztalást ad a Krisztus követése. Erről mindnyájunknak sok drága személyes tapasztalata van. Hányszor de hányszor megtapasztaltuk Krisztus megsegítő kegyelmét, megvigasztaló jóságát, fölemelő erejét. Mi is lett volna a mi életünkkel, ha Krisztus nincs jelen a legsúlyosabb óráinkban, legnagyobb válságainkban, legmélyebb bánatunkban? Igen, valóban, ebben az életben Krisztus a mi igazi reménységünk és megtartónk, vigasztalónk és megváltónk.

II.

De akkor miért mondja az Ige, hogy ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk? Azért, mert noha elengedhetetlen, hogy ebben az életben öbenne reménykedjünk, nem elég csak ebben az életben reménykedni benne. Végtelenül szegényes és nyomorult, csonka és egyenesen tragikus azoknak a keresztyéneknek az élete, akik ebben az életben halálosan komolyan veszik a Krisztus követését, minden ajándékát és parancsát, de nem mernek hinni és remélni ez élet után is öbenne. Az örök élet hite olyan szerves tartozéka a keresztyén életnek, hogy anélkül csak ebben az életben, csak erre az életre nézve remélni és hinni Krisztusban: a világ legnagyobb nyomorúsága. Amint Pál mondja, ha Krisztus föl nem támadott, hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is, még bűneitekben vagytok. Sokkal teljesebb, boldogabb, értelmesebb és gazdagabb egy hitetlen, Isten nélkül élő, vallástalan ember földi élete, mint egy olyan keresztyéné, aki Krisztusban csak ebben az életben, erre az életre nézve hisz, de a halálon túli örök életet semmibe veszi, abban már nem tud hinni. Sohasem feledjük el, hogy az apostoli hitvallás az Atyában való hittel kezdődik és az örök életben való hitben végződik. A hitnek a kezdete és vége között elszakíthatatlan kapcsolat van. Az Atyában való hittől a Krisztusban és a Szentlélekben való hiten keresztül egyenes, megszakíthatatlan út vezet az örök életben való hithez. A hitnek az útját egészen végig kell járnunk, mert különben minden teremtménynél nyomorultabbak vagyunk.

Miért nyomorultabb minden teremtménynél az, aki csak ebben az életben, és nem az örök életben is, reménykedik a Krisztusban?

Megkísérlem választ adni a kérdésre.

A Krisztusban hívő élet mindenekelőtt egy szörnyű kettősséget, két malomkő között való órlődést jelent. Az embernek minden gondja az, hogy a maga akaratát az Isten akaratával legyőzze, egész életét hozzászabja az Isten törvényéhez. A keresztyén embernek mindig választania kell a maga akarata és az Isten akarata között. Ez a választás pedig szörnyű tusákban megy végbe. Ezzel szemben a nem keresztyén embernek sokkal jobb dolga van, mert ránézve csakis egyetlen akarat, a saját maga akarata létezik, csakis azzal kell számot vetnie, csakis annak kell engedelmeskednie. A keresztyén ember állandó büntudatban él, lelkiismerete szüntelenül vádolja, hogy nem tud az Istennek igazán engedelmeskedni. A nem keresztyén ember azonban mindettől mentes, szabadon teszi azt, amire a saját elméje, érzésvilága, akarata indítja.

Annak, aki magát keresztyénnek tartja, szüntelenül áldozatot kell hoznia. Az élet látható, kézzel fogható, tapintható, megehető, megiható javait oda kell áldoznia láthatatlan javakért: szeretetért, háládatosságért, Isten országáért. A nem keresztyén ember azonban mindettől mentes. Számára csak ez a világ létezik, és ebben boldogan birtokol és élvez mindent anélkül, hogy bármiről is le kellene mondania, bármit is oda kellene áldoznia. Tud-

ja, hogy egyszer meg kell halnia s a halál a létének teljes és végleges megsemmisülését jelenti, tehát addig midennel boldogan, gátlás nélkül él. Mennyivel nyomorultabb nálánál az a keresztyén, aki erre az életre nézve hisz ugyan Krisztusban, de az örök életet nem tudja elfogadni.

Az a keresztyén, aki csak ebben az életben reménykedik Krisztusban, azaz az örök élet hite nélküli tanítvány keresztyén élete célját sohasem éri el. Az e világba való keresztyén élet nem cél, hanem csak előkészület a végső célra: az üdvösségre és az örök életre. Az, aki csak ebben az életben reménykedik a Krisztusban, olyan, mint az az utas, aki csak a váróteremig jut el, a váróteremben tanyázik és onnan soha el nem indul szép messzi tájak felé. Mennyivel nyomorultabb ez a keresztyén annál a nem keresztyén embernél, aki egy nemes és nagy emberi célt tűzött ki maga elé és afelé állhatatosan és következetesen törekszik.

És végül gondoljunk arra, hogy a keresztyén életért szenvednünk kell. A Krisztus követése kereszttekkel jár. Mindezt ebben a világban és ebben az életben a keresztyén ember jutalmat nem nyer. Krisztus maga megmondta a tanítványoknak, hogy ebben az életben nyomorúságuk lesz. Miért vállaljuk a Krisztus követésével járó súlyos és nagy keresztet, megaláztatásokat, ha mindennek végső eredményében semmi értelme sincsen erre az életre nézve? Bizony minden teremtménynél nyomorultabbak vagyunk, ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban.

Az örök élet hite nélkül csak ebben az életben hívó keresztyén emberek legnagyobb nyomorúsága az, hogy még nem látták meg: mindaz, amit ők erre az életre nézve szépnek, jónak, szükségesnek tartanak a Krisztus evangéliumából, valójában az ő föltámadásából következett, az a hit, amelyik bennük van, Krisztusnak az örökkévalóságból alábocsátott Szentlelkétől származott. Élnek az életfa egyes gyümölcseivel, de nem ismerik magát a fát, amelyiken a gyümölcsök teremtek. A forrástól messzire futott patak langyos vizéből isznak, pedig visszamehetnének a tiszta hús forráshoz, ahonnan a patak előbuzgott. Állandóan bent ülnek a szobában, ahelyett hogy kimennének az úde tiszta, szabad levegőre.

III.

Ámde Krisztus föltámadott a halottak közül, hangzik a húsvéti evangélium. Ez az örömhír nemcsak azt mondja, hogy Jézus Krisztus kikelt a sírból, visszajött a halottak birodalmából, hanem ennél sokkal többet mond. Ebben az életben döntő módon megjelent az örök élet! E fölött a világ fölött megnyílt egy másik világnak az ajtaja. Isten kaput nyitott, utat vert, kapcsolatot létesített az e világ és az örök élet között. A húsvéti ünnep tárgya több egy eseményre, a Krisztus föltámadására való visszaemlékezésnél. Nyilvánvalóvá és állandóvá vált e világ és az örökkévalóság kapcsolata. A Krisztus föltámadása után többé már nem kétséges, hogy nemcsak ez az élet van, hanem e fölött egy másik, az örök élet is létezik. Minden húsvétton mennyei, lelki, örökkévaló erők áradnak be ebbe a világba abból a másik világból. Ez a tény adja meg ennek az ünnepnek a csodálatos szépségét és ragyogását, ezért nem tud senki sem szabadulni ennek az ünnepnek a varázsától.

Ez egész keresztyénségnek a forrása mellett állunk ezen az ünnepen. Ha Krisztus valóban föl nem támadott volna, ma nem ülnénk ebben a templomban, nem hallgatnánk a húsvéti evangéliumot, nem vennénk magunkhoz az Úr testének és vérének drága jegyeit. Sok-sok millió keresztyén ember arca gyűl ki ezen a napon az örömtől, lelkek millióiba árad alá a mennyből az örök élet fénye, melege és öröme. Vajon ha Krisztus föl nem támadott volna, ha ő tényleg nem lenne más, csak egy ember, mondjuk egy nagy ember, még ünnepelné őt az emberek végtelen sokasága? Bizonyára nem! Hány nagy ember élt Krisztus előtt és után, s közülük egyet sem ves körül olyan tisztelet, imádat és hódolat, mint Krisztust. Ha Krisztus csak ember lett volna, ha föl nem támadott volna, soha ki nem alakul az a szellemi nagyhatalom, amit úgy hívunk, hogy keresztyénség vagy keresztyén egyház. Ha csak emberi hi-

székenységre, babonára, képzelődésre épült volna a keresztyén vallás és egyház, és nem Krisztus valóságos föltámadására, rég szertefoszlott volna a történelem hatalmas erői között.

Ha föltámadás hite nélkül nyomorult, minden embernél nyomorultabb a keresztyén ember, ezzel a hittel megteljesedik mindnyájunk élete. Érdemes fölvenni a bűn elleni harcot, érdemes a láthatókat a láthatatlanokért föláldozni, érdemes végigfutni a keresztyén életnek a pályáján. Nem csonka és nyomorult földi élet a keresztyén ember sorsa, hanem kiteljesedés ezen az életen túl az örök élet végtelen mezőire. Itt a földön csak megkezdődik, hogy ez életen túl befejezést, dicsőséges véget érjen.

Úgy, amint Pál mondja: Krisztus zsengejök lón azoknak, akik elaludtak. Krisztus az első, aki a halálból föltámadott, az első hajtása, zsengeje a halálból megszabadultaknak. Utána egy egész hatalmas sereg jön majd a halálból vissza. Mindazok, akik hittek benne ebben az életben, akik utána járták ennek az életnek az útjait, akik fölvtették itt az ő keresztyét, akik hitben haltak meg. Krisztus tehát nem önmagáért, hanem érettünk támadott föl. Föltámadása mielőttünk is megnyitotta az örök élet kapuit; utána mi is bemehetünk a haláltól mentes örök életbe. A halál csak múló álom, ébredés következik utána. Ebben az életben elaluszunk, abban a másikon pedig örömmel fölébredünk.

Milyen értelmetlen, csonka, befejezetlen és céltalan a végső kitekintés nélkül, a húsvéti hit nélkül mindnyájunk keresztyén élete. Milyen teljes lesz ezzel a betetőződéssel!

Ezt a húsvétot azért adta nekünk az Úr, hogy fölülemeljen ezen az életen, részeltessen az örök élet javaiban, hogy ő maga tegyen előttünk bizonyosságot arról, hogy nemcsak ebben az életben lehet és kell Krisztusban reménykednünk, hanem ezen az életen túl is. Az a tiszta keresztyén öröm, a hitnek az öröme, amelyik most is rászállott a szívünkre, az örök életből áradt mireánk, a halálból visszajött, élő Krisztusnak az ajándéka. Ez a halál fölött diadalt aratott Úr akar egyesülni velünk a szent vacsorában. Az örök élet kenyérével és italával akar táplálni a szent asztal boldog közösségében.

Ennyi kegyelem fölajánlása után mondhatunk-e mást az Úrnak, mint azt: nemcsak ebben az életben, örökre, mindörökre, a halálban is, az örök életben is te vagy az én drága reménységem! Ámen.

Nagy András

Húsvéti hír

Alapige: Máté 28,1-10

Bibliaolvasás: Máté 27,57-66

Az angyallal utoljára a Gecsemáné kertben találkoztunk. Mindig akkor jelenik meg, amikor a világ számára sorsdöntő üzenetet hoz. Mindig követségben jár, és helyettesíti küldőjét. Hírnök és jel, hogy Istennek megvan a célja a világgal, még nem mondta ki az utolsó szót, még van kegyelmi idő arra, hogy az elesett ember meghallja az Igét, megtérjen és éljen. Nagypénteken is azt várják, hogy angyal száll alá lángpallossal és érvényt szerez Isten általunk elgondolt igazságának. Vagy ha nem is szól bele a nagy, át nem látható tervbe, de legalább vigasztalja, szokása szerint, az Isten szenvedő Fiát. Vártuk volna, hogy Isten megenyhítse a haldokló ajakát és könnyűvé tegye a halált számára. Bár annyit mondana az angyal, hogy Isten beleszólt az eseményekbe, hogy nincs tudta nélkül a Krisztus gyötrelme és rettegése, amelyek őt a keresztfán teljesen elborították. Lehetséges-e, hogy az ember így féktelenkedjék, a bűn diadalmenetet tartson? Isten látszólag félreállt a diadalmenet előtt, s hagyta, hogy a bűn és az ember gyönyörködjön az Isten-ember halálában. Íme az ember sorsa, ha Isten

nélkül magára marad, íme a bűn a maga igazi mivoltában, ha féktelenségének Isten útját nem állja. Az Isten Fiát senki sem vigasztalta, tán az érzéketlenség hitt természet döbbsent meg a szokatlan szégyenen, eseményen. Az iránta való részvét: szégyen volt, félénken verődtek össze azok az emberek, akik őt szerették... Nagyszombaton eseménytelen csendben maradtak a keserű lelkek, mintha elállt volna a szívek verése is. A fojtott zokogás nem hallszik, a kegyeletet sem lehet leróni, mert ünnep volt és a megfeszített iránti részvét gyanút ébreszthetett volna a halott ellenségeiben.

A nagy fájdalom és szenvedés, a nagypénteki események közösséget teremtenek - lelki rokonságot, barátságot szülnek. A fájdalom termékenyít és átalakít, különösen akkor, ha az Isten Igéjének eszközévé, Isten tetteinek tolmácsává lesz. Messziről úgy látszik, mintha eltanult kegyesség és kegyelet volna ez a nagypénteki lelki helyzet, de valóságban Isten Szentlelke munkálkodik a lelkek között, alakítja azokat titkosan a Krisztus ábrázata szerint, csak így érthetjük meg, hogy a latornak is lehet reménysége. Így és itt találkoznak az idegenek és ellenségek egymással, a szenvedő Jóbok, a gyógyíthatatlan betegek, a névtelen vértanúk százezrei, akik halálíg hirdetik, hogy az igaznak - annak igazán - kell szenvedni. Hívó Magdalénák, pogány századosok sodortatnak el a Lélek által, sőt egészen részvétlen lelkek kezdenek felmelegedni. Mintha mindenki kerülné a nyilvánosságot Jeruzsálemben, a nagy szent ünnep elszíntelenedett, a páskabarány ceremóniái sem tudták azt ünneppé deríteni. A fájdalmas beszéd tárgy, a nagypénteki események, azután Jézus emlékeztetés szavai és azok szomorú beteljesedése kevésbeszédűvé tette az embereket. Ártatlan vér hullott, és a tömegek saját fejükre átkozták a kiontott vért való büntetésért. Mintha az enyészet törvénye durvábban tört volna a szívekre. Az igaz is meghalt! Hát a hit is tévedhet? A reménység is csal? Minden elveszett, ünnepelni sem érdemes már, valami mondatatlanul nagy dolog történt. A természet összerázkódott, a templom megrepedt, a halottak megmozdultak, Isten elrejtőzködött. Hogy nem szólt, hogy nem avatkozott bele az eseményekbe? Hányszor közbelépett, amikor Izrael léte forgott veszedelemben; de egyetlen Fiát nem védi meg. Vége Izrael örömeinek, minden a halál törvénye alá rekesztetett.

De a szeretet megérzi a lélek indítását, a szeretet formákba ömlik. A szeretetnek drága a halott is. A kegyelet és tisztaság formái változnak, de a tartalom ugyanaz. A sír emlékeztet, köt. Az Isten Szentlelke ébren tartja a reménységet, nem engedi, hogy lemondjunk halottainkról, kedveseinkről. A hűsvéti asszonyok a tisztesség keneteit és balzsamot vittek magukkal, mert az igazi szeretet mindig cselekszik. Izrael fiai mindent elveszítettek nagypénteken, de a szeretet nem nyugodott bele ebbe a veszteségbe. Nagypénteken csakugyan vége a történelemnek, minden elvégeztetett, minden megtörtént, de a Szentléleknek van még mondanivalója, mostantól fogva nyilvánvaló az ő beszéde. Nemcsak az a valóság, amit az elcsüggedt ember lát, sőt az rendszeresen megtévesztő, hanem az a valóság, ami a Szentlélek által tudomásunkra jut. Idáig minden kiszámíthatóan történik, a szent könyvek mindent előre jeleznek, csak a homályos beszédeknek nincs nyitja, az asszonyok sem emlékeznek olyan beszédre, mely minket most megvigasztalna. Isten Igéje sohasem csak annyi, mint amennyit mi felfoghatunk belőle.

A Krisztus sírját záró kő most nagyobb kérdése a szent asszonyoknak, mint Isten titkai. A bűn tökéletes munkát végez, nemcsak lelkünköt kapcsolja bele a maga munkaközösségébe, de képességeinket is megbénítja. Érzelmi életünkbe ereszti mohó hajszályökreit, kegyeletünkéből, fájdalomunkból gúnyt űz és elszoktat teljesen a valóság látásától. De a Krisztus sírjánál nincs többé ereje. Isten az ő angyala által tudtára adja a világnak, hogy vége a bűn hatalmának, kinyilvánítja, hogy akaratával, tudtával történtek a nagypénteki események, és hogy megbocsátott a bűnös embernek, hogy a természet rendjébe az enyészet helyébe a feltámadás igazságát tette. Az ember még a sírt keresi, és tisztességet akar tenni a halottaknak, Isten már örömhírral várja a kegyes asszonyokat: Tudom, hogy a megfeszített Jézust, az embert, a hozzátok hasonlót keresitek, nincsen itt, feltámadott. Az angyal szavát nem lehet más szóval értelmezni, nem lehet korszerű értel-

mezéssel meggyöngíteni, mert az kijelentett igazság. Ezek a kicsi gondokkal és fájdalommal terhelt asszonyok a valóságot látták, a valóságnak örvendtek, és a valóságot hirdették. Isten tulajdon keze látszik a dologban, intézkedéseinek engedelmeskedik az egész teremtett világ, földrengés jelzi érkezését és jelenlétét, a néma teremtmények új rendbe helyezkednek, hitetlenek, öntudatlanok menekülnek, minémiségükről felelkeznek meg. A katona megfélemledik arról, hogy őriznie kell, a kő tehetetlensége megszűnik, az elemek új rendbe sorakoznak, hogy Isten szavának engedelmeskedjenek, az ellenkezés indulata menekül az angyal elől, itt Isten teremtő szava, megváltó akarata, bűnbocsátó kegyelme egyszerre jelenik meg oly győzelmesen, hogy minden fájdalom örömhírré és hálás szolgálattá változik át. Ez az ellenállhatatlan Isten, akinek a szeretete húsvétban éppoly nagy, mint hatalma. Nem volt hatalom és képzelt szeretet ez, mert az ilyen hatalomtól nem mozdul meg a föld, az ilyen szeretettől nem mozdulnak meg a szívek, nem nő az ég és nem tart tovább a földnél.

A húsvéti történet tehát nem szép képek sorozata vagy sikerült jellemelek felsorakoztatása, nem gondolatok művészi felöltöztetése, nem kegyes asszonyok vágya és élménye, hanem a teljes igazság és valóság megjelenése oly ténylegességben, amilyennel őt, a valóság megtestesítőjét a betlehemi csecsemőben vagy a keresztfán haldoklóban látjuk. A húsvéti hit valóságglátás, melyet Isten kijelentésének a fényénél tanúk láttak, mely a hírnök, az evangélista szerint az angyal villámló tekintetéhez hasonlítható, mely tekintet előtt minden földi látás hamissága és félsége nyilvánvalóvá lett. Az a kijelentés, amelyből hiányzik a húsvéti örömhír, sem a földet, sem a szíveket nem fogja megindítani. Isten kijelentése itt lesz a világ számára állandó földindulássá. A hullám tovább verődik, és döntésre kényszeríti az embert. Hírnökei hordják e hullámokat, alkalmas és alkalmatlan időkben hirdetik, hogy Krisztus, az Isten Fia meghalt a bűnösökért, bűnbocsánatot szerzett minden hívő számára, feltámadott a halálból, örök üdvösséget szerzett és az övéinek ajándékozta. Ahol a hírnökök elmennek, ahol őket hallgatják, megoszlanak a lelkek, nyilvánvalóvá lesz az Isten választása, feltárul az üdv és a kárhozat kapuja. Senki sem lehet közönyös: Krisztust vagy gyűlölik, vagy követik. Ez a földlökés csak akkor szűnik meg, amikor Krisztus Urunk újra visszajön ítélni eleveneket és holtakat, de míg e testben járunk is, állandóan érezzük a hullámozást. A Szentlélek rázza a szíveket, mindenütt csodák történnek, szívek mozdulnak meg, melyek eddig rest mozdulatlanok voltak akadályok voltak a Krisztus követésében. Nagy kövek, amelyek csak arra jők, hogy az életet sírba zárják: megátalkodott lelkek, kik magatartásukkal, környezetükkel a húsvéti örömhírtől, a feltámadás igazságától megfosztják.

Ennek a földindulásnak a lököereje: az Isten tulajdon hangja, szava, Igéje. Isten Igéjében benne van előre Krisztus feltámadásának biztosítéka. Isten gyakran megismétli az ígéretét, de ezek az ígéretek a Krisztus feltámadása által kapták azt a világosságot, azt az értelmet, melyet a bűn még Isten hírnökei elől is eltakar. Az Emmaus felé igyekezőket maga a feltámadott Jézus szólítja meg, ahogy az írások, Isten ígéretei előre jelzik a húsvéti eseményeket. Amit az első húsvétban Isten az angyalok által mond, ugyanazt a hírt később a tanítványok, apostolok, emberek szólhatják, amire minden idők igehirdetőit a Szentlélek kegyelmi ajándékkal képesíti. Az angyal egyszerre szól mindenkinek, és milyen ijesztő ez a hang, ha öntudatlanok és hitetlenek hallják, halálos ítéletként hallják, és ugyanaz a hang az asszonyoknak életnek beszéde és örömhír. Isten szava nem mindenki számára hallható, csak annak, aki megbecsüli az Úrnak testét, aki a szent asszonyok és evangélisták társaságában keresi a húsvéti igazságot. Ez azzal az áldott következménnyel jár, hogy Isten számunkra az ő hangjában, beszédeben lesz valóságga. Fertőzött szemmel Istent az ő felséges jelenlétében nem látjuk, hangjára azonban mindazok ráismernek, akiket Isten lelke mássá tett, újjászült. Az ilyenek a megfeszített Jézust keresik, és a feltámadott Krisztust találják meg.

Krisztus feltámadása a mi hitünknek a kiindulása, de a tartalma is.

Ha Krisztus nem támadott volna fel, hiábavaló volna minden prédikáció, hiábavaló volna a mi hitünk is. Minden keresztyénség hiábavaló és hazugság, amelyiknek alapja nem a Krisztus feltámadása. Ha az Úr Jézus nem támadott fel halottaiból, nem érdemes engedelmeskedni, nincs értelme az önkéntes áldozatnak és szolgálatnak, minden cselekedet hazug önáltatás és minden hitvallás csak gonosz játék az emberi lelkekkel. Az az Isten, aki feltámadásunkat és örök életünket nem a Krisztus feltámadása által ajándékozta nem Isten. A Krisztus feltámadása által Isten azt az állapotot állította helyre, azt a bűntelen tiszta életet ajándékozta vissza az embernek, minden megváltásért esendőnek, melyet Isten az első embernek adott. Isten e tetteivel lett újra a bűnös ember Atyja. Így zárta ki Isten életünkben a véletlenséget és a vakszerencsét, és ajándékozta minden engedelmeskedőnek a biztos ismeretet: a hitet. A te emberi életed a hit által emelkedik a férgek élete fölé. A feltámadás hite nélkül élő emberiség földi élete nem egyéb okatlan hajszánál, ha örök életünkről nincs gondunk, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Mert ezért a csak pillanatokból és pillanatokért élő életért nem tartjuk érdemesnek áldozatokat hozni. Nincs felelősség, nincs számonkérés Isten részéről, ha nem hiszünk Krisztus feltámadásában, akkor az emberi élet nagypénteken bevégződik. Vajon mi mentesek vagyunk-e ettől a lelkülettől?

Azért olyan szegény és szűk a mi életünk, mert Krisztus feltámadásának igazságát nem hirdetjük, nem kiáltjuk örömmel. Mi csak kényszermunkát végzünk, mint a haszontalan szolgálók, akiket inkább a maguk ügye és kevésbé az Isten ügye foglalkoztat. Szívesen kikerüljük feladatunk kényesebb részét. Szívesebben őrizzuk a Krisztus sírját, még ha üres is, mint hogy Krisztus feltámadását, minden népnek bűnbocsánatot, örök életet, felelősséget hirdessünk. Krisztus neve kényelmetlen helyzetbe sodor, ha szenvedni is kell az ő nevéért.

Nekünk nem elég a kereszthez menni; az ember bűnétől és Isten haragjától sötét az, s mi naponta nehezítjük az Úr Jézus nagypénteki szenvedéseit. A keresztre csak a húsvéti igazság vet fényt; Krisztus feltámadásából tudjuk, hogy mi értelme van a keresztnak. Ahol tombolt a bűn, mindenütt nagypéntek van. Nekünk meg kell keresnünk a helyet, ahova az ember eltemette Krisztust. Az Isten szerint való bánat jelzi mindig, hogy jó úton járunk, hogy a Szentlélek vezérel. A bűneiket siratók összetalálkoznak, és együtt hamarabb megtalálják őt. Ahol ketten-hárman bűneiken sírnak, ott már nagy szombat van. A keresztyén reménységnek nehéz éjszakákat kellett végigélnie, de ez a reménység nem csalt meg. Keressétek a helyeket, ahol Róla beszélnek; ott már felkelt Krisztus halottaiból. Nem az az Igaz, amit az emberek Krisztusról tanítanak, hanem amit a szenvedő hitvallók az Ige alapján hirdetnek. Ha kérdez a te testvéred Krisztus felől, halálát és feltámadását hirdesd. Csak ebben az Igazságban találnak egymásra a meghasonlott testvértelen népek. Hirdessétek, mert ahol Róla beszélnek: ő ott jelen van. A világ várja a hírnököket. Az elsőket felkoncolta, elhallgattatta, de a Krisztus Igazsága nem némult el. Mert ez az Igazság: a Krisztus feltámadása, az a hit, mely által ez az Igazság minden nép kincsévé lehet és a világot az idő előtti végromlástól menti meg.

Tudni kell azt, hogy aki elindul Krisztus sírjához bűneit siratva, szembe találkozik a feltámadt Krisztussal. Ő szembejön minden keresővel; ő előbb indul, mint te, mert ő előbb szeretett téged, mint te őt. Te csak valamit viszel, talán darabját, romjait értéktelennek minősített életednek; ő mindent hoz neked, amid nincs és amire szükséged van. Neked örök életre van szükséged. Szembejő és megszólít; üdvözlő szavában benne van egészen hozzáférhetetlen isteni természete, akinek teljes hatalom adatott, aki a halál árnyékának völgyében utat mutat neked, hogy te másoknak is mutasd ezt. Galileába küld, hogy róla beszélj, mert ott megtalálod azokat, akik meg is hallgatják, amit ő róla mondasz. A választott sereg hazája ez, minden idők Galileája: az egyház, az az Egyház, mely a húsvéti kijelentést számodra őrzi és hirdeti neked Krisztus feltámadását és az örök életet azért, hogy te is hirdesd azt minden szenvedőnek és megváltásra szorulóknak. Ámen.

Íme, örökkön-örökké élek

Alapige: Jelenések 1,17-18a

Bibliaolvasás: Dániel 10,7-21

János apostol az Úr Jézusról szóló bizonyágtétele miatt száműzetésben él a Földközi-tenger Patmosz nevezetű parányi szigetén. Hallgatja a tenger és a szél játékát; szemléli a tenger változatos hullámzását. E parányi szigeten az apostol szürke hétköznapijain olyan egyformák és olyan egyhangúak, mint a szél és a tenger játékának monoton dala. Az elmélyült szemlélődésre fogékony és hajlamos János talán gondjába és gondolataiba merülve, tűnődve sétálgat a homokos parton, egyedül hallgatva "a tenger mormolását, tenger habja fölött futó szél zúgását" (Lévay J.). Tűnődéséből azonban hirtelen felrebben, mert háta mögött váratlanul nagy szót hall, olyant, mint a harsanó trombita zengő hangja (1,9-10).

A meglepődött apostol hirtelen hátrafordul, és váratlanul, meglepetés-szerűen szembe találja magát a dicsőséges mennyei Krisztussal, aki mennyei méltóságának teljes dicsőségében, mennyei dicsőségének teljes királyi ékes-ségében jelenik meg előtte Patmosz parányi szigetén. A mennyei dicsőség Urának orcája úgy ragyog, mint a felkelő nap. Kezében hét csillag. Szájából kétélű éles kard jön ki (1,16). E megdöbbentő találkozás, e váratlan szembesülés megrázkódtatásában a szelíd János a királyi méltóságában meg-jelenő mennyei Krisztus lábai elé hull.

A mennyei dicsőség Urának és a szelíd, szemlélődő Jánosnak ez a nagyszerű találkozása az "Úrnak napján" történik (1,10). Az Úrnak napja a hét első napja, ama szent harmadik nap, a keresztfának haláláig önmagát meg-alázó Jézus feltámadásának jeles napja, Isten új világteremtésének sugaras és dicsőséges hajnala. Így és ezért lett a hét első napja az Úr napja. Így és ezért lett a hét első, szürke, egyhangú, munkás napja az Úr Jézus követőinek zengő örömnepévé, a keresztyének igazi örömnepévé. Jézus feltámadására való tekintettel így és ezért lett a keresztyének sajátos ünnepe a hét első napja, vagyis a vasárnap. Nem a szombat az Úr Jézus fel-támadásának jeles napja; nem a szombat a keresztyének igazi ünnepe. A ke-resztyének igaz és sajátos ünnepe a hét első napja, a vasárnap, mely az Úr napjaként nem más, mint a hétről hétre visszatérő húsvét ünnep, nem más, mint dicsőséges és megdicsőült Krisztusunk feltámadásának szent ese-ményére való boldog emlékezés ünnepe ideje.

A keresztyén egyház életében, a keresztyén hívók életében az Úr napjának rendkívüli jelentősége van. Vasárnapjainknak újra magasztos örömnep-pé kell változniok; a meghalt és feltámadott, a megdicsőült és dicsőséges-en országoló Krisztusban való szent örvendezés ünnepevé. Az Úr Jézus feltá-madása a kegyelmes Isten páratlan tette. A húsvét e páratlan eseményére való hetenkénti ünnepi és hálaadó emlékezésünk nem más, mint az Úr Jézus feltámadásának diadalmával való beteljesedésünk boldog eseménye. A szent harmadik napon feltámadó Jézus a maga ünnepevé tette, szentelte a hét első napját. Az Úr Jézus feltámadásának győzelme tegye vasárnapjainkat zengő diadalünneppé, a bűn és a halál fölötti győzelem diadalmos ünnepevé, fel-támadásunk reménységének zengő ünnepevé. A feltámadott Jézus Krisztus dia-dalából fakadó győzelmes keresztyén öröm és reménység tegye vasárnapjainkat valóban az Úr napjává, amikor feltámadásunk boldog reménységében betel-jesedünk a fénylő napként sugárzó orcájú mennyei Krisztusunk világosságá-val, amikor Igéjének kétélű éles kardja a végső győzelem biztos reménységé-ben megszábadít a bűn és a halál hatalmából.

Az Úrnak e Patmosz szigeti napján a mennyei dicsőség Krisztusának lábai előtt úgy fekszik a szelíd János apostol, mint a holt. Az a szelíd és ked-

ves tanítvány, aki a páskabarány vacsorájának estéjén a Jézus kebelére hajtá fejét (Jn 13,23), most a félelemtől teljesen elaléltnak és megbénultnak hull a mennyei dicsőség Urának lábai elé. János holt-elevenen, élőhalottként fekszik az Úr lábai előtt. Az Úr Jézus napként ragyogó orcája a mennyei dicsőség fényét sugározza. Jézus mennyei dicsőségének fényözönében a bűnös embernek egyetlen lehetősége az arca hullás, a diadalmas Úr lábai elé borulás. Ez az arca hullás az irgalomért esedező könyörgés kiegészítő jelképes cselekedete. Feltámadott, dicsőséges Urunk előtt mi magunk sem lehetünk mások, mint ilyen arca hulló, lábai elé boruló, irgalomért folyamodó élőhalottak, kegyelemért esengő haldokló élők. Igen, a halálból feltámadt dicsőséges mennyei Urunk így ismer és így jellemez bennünket: "az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy" (Jel 3,1). Valóban, Jánossal együtt mi magunk is ezek a holt-eleven bűnösök vagyunk, akikre megdöbbenő módon talál az ősrégi halotti beszéd mintegy sziklába vésett szavainak tömör jellemzése: "Látjátok feleim szemetekkel, mik vagyunk. Bizony por és hamu vagyunk." Bizony por és hamu vagyunk. Bizony, dicsőséges mennyei Urunk előtt nem vagyunk és nem is lehetünk mások, mint por és hamu; nem, nem is lehetünk és nem is vagyunk mások, mint élőhalottak, haldokló élők. Akkor lesz igaz és reményteljes húsvéti ünneplésünk, ha bűnös, por és hamu mi voltunk alázatos elismerésében és beismerésében a János apostol szelídségével és félelmével odahullunk a halálból feltámadt, diadalmas Urunk izzó ércéhez hasonló lábai elé.

A halálból feltámadt dicsőséges Krisztus a lábai elé roskadó, irgalomért esengő bűnösök kegyelmező mennyei Ura. Az Úr Jézus a holt-elevenen lábai előtt fekvő Jánosra helyezi áldott jobbát. Az Úr Jézus azzal az áldott jobbával, melyen ott bíborlanak a nagypénteki sebhelyek, megérinti a holt-eleven Jánost. A halálból feltámadt Úr, a mennyei dicsőség királya, áldott jobbával megérinti a lábai előtt fekvő szelíd tanítványát. Hogy az Úr Jézusnak ezt a kegyelmes mozdulatát, ezt az irgalmas cselekedetét a maga mély jelentésében jobban megérthessük, keressünk egy szemléltető példát, ámbar tisztában vagyunk azzal a ténnyel, hogy egyetlenegy hasonlat sem fedti tökéletesen a valóságot. Vajon feltámadott, dicsőséges Urunknak ezt a cselekedetét nem hasonlíthatjuk-e példának okáért a lovagá avatás ünnepélyes szertartásához? A mennyei dicsőség királyi pompájában és méltóságában megjelenő Urunk megérinti jobbával a lába elé roskadó tanítványát, miként a hajdankori lovagrendek nagymestere kardjával megérintette az előtte térdeplő vitézt, lovagá ütötte és a lovagrend tagjai közé fogadta. Így emeli fel, így fogadja magához a mennyei dicsőség Ura a megéledő, megelevenedő Jánost. Így szenteli a kijelentést hordozó tanújává, így minősíti bizonyosságtévőjévé és így avatja apostolává.

Nagy vizek zúgásaként szól hozzá a feltámadt Krisztus bátorító parancsa: "Ne félj!"

A halálból feltámadt fénylő dicsőségében Patmosz parányi szigetén megjelenő Jézus bátorító "Ne félj" szava a mennyei Krisztus és a bűnös János között a híd szerepét hivatott betölteni. "Ne félj" - mondja a dicsősége fényességében, mennyei méltósága pompájában, hatalma teljességében megjelenő Jézus, és bátorító szavát azonnal kiegészíti: "ne félj, én vagyok". A feltámadás estéjén a jeruzsálemi felházban megjelenő Jézus láttán a tanítványok megrémülnek és félnek, mivel azt gondolják, hogy valami lelket látnak (Lk 24,37). Jézus ott és akkor éppen úgy lecsendesíti és megnyugtatója a megrémült tanítványokat, mint most Patmosz parányi szigetén a féltő-remegő Jánost. Mivel tud a feltámadott Jézus bátorságot önteni rémüldöző és féltő tanítványai szívébe? A feltámadott Jézus úgy és azáltal győzi le megjelenései alkalmával a rémüldöző tanítványok félelmét és önt új bátorságot szívébe, hogy újra bemutatkozik. Új bemutatkozása során a mennyei dicsőség Ura a szenvedő és megfeszített Jézussal való teljes személyi azonosságát jelenti ki: "Én vagyok, ne féljete." Én vagyok a ti uratok és mesteretek mondja Jézus. Én vagyok, aki tanítottalak, pásztoroltalak benneteket, én vagyok mondja Jézus -, aki meghaltam a kereszten helyetetek, miattatok és érettetek. A mennyei dicsőségnek Patmosz parányi szí-

getén megjelenő hatalmas Ura az a Jézus, akinek a páskabarány vacsorája alkalmával a szelíd és kedves János kebelére hajtotta fejét. A mennyei Úr és a megfeszített Jézus közötti teljes személyi azonosság felismertetése és felismerése vezet a félelem teljes legyőzéséhez.

Mennyei Urunk a megfeszített Jézussal való teljes személyi azonosság bizonyítása érdekében új bemutatkozása idején felségnyilatkozatot tesz: "én vagyok az Első és az Utolsó és az Élő, pedig halott valék".

Jézus azt mondja önmagáról, hogy ő az Első és az Utolsó. Jézus ezt a két szót nem számnévi, hanem tulajdonnévi értelemben használja. E két szó tulajdonnévi használata által Jézus egyfelől elkülöníti magát Jánostól, a többi tanítványoktól, a régi és újabb tanítványoktól, általában az emberek fiaitól; másfelől pedig mennyei mivoltát hangsúlyozza, mennyei eredetét és honosságát, Isten-fiúságát bizonyítja. Ugyanezt a gondolatot fejezi ki Jézus akkor is, amikor azt mondja, hogy ő az Alfa és az Ómega. Az alfa a görög ábécé első, az ómega a görög ábécé utolsó betűje. Az alfa és az ómega határolja körül és foglalja egybe a görög ábécé teljes jelrendszerét. Miként az egész egyetemes emberi kultúra lényegileg és érdemileg benne van az ábécében, éppen így az Úr Jézusról szóló egyetemes hitvallás is lényegileg és érdemileg benne van az Úr Jézus Krisztusnak ebben a bemutatkozó önvallomásában, ebben az önvallomás bemutatkozásában: "én vagyok az Első és az Utolsó", "én vagyok a kezdet és a vég" (Jel 1,8). Bibliánk legelső lapjának legelső szava ez: "Kezdetben teremté Isten az eget és a földet" (1Móz 1,1). Jézus, amikor arról nyilatkozik, hogy ő a kezdet, hogy ő az Alfa, hogy ő az Első, akkor nem arról a kezdetről beszél, mely Isten teremtő művével kezdődött, hanem a kezdet előtti kezdetről beszél. A világmindenség Isten teremtő szavára lett, Jézus azonban nem lett, hanem a világ létele előtt született, és pedig Istenből született. Jézus Istenből való Isten, világosságból való világosság, ő a mennyei Fiú. Ő az örök Ige, aki által és akira nézve teremtette Isten a világot. Jézus, amikor azt mondja, hogy ő az Első, akkor ezzel azt fejezi ki, hogy ő már a világ teremtése előtt élt, hogy ő nem tartozik bele a teremtmények sorába. Jézus, amikor úgy nyilatkozik, hogy ő az Utolsó, hogy ő az Ómega, hogy ő a vég, akkor arra utal, hogy az ő dicsőséges és az örökkévalóságtól az örökkévalóságig tartó élete nem osztozik a teremtett világ sorsával, mely a mulandóság és az enyészet törvénye alatt áll. Jézus arra utal, hogy a világ történelme véges, ő pedig örökkön-örökké él. A teremtett világ léte és történelme véges, de Jézus az Élő, de Jézus az örökkön-örökké élő. Az örökkön-örökké élő Jézus élete kezdet nélküli és vég nélküli élet. Jézus, amikor azt mondja, hogy ő az élő, akkor azt mondja számunkra, hogy az ő élete megelőzi a világ létét, hogy az ő élete világfeletti, hogy az ő élete szakadatlanul tovább tart azután is, hogy a teremtett világ történelmének utolsó eseményei is véget érnek; hogy az ő élete szakadatlanul tovább tart akkor is, amikor a régi világ elmúlik és megszületik az új ég és az új föld, melyben az igazság lakozik (2Pt 3,13). Jézus örökkön-örökké él.

Az Úr Jézus, amikor Patmosz parányi szigetén mennyei dicsőségében János előtt megjelenik, önmagára mutat és így szól: "én vagyok... az Élő; pedig halott valék, és ímé, élek örökkön örökké". Az örökkévalóságtól az örökkévalóságig Élő-halott volt. Jézus halott volt. E rövid, de rendkívül súlyos mondat magában foglalja a kijelentés legnagyobb titkát, Isten megváltó szeretetének csodáját. Ez a Jézus titka. Ez a kegyességnek nagy titka (1Tim 3,18). Mit jelent az, hogy az örökkön-örökké élő halott volt? Ez a nagypéntek eseménye! Ez a nagypéntek titka. A nagypéntek eseménye és titka az, hogy az örökkön-örökké Élő meghalt miattunk, helyettünk és érettünk a kereszten. Az örökkön-örökké élő vállalta érettünk a halált. A keresztes kínos és gyalázatos halálát. Jézus, a mennyei Fiú, a keresztes valósággal meghalt. Kilehelte lelkét. Arimátiai József vette le kiszenvedett testét a keresztről (Jn 19,32-42). Michelangelo a hívő, nagy művész - Pieta nevű szobrában örökítette meg az Úr Jézus keresztről való levételének eseményét. A jeles művész Jézus kiszenvedett testét odahelyezi liliomarcú, törékeny anyja ölébe. Michelangelo e drámai megjelenítésű, feledhetetlen szépségű szobrán a harminchárom éves Jézus kihűlt teteme úgy fekszik anyja ölében,

mint parányi rózsabimbó kórában Betlehem kicsiny városának szomorú istállójában. Jézus halott teteme ott fekszik anyja ölében. Mária szívét itt is így járja át az az éles tőr, melyről a vénséges vén Simeon profétált. Megrázó, feledhetetlen alkotás Michelangelo e műve. Az a Jézus, aki emberek megszámlálhatatlan sokaságát gyógyította meg a legkülönbélebb betegségekből, aki kiszabadította a halál bilincseiből Jairus leányát, a naini özvegy fiát és Lázárt, a barátját, az a Jézus maga is meghalt. A halott Jézust még a csillagok feljövetele előtt elhelyezik az új sziklasírba. A mennyei örök dicsőség Ura most Patmosz parányi szigetén a holt-eleven János előtt nagypéntekre emlékezik: halott valék. Jézus nagypénteki haláláról gyűlölet nélkül, szenvedélymentesen beszél. Jézus az az egyetlen, aki haláláról így tud beszélni. Jézus nagypénteki halálára emlékezve bizonyítja meg övéi előtt irántunk, bűnösök iránt tanúsított szeretetét és a halál feletti hatalmát.

A kereszt kínos halálát érettünk, helyettünk és miattunk végigszenvedő, de feltámadott és örökkön-örökké élő Jézus felségnyilatkozatát az "ámen" szócskával fejezi be. Az "ámen" szócskával az Úr Jézus azt hangsúlyozza, hogy mindaz, ami ajkáról előzetesen elhangzott, az megfellebbezhetetlen, megcáfolhatatlan igazság. Az "ámen" szócskával az Úr Jézus, aki a kezdet és a vég, aki az Első és az Utolsó, azt emeli ki, hogy nagypénteki halála és húsvéti feltámadása valóság. Az örökkön-örökké Élő az "ámen" szócskával mint egy pecséttel hitelesíti felségnyilatkozatát, felségnyilatkozatának minden egyes tételét. Hitelesíti, érvényesíti, és érvényességét számunkra is megújítja.

Ezen a szent húsvéti ünnepen dicsőséges Krisztus Urunk Igéjével és Lelkével minket is megérint, minket is megbátorít: ne félj! Az örökkön-örökké Élő ma is kimondja előttünk és fölöttünk megváltásunk valóságát bizonyító "ámen" szavát. Dicsőséges Urunk e szavával érvényesíti számunkra is a megváltás történetének nagy eseményeit, és biztosít bennünket is afelől, hogy minden érettünk történt, hogy minden örök időkre érvényes módon történt. Jézus "ámen" szavával pecsételi meg "ne félj" bátorító biztatását.

E húsvét ünnepében nekünk is boldogan szabad azoknak lennünk, akik halálfélelem helyett az üdvösség bizonyosságával borulunk az örökkön-örökké élő mennyi Urunk lába elé, aki él és országol örökkön-örökké. Ámen.

Esketési beszéd

Nagy László

Krisztus a fundamentum

Mindannyian nagyon jól tudjuk, hogy a ház sorsa a fundamentum. Akár a földszintes családi ház, akár a felhőkarcoló egyaránt fundamentuma által nyeri el szilárdságát és tartósságát. A légköri viszonyok viharos változásai közepette, a föld szilárd kérge alatt végbemenő mozgások alkalmával a ház egyetlen reménysége: fundamentuma. A homokra épített, gyengén megalapozott ház azonnal összeomlik, ha fújnak a szelek, ha ömlik a zápor, ha reng a föld. Ezért az okos építőmester szilárd talajra erős fundamentumot vet.

Kedves ifjú Pár! Ti ezek a bölcs építőmesterek legyetek.

Madách Imre Az ember tragédiája című drámájában a paradicsomkerten kívüli embert úgy ábrázolja, mint aki a földre szúr egy karót és merészen kijelenti: e hely lesz otthonom. Ez a kép találó, mert az ember, az örök Ádám, történelme folyamán mindig otthont kereső és otthont építő vándor.

A házasságkötéssel kezdetét vevő családalapítás hasonló a ház építéséhez, hasonló a fundamentumvetéshez.

A családot alapító ember éppen családja szilárdsága és családi élete boldogsága érdekében a lét fundamentumait keresi. E keresése közben naponként megdöbbenéssel kell tapasztalnia, hogy olyan korban élünk "amikor a fundamentumok is elrontattak" (Zsolt 11,3). Valóban, a romló és málló fundamentumok korában élünk. Ezért nektek, ifjú testvéreim, különösen óvatoss és bölcs építőmesterek kell bizonyulnotok. Házasságok bomlanak, családok omlanak össze: nem volt fundamentumuk. Kiábrándult és kiégett ifjakkal van tele a társadalom. Szülők szenvednek gyermekük tönkrement boldogsága miatt. Félárva gyermekek ezrei nőnek fel anélkül, hogy az apai tekintély jelen lenne a családban, vagy hogy az anyai szeretet egyengetné boldogságuk útját. A házasságok, a családok fundamentum nélküliége egyre szembetűnőbb. A házasság emberi fundamentumai nem állják ki a családi viharok és földrengések megrázkódtatásait. Miért? Azért, mert a fiatalság hervadó virág; a szerelem illanó parfüm; a szép ház még nem édes otthon. Azért, mert a pénz nem mindenható és a házasság nem kirándulás az élet napfényes csúcsain.

Csak valami egészen más adhatja meg a házasságok, a családok szilárdságát.

Erről az egészen más életfundamentumról beszél számotokra mai alapigénk, melyet mennyei Édesatyánk ajándékol ad most számotokra.

Íme az egyetlen fundamentum! Az egyetlen erős és szilárd fundamentum, mely a legkülönfélébb emberi alapok romlása és összeomlása idején is mozdulatlanul megáll. Íme, a házasságok válságának korában az egyetlen életalap a megváltást ajándékozó Jézus Krisztus. Ő az egyetlen, az igazi, az örök fundamentum. Építsetek rá! Építsetek bátran, ifjú testvéreim, Jézus Krisztusra, az egyetlen fundamentumra házasságotok házáat, családi életetek otthonát. Krisztus az egyetlen életalap, mert ő maga a feltámaszás és az élet. Mert ő maga képes egyedül naponként megújítani benneteket abban a szeretetben, mely mindent elfedez, mely soha el nem fogy.

Ha Krisztusra építitek házasságotokat, szilárd és tartós lesz az. Akkor nem kell a mézesetek teltével-múltával az ügyvédekhez futkározni. Akkor nem omlik össze házasságotok, ha külső elkerülhetetlen viharok és belső önmarcangoló földrengések rázkódtatják is meg azt. Akkor nem kell aggodnotok a holnap felől. Akkor nem kell bizonytalankodnotok egymás hűségében. Akkor nem kell állandó idegfeszültségben rettegetek.

Miért?

Azért, mert az egyetlen fundamentum, Jézus Krisztus hordozza életetek

gondjait és az omló-málló fundamentumok korában a létbizonytalanságból eredő aggodalmakat ő viseli el, mint a ház önsúlyát az alap. Ti magatok is jól tudjátok, hogy az élet nehéz. Naponként újabb és újabb viharok és földrengések veszélyeztetik boldog házasságotokat, családi boldogságotokat. De megáll az erős fundamentumú ház! De megáll a Krisztusra épített házasság!

Titeket, ifjú Testvéreim, a bizonyságok fellegei vesznek körül. Tekintetek kedves szüleitek házasságára. Mennyi vihart és mennyi földrengést kibírt házassági szent frigyük, melynek alapja és megtartója az élő Jézus Krisztus. Tökéletes házasság nincs és nem lesz soha e földön, amíg a bűn bomlassza és omlassa az élet alapjait. De nem dőlt össze szüleitek házassága, pedig naponként jelentős nehézségeket kellett és kell legyőzniök. Jézus Krisztus, aki a feltámadás és az élet, naponként győzelemre segíti megváltottait. Így szüleiteket is. Így benneteket is.

Jóleső érzéssel gondoljatok most egy pillanatra arra is, hogy gyülekezetünkben emberemlékezet óta nem történt válás. Mindenek ellenére a házastársak együtt maradtak. És nem bomlottak fel a családok. És ez rendkívül fontos most, amikor olyan korban élünk, hogy a fundamentumok is megrontattak. Kövessétek szüleitek, nagyszüleitek példáját. Holtig maradjatok együtt a hitben, a reménységben és a szeretetben.

Ha Krisztusra építitek házasságotokat, akkor a nehéz időkben sem féltünk titeket. Nem féltünk titeket, mert tudjuk, hogy e szilárd fundamentumra aranyat és ezüstöt, vagyis békességes és boldog családi otthont fogtok építeni, ahol a szeretet és a békesség csókolgatják egymást.

Legyetek bölcs és okos építőmesterek! Építsetek az egyetlen fundamentumra, mert "más fundamentumot senki sem vethet azonkívül, amely vettetett, amely a Jézus Krisztus". Ámen.

Temetési beszédek

Bustya Dezső

Ledőlt torony

Alapige: Lukács 13,1-5

Gyászoló testvéreim! A felolvasott Ige arról beszél, hogy katasztrófák híre jut el Jézushoz. Nevezetesen két szörnyűség, az egyik Pilátus gáztette, a másik: egy torony leomlása. Mindkettőnél emberek sokasága esett áldozatul...

1. Katasztrófák híre jut el, szinte naponként, hozzánk is. Ha távolabb történik a baj, kevésbé érint bennünket, ha közelebb, akkor fájdalmasabb. Ha csupán ismerősökről van szó, megrendülünk, de ha rokonról, közeli szeret-tünkről, akkor az lelkünk velejéig megráz...

Rettentő katasztrófa áldozatai fekszenek e koporsóban is. Valamennyiünket úgy megdöbönt és úgy megráz ez a gyász eset, hogy még gondolatainkat is oly nehéz mondatokká formálni. Mi is történt itt?

"Milyen fatális véletlen", mondanák ki sokan az emberi véleményt. Milyen isteni rejtély, áthatolhatatlan titok, mondjuk mi, hívó emberek. A 39. zsoltár 10. versével sóhajtottunk: "Nem nyitom fel szájam, mert te cselekedted."

2. A Jézusnak hírt vivők is valamilyen ítéletet alkottak a szörnyű eseményekről. Akkor is, ma is mélyen megrázza az embereket egy-egy szerencsétlenség vagy véres esemény híre. Ilyenkor döbbenetesen ismerik fel Isten bűnre lesújtó kezét mint Jézus kortársai a Pilátus által leöletett galileai zarándokok vagy a Siloámban ledőlt torony alá temetett áldozatok esetében. Vajon mit tart erről Jézus, mi az ő ítélete?

Jézus szavaiból kitűnik, hogy jó az Isten ítéletétől megrendülni. Ám ő maga óv attól, hogy egyszerűen a bűnösök bűnhődését lássuk az ilyen csapásokban!

Ezeknek az eseteknek az áldozatai sem voltak "bűnösebbek" másoknál, mondja Jézus. Isten keze ugyanolyan igazságosan lesújthatott volna másokra is. Sokan teljes életükben elkerülik bűneik ilyen szembeszökő megítélését, noha mindenestől fogva rászolgáltak arra. Isten útjai titokzatosak. A mi szemünk számára áttekinthetetlenek az ő cselekedetei. Nem tudjuk, miért bánik az egyik emberrel így, a másikkal amúgy a Mindenható. Én csak azt tudom, hogy ezekben a koporsókban fekdühetnék én is, de te is, az én gyermekem is meg a te gyermeked is.

Maradjunk hát a pusztá ténynél: Siloámban leomlott a torony, és sok embert maga alá temetett...

Három nappal ezelőtt itt leomlott a torony, és mi mindent temetett maga alá! Megrendült szívvel kutatunk a romok közt.

Ott hever egy férfi élete. Mennyi becsvágy sarkallta a négyévesen árván maradt gyermeket, az egyetlen, az édesanya szemefényét, tanítóinak büszkeségét és reménységét, hogy elvégezze az egyetlen megfoglalás helyét az életben, a társadalomban, az emberek között! Van feleség, drága gyermekek, kényelmes lakás, megjő az autó is. Mintha révbé érkezett volna. És amikor minden kialakul, rendeződik, egyenesbe jön, egy láthatatlan kéz belenyúl az emberi elgondolásokba, a szépen felépített torony összedől.

És ott hever a torony romjai alatt egy asszony élete. Hivatása szerint nevelő: kisgyermek elindítója az életúton. Tanít vidéken, aztán városunkban, ha kell, óvónő, ha úgy adódik: tanítónő. Odahaza nagy energiával vezeti a család dolgait. Két nehéz esztendőn át magatehetetlen édesanyját gondozza odaadó hűséggel és szeretettel. A nehéz terhek most mintha könnyebbedtek volna; örülhet férjének, drága gyermekeinek, boldog álomképekből épült a szépség és az öröm tornya... s egyszerre délibábbá foszlik mindez.

S a romok alatt egy kisgyermek porsátora is, aki alig indult el az életben, az ismeretszerzés útjára, boldog világfelfedezésre - az első kanyarodónál elragadta a leselkedő halál, amely elnyel férfiút, nőt és gyermeket egyaránt...

Testvérek, mi is építjük, rakjuk a tornyot mindannyian. Azzal a reménnyel, hogy amit építünk, azt sikerül tető alá is hozni: egykor eljön az az idő, hogy minden problémánk megoldódik, munkánk jó jutalmát, megszolgált örömét fogjuk élvezni... De hogyan is mondja a költő:

... Építéssel telik el az egész élet.
De hogy a tornyot betetőzd,
azt te soha el nem éred.
Nem, mert bár az éig érjen,
vágyaink még feljebb hágnak,
s tetőtlen tornyokról hullunk
ölébe a zord halálnak.

Horváth István

3. Testvéreim, miért van ez így? Miért marad befejezetlen, torzová torzult az élet? Azért, mert valamire nem gondolunk. Valakit kihagyunk a számításból. Annyira leköt bennünket ez az arasznyi földi lét, hogy nem is gondolunk másra. Álmaink fellegrát építve, eszünkbe sem jut, hogy ember, nem ez a föld a te örök hazád, nem ez a földi élet az egyetlen! Van üdvösség, van örök élet!

Egy távoli s mégis oly közeli világból jött közénk Jézus Krisztus, az élő Isten Fia. Azért jött a mennyből a földre, az örökkévalóságból a mi idői létünkbe, hogy életünk legyen. Hogy ne csupán biológiai életünk legyen az van a növénynek, az állatnak is hanem ÉLETÜNK legyen. Az Isten nélkül épült tornyok sorra mind ledőlnek vagy intő jelként Babel-tornyokká lesznek. De Krisztus adott nekünk tornyot, templomot, Igét, úrasztalát, végtelen szeretetének jegyeiül, azért, hogy életünk legyen!

4. Ezért vonja le maga Jézus a szerencsétlenség áldozatairól a maga következtetését: "Ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek!"

Testvérem, holnap te is, én is felszállhatunk egy kocsira, amelyik soha nem fog célhoz érni. Ezen az éjszakán Isten elkérheti a te lelketed is, és hiába igyekeztél mindent jól elrendezni a földi hangyaboly-életben, ha semmit sem gondolsz az igazi, az örök életteddel. Mondd, ha most kellene Isten elé állanod, mi lenne a jól megérdemelt ítéleted?

Ezért hív fel Jézus nemcsak a templomok szószékeiről, de olykor ilyen megdöbbentő módon is, az egy szükséges dologra! A legszükségesebb dolog: megtérni Istenhez. Feljebb tekinteni a földiekénél, s a mennyieikre nézni. Ma nincs sürgetőbb parancs ennél: Ember, ha életet akarsz, térj Istenhez. Ma még megteheted. Még vannak templomok, van hozzá hívó harangszó, igehirdetés, még tart a kegyelem - de a holnapot nem tudhatjuk. Minden embernek, de az egész világunknak a létkérdése ez: vagy Jézus Krisztus és általa élet - vagy pedig nem lesz többé élet, csak halál és pusztulás!

Még tart a kegyelem napja, szól ez hozzátok, bánatos szívű hozzátartozók, mint Isten vigasztaló üzenete. Keressétek az ítéletben is Urunkat, kegyelmes Atyánkat és Istenünket! Az ő vigasztaló Szentlelke, aki egyedül tud vigaszt adni a szomorúságban, gyógyítsa fájó sebeteket! Ámen.

Istenről emlékezem

Alapige: Zsoltárok 77,2-10

Milyen nagy áldása Istennek, hogy az embert megajándékozta az emlékezés-sel. Megemlékezhetik a megtett útról, s ha hitével emlékezik, látnia lehet éjjel a tűzoszlopot, nappal a füstoszlopot, amellyel Isten úgy vezette ki a népet a szolgálat házából, gyermekeit a gondok és kérdések közül, hogy kézen fogva vezette őket (5Móz 4,20). A hívő emlékezés olyan út, amelyen nem a próbák emlékei gyötörnek, a sebek, amiket mi magunk ejtettünk útközben magunkon, hanem amelyen a boldog és biztos célba érkezés biztonságával haladhatunk.

Ezzel a hívő biztonsággal volt 43 éven át hűséges hitvestársa feleségének, volt gyermekeit hitben nevelő apa, unokáit kézen fogva hittanórákra vezető nagyapa; olyan munkatársa lelkipásztorának, felelős vezetője a gyülekezetnek, aki minden tették "megbeszélte" Istennel, mielőtt akarata tetté formálódott volna. Elmondhatjuk róla hálás emlékezéssel, hogy milyen sokszor mondta és tette: "Szavamát Istenhez emelem, hogy figyelmezzem reám." Sohasem hiányzott a templomból, és itt a szószerék bal oldalán lévő második sor szélén, ha helye üresen maradt, tudtuk, hogy csak azért hiányzott, mert beteg volt. Nem más fontos ügyek akadályozták a templomlátogatásban, mert neki ennél fontosabb dolga sohasem akadt! Arra kérte Istent, hogy "figyelmezzem reá", hogy annál inkább figyelhesse azt a feladatot, amit az egyházban reá bízott az Úr.

Élete utolsó heteiben azzal próbálta őt az Úr, amit így fogalmaz az élete éveinek számával egyező zsoltár-Igénk: "Szememet ébren tartod, de nem szólhatok." Amikor az újkenyérkor kórházi ágyán úrvacsorát vett, és valahányszor meglátogattuk, ez az ébren tartott szeme tekintett reánk, válaszolt kérdéseinkre és kérdezett. Ez az Istentől ébren tartott szeme vigyázott mindenre gyülekezetünkben; nem lehetett olyan "rejtett dolog", amit ne látott volna meg. Azért tudott ébren őrködni egyházában, mert Isten tartotta ébren a szemét, és mint őrhelyre állított katonája Istennek, tudta, hogy az őrhelyen még elszundítania sem szabad. Már nem szólhatott a halál révéhez érkezetten, csak a tekintetével biztatott: "Nézzetek fel a gondvölgyekből a keresztel megjelölt hegyre! Onnan jó Krisztus Urunktól a segítség az út halálkanyarjaiban is!"

"Emlékezem a régi napokról." Ez a zsoltárvers is mutatja életének jellemző vonását. Iskolázott, hivatalt viselő ember volt; de amikor nyugdíjba mehetett, felkötötte a hóstáti ember kék kertészkötényét, s élete utolsó tíz esztendejében visszatért palántái közé. Emlékezett az őseitől tanult kertművelésre. Ha egyházi ügyes-bajos dolgokban felkerestük, mindig így találtuk őt, virágai, palántái között. "A hajdankor éveire" emlékezve építette az újat. Főgondnoki törődéseinek előterében mindig ott volt egyháza virágos kertje: az ifjúság.

"Megemlékezem éjjel az én énekeimről." Vajon találna-e reá pontosabban jellemző megállapítás, mint ez a zsoltárvers? Ó, hogy szerette a zsoltárokat! Ez a zsoltárszeretet is itt maradt örökségül nekünk. Az egyházi ének-karnak nemcsak díszelnőke volt, de figyelmes védője is. Ha valamelyik ének-kari tagnak névnapja volt, virágot hozott nek a próbára. Mondhatná valaki: ez nem olyan nagy dolog. De ha pontosan fordítjuk a szeretet himnuszának 5. versét, úgy az így hangzik: "A szeretet nem tapintatlan." Ezzel a tapintatossággal jobban kormányozott, mint ha tapintatlanul, akarata erőszakos keresztülvitelét hajszolva vezetett volna bennünket, egyházát.

Amikor élete legutolsó napjaiban már felülni sem tudott kórházi ágyán, reámutatott Igénk 15. és 16. versére, ahová felnyitatta a Bibliáját: "Ó, Isten, a te utad szentséges, Isten vagy, aki csodákat művelsz, megváltot-

tad a te népedet karoddal." Ő hitte, hogy földi emberi útja nemsokára reánkanyarog Isten szentséges útjára, s hitte azt is, hogy ezt nem érdemei miatt kapja, hanem ajándékba kapja Istentől, aki hűséges, tíztalentumos sáfárát az Úr Krisztus karjával ölelte át.

Amikor három nappal ezelőtt, hajnali órán két sóhajtással elbúcsúzott a földiektől, érezhette hite és hitünk szerint, hogy Krisztus karjába veszi és a kárhozat szakadéka fölé helyezett keresztgerendáján átviszi Isten mennyei kertjébe, mert "Isten megtartja ígéretét nemzedékről nemzedékre" és megváltotta népét. S mi a megváltottak hálaadásával nézhetünk körünkből távolodó alakja után, s emlékezünk hétesztendei főgondnoki szolgálatára, amikor az ellentétek fegyvereiből kapák, a dárdákból metszőkések lettek (Ézs 2,4) az Úr szőlőjének közös munkálásában, s vigyázó tekintete dűsan termő gerezdekben örvendezhetett. Ámen.

Húsvéti ünnepély

Nagy József

Néhány testvéri szó nagypéntekről és húsvétról

I.

A nagypéntek eseménye Jézus megfeszítése.

Nincs még egy olyan szó a népek szótárában, mint amelybe annyi komor tragédia és fájdalom, annyi gonoszság és sátáni aljas indulat sűrűsödne össze, mint a "megfeszítették" kifejezésben. Az evangélisták tudósításai csak a megelőző vagy következő eseményeket taglalják; de magának a szenvedőnek a belső érzésvilágát szerfölött nehéz megeleveníteni, megközelíteni és ábrázolni. A megfeszítés lényegének megértéséhez nincs összehasonlítási alapunk.

A Jézus szenvedésének mélységéből talán megérthet egy parányit az, aki láthatta a világ legnagyobb faszobrát, Veit Stross (XV. sz.) nyárárdremetei crucifixét. Az, aki elmélyül e szobor szemléletében, talán fogalmat alkothat magának a megfeszített Jézus testi szenvedéséről és az Istentől való elhagyatottság lelki kínjairól. Milyen árva és milyen fájdalmasan magányos Jézus a diadalittas főpapok, a gúnyolódó írástudók és a virágvasárnap ünnepeléséről a nagypéntek őrjöngésére áthangolt tömeg közepette! A magukról és tisztükről megfélelkezett főpapok, állatiassá alacsonyult írástudók diadalma teljes. A fegyelemtől és a jogról híres Róma, a római birodalom jeruzsálemi helytartója is meghajlik követelésük előtt, és egy rablógylkost enged szabadon az ünnep szokása szerint a per folyamán ártatlannak minősített zsidó király helyett, akit a felségárulónak járó százegy korbácsütés elszívése után hurcoltak ki a koponyák helyén kijelölt vesztőhelyre, "hogymegfeszítsék őt".

Ebben a mesterségesen felszított, szenvedélyes tömeghangulatban, az emberiség történetének a legarcpirítőbb tömegjelenetében mindenki a kereszt-re feszített Isten Fia ellen ordít, mindeki őt csúfolja, mindenki őt vádolja.

Még tanítványainak kis csoportja sem áll mellette. Mind elmenekültek, amikor az ötszáz római katonát kivezénylő, megrémült Pilátus alaptalan vádak alapján elfogatja azt a Jézust, akiben a per folyamán "semmi bűnt sem talált". Péter már a főpapi udvarban folyó előzetes kihallgatás és vádaskodás idején a hajnali kakasszó elhangzásakor megtagadta. Az áruló Júdás súlyos lelkiismereti furdalásának következtében felakasztotta magát. A többiek szerteszaladtak.

János nem tanítványi, hanem "unokatestvéri" minőségében áll a kereszt alatt Máriával, a Jézus anyjával és néhány hívő asszonnyal együtt, vállalva a Jézushoz való tartozás minden kockázatát.

De hangos szóval ketten mégis mellette tettek bizonyosságot. Az egyik a mellette megfeszített rablógylkos, aki így szólt: "Semmi méltatlan dolgot sem cselekedtél, Uram" (Lk 23,41-42), és a másik, a kivégző katonai osztag vezénylő centuriója, a pogány római százados, aki "dicsőítette az Istent és monda: Bizony ez az ember Isten fia volt" (Mk 15,39).

Az emberi élet legszomorúbb állapota az egyedüllét, a fájdalmas magányosság, a teljes elhagyatottság.

Jézus a kereszten a dühöngő és öklöt rázó, csúfolódó és vádaskodó tömeg-hisztéria közepette teljes elhagyatottságában, élete utolsó perceiben és utolsó erőfeszítésével zsolttart énekel. A zsidók sikoltozó éneklési módján kiáltja bele a déli sötétségbe (Mt 27,45): Éli, Éli, láma sabaktáni = Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? A 22. zsolttár kezdőszavaival fordul élete utolsó pillanatában mennyei Atyjához.

Jézus e sikolya az Istentől való teljes elhagyatottság panaszja. Jézus ezt a mérhetetlen szenvedést a mi megváltásunk érdekében vállalta. Pál apostol gyönyörű himnuszban emlékezik Jézus rettenetes kínjaira: "engedelmes lévén Istennek a keresztfának haláláig" (Fil 2,8). Jézus kimondhatatlan gyötrelme a keresztfán a mennyei Atyja iránti engedelmesség próbája és teljessége. Jézusnak ez a halálig tartó engedelmsége megváltásunk kezesége.

Ezért a mi emberi elhagyatottságunk fájdalmai közepette, halálunk pillanatának árvasága közepette is bizonyosak lehetünk, hogy Jézus kereszthalála áldozatában rólunk minden kárhoztatást elvett és Isten kemény ítéletéből minket megmentett. Ezért a mi dicsekedésünk csak a keresztsben lehet és van (Gal 6,14).

II.

A húsvét eseménye Jézus feltámadása. Az esemény színhelye Arimátiai József sírkertje.

Az ember sorsa a kert.

Az első kert, az Éden, az ember szabadságának a színtere volt. Földje emberi "veríték" nélkül termett. Az Éden kertjének ura Isten, s az első emberpár boldog lakója volt. Ám belopózott "harmadik lakónak" a kígyósátán, és rábeszélte az első emberpárt az Isten ellen való lázadásra. Az ember szabad akarata szerint megtagadta az Istentől való biztonságos függést. A maga ura kívánt lenni. Ám nem lett olyan, mint az Isten, miként azt a Sátán ígérte, hanem olyan nyomorult lett, mint a sátán!

Az ember e lázadása miatt kellett hogy elhagyja a boldogság kertjét, és lett életének színtere ez a föld, melyre verejtéke hull, s amely bogánccsot és tövist terem. E föld gyümölcse valóságos és jelképes jelentése szerint olyan, mint a Hófehérke mostohájának almája: mérges. A bűn megfertőzte és megfertőzi az embert és életének minden gyümölcsét.

Az ember életének e színterét nevezzük a második kertnek, ahová a születés kapuján lépünk be és ahonnan a halál kapuján távozzunk. A feledésbe (Barth). Nem hozhatunk ide semmit, és nem vihetünk innen magunkkal semmit. Egyetlen maradandó emlékünknél, mely néha századokig is megmarad, egy kő a kertben. Vagy egy kopjafa. Csakhogy ez a kert nem az Éden kertje, hanem a temetőkert. A sírkert.

Húsvét hajnalán ide siettek az asszonyok. A temetőkertbe igyekeztek, hogy illő módon befejezzék Jézus temetési szertartását és bebalzsamozzák az Úr testét, hogy tartósítsák a halált. Fájdalmukban, hogy az Úr kiszervezett a kereszten, elfelejtették, hogy erre a bebalzsamozásra nincs szükség, hisz kijelentette: "harmadnapra feltámadok".

Amint az asszonyok a sírhoz futottak, egyszerre a szívükbe döbbsent a kérdés: vajon ki fogja elhengeríteni a sír szájáról a követ? Mert Jézus is kapott egy sírkövet a temetőkertben, miként előrement szereteteink is kaptak, s miként mi magunk is előbb vagy utóbb kapni fogunk. Mintha kegyeletük és szeretetük fényében egészen el is feledkeztek volna arról, hogy a főpapok parancsolatából a sírt őrző katonák nemhogy nem segítenek nekik, hanem egyszerűen a sír közelébe sem engedik őket. De mentek, de futottak, mert vezette és sarkallta őket a Jézus iránti kegyelet és hála.

Az Arimátiai József sírkertjében azonban egy megdöbbenő meglepetés fogadta őket. Milyen meglepetés? Az, hogy a Jézus sírjára helyezett kő a kertben van ugyan, de máshol van. Ez a "máshol" a húsvét! A Jézus sírjára helyezett kő nem azért van másutt, mert emberi erő emelte volna fel és görgette volna tova eredeti helyéről, hanem ez a sírkő azért van másutt, mert angyal szállt újból a földre nagy földindulás közepette és maradéktalanul végrehajtotta Isten húsvéti parancsát: elhengerítette a sír szájáról Jézus sírkövét. Nincsen itt, mert feltámadott! - fogadta az angyali híradás a megfélemedett asszonyokat.

A kő ma is ott van az emberiség temetőjében. A halál emberileg még ma is kikerülhetetlen. Ez a sírkő a temetőkertben az ember történetének egyetlen szilárd pontja. Ez a kő az Éden kerten kívül élő és szenvedő bűnös

ember számára, a halállal reménytelenül viaskodó ember számára elmozdíthatatlan.

Csak maga Isten mozdíthatja el. És Isten el is mozdította a követ a kertben. Ez az Isten húsvéti diadala, az ember látszólagos és pillanatnyi nagypénteki diadala fölött. A nagypénteki kereszten szenvedése tüzeiben zsoldárt éneklő Jézus a húsvéti feltámadott diadalmas Úr, aki egykor és ma így köszönti tanítványait: Békesség néktek.

Ez a békességet ajándékozó Jézus így szólt és így szól ma is az övéihez: Én élek, és ti is élni fogtok.

Reményik Sándor

Akác-sor ősz utóján

Árkosy Lajosnénak

Jobbról, balról, hátul, elől:
Tövis, tövis.
Tövis mindenfelől.
Virágtalan, levéltelen az ág.
Szűrő szemű kísértetek a fák.
Ahogy köztük megyek,
Láthatatlan kezek
Illesztik fejemre a koronát.

Tövisből, tövisből a koronát.

Én feketén és lázadón megyek.
Koronázó kezek
Ujjnyomán vérem rubintja hull.
A vérszomjas föld felissza vadul.

Ha minden cseppből csak egy fűszál nőne:
Dús rét lenne itt, lelkek legelője.
De fű se nő az én vérem nyomán,
Őszi akácok ritkuló során.

Tövis, tövis,
Tövis mindenfelől.

A ritkuló sor túlsó végéről
Valaki lassan szembejön velem,
De ő fehéren jön és csendesen.
És amerre vére rubintja hull:
Virág fakad, fa nő, hegy tornyosul,
Tenger tágul - a világ végéig.
S az ő vérétől áldott mindenik.

Az ő fején is ott a korona,
Tövisből, tövisből a korona.
Ketten megyünk egy akác-soron át,
Csak - másképp hordozzuk a koronát.

Péter éneke

(Lk 22,61-62)

És rám nézett ott. Bús szemében
Égett a mély-mély fájdalom.
Körül sötét volt. Sűrű éjben
Alig álltam a lábamon.

Az udvaron kihunyt a máglya.
Elhallgatott a szolgahad.
Csak szemét láttam. Vérbuggyos lángja
Reám pergett a fák alatt.

Pár perce tán. És jaj, de rég volt!
Kezem azóta csupa vérfolt,
Szívem sajog, nem szűnve benn,

Mert ott belül, jaj, mélyre ás
A letagadott, szent vallomás,
S mióta sírok szüntelen...

Kolozsvár, 1952. március

Paul Gerhardt

Ó Krisztusfő, te zúzott, te véres szenvedő

Ó Krisztusfő, te zúzott,
Te véres, szenvedő,
Te tövis-koszorúzott,
Kigúnyolt, drága fő,
Ki szépség tükre voltál,
Ékes, csodás, remek,
De most megcsúfolódtál:
Szent fő, köszöntelek!

Mind, ami kín s ütés ért,
Magam hoztam Reád;
Uram, e szenvedésért
Lelkemben ég a vád.
Feddő szót érdemelve
Itt állok én, szegény,
S kérlek, lelked kegyelme
Sugározzék felém.

Mellőlem el ne távozz,
Ha majd én távozzom;
A kínban, mit halál hoz,
Állj mellém, Jézusom.
Ha lelkem félve reszket
S rettent a meghalás,
Nagy kínod és kereszted
Legyen vigasztalás.

Légy pajzsom s reményem,
Ha kétség látogat,
Véssem szívembe mélyen
Kereszthalálodat.
Rád néztek, Rád szüntelen,
S ha majd szívem megáll,
Öleljen át a lelkem -
Így halni: jó halál.

Fordította: Áprily Lajos

Mária Magdolna (II.)

Ünnep előtt rendet tesz az ember.
A maradék csend-szárnyék alatt
kis vederből illatos kenettel
megmosom legszentebb lábadat.

Könnyeimtől már semmit se látok.
Vak kezem sarudat nem leli.
Két szememre hullnak, mint a hályog,
leeresztett hajam fürtjei.

Lábad szoknyám szegélyére téve,
gyöngyös nyaklánccommal fonom át,
megmerítem könnyeim vizében,
ráborítom hajam burnuszát.

De úgy látok a jövőbe, mintha
megállítanád szemem előtt.
Mint a látnok, jósszavú Szibilla,
megjövendölhetném a jövőt.

Holnap lehull a frigyláda leple.
Mi csoportba verődünk. Talán
azért zökken ki a föld remegve
lábunk alatt, mert annyira szán.

Sorba rendeződik a kíséret,
szétvágtatnak a fegyveresek.
Mintha vihar röptetné az égnek,
úgy nyilamlík fel az a kereszt.

Ájultan a fészület tövébe
hullok, véres számba harapok.
Túl sokaknak tárod ölelésre
kereszted két ágán a karod.

Annyi hatalomnak, annyi térnek,
kínnak lenni kiért kell, kinek?
Van-e annyi élet, annyi lélek?
annyi falu, folyó és liget?

Ez a három nap és három éjjel
olyan szörnyű semmibe taszít,
hogy amire eltelik, megérlel,
a feltámasztásra megtanít.

Presbiternevelés

Részletek Papp Vilmos Légy köszikla című művéből (III.)

A presbiter hite

A közelmúltban történt. Egy hajdanán "tekintélyes" eklézsia pásztora eltávozott. Az egyházközség tagjai sok keserűséget okoztak a lelkésznek, s viszont ő is osztotta a sebeket. Az egyházközség népe a hitélet tekintetében a mélyponton, az egyházi épületek szomorú, sivár állapotban. Legjobb lesz ezt az eklézsiát a szomszédos elevejobb - gyülekezethez társítani, mondotta a felsőbbség. Oda úgysem jelentkezik senki szolgálatra. Legközelebbi vasárnap a szomszéd lelkész felkereste új szolgálati terét. Nemcsak a presbiterek, de minden család külön meghívást kapott. A húsztágú presbiteriumból összesen négyen, azaz négyen jöttek el...

"Tiszteletes úr! - köszöntötte a helyettest a főgondnok (mert itt ilyen is volt). Itt vége mindennek, felesleges bármit tenni." A lelkész körül nézett. Tekintete a hátrébb álló János bácsi tekintetén akadt meg. E szemekből mintha sugárzott volna valami. Őt szólította meg: "Igaz-e, János bácsi, a gyülekezet nem volt, hanem lesz!" "Adja Isten!" volt a határozott felelet. S János bácsi elindult. A legnagyobb dologidőben is talált alkalmat, hogy a templom környékét rendezze. Hamarosan társai is akadtak. Mások is elkezdtek istentiszteletre járni. Nyolc hónap sem telt el, szépen rendezett és rendbe tett lelkészlak várta az új pásztort.

Mit ronthat s mit használhat egyetlenegy presbiter hite fogyása - vagy hite! "A presbiterek az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházközség életének felelős irányítására kell választani." Mi teszi alkalmassá a presbitert e magas követelmény jó teljesítésére? A presbiter hite. A kérdés nem az, hogy hívó legyen-e a presbiter, hanem az, hogy milyen legyen a presbiter hite!

A "presbiter" szó jelentése köztudomásúan ez: idősebb, tekintélyesebb, erősebb. E középfokból képezett főnév alapfokban nem is fordul így elő. Felsőfokon pedig valószínűleg elvi okokból nem használja a Szentírás. A presbiteri tisztség nélkülözhetetlen előfeltétele az, hogy az illető ne alapfokú, hanem "középfokú" hittel rendelkezzen. (A hit felsőfokát senkinek sem ígérte Isten.)

E nyelvi megfigyelést támasztja alá Lukács evangéliuma 17,5-ben a tanítványok kérése: "Növeljed a mi hitünket!" A bocsánatkérés és adás emberfeletti feladata láttán szóltok így. Az Úr Jézus maga pedig nem a szokványos mennyiségi, minőségi jelzőkkel látja el a hitet, hanem a mustármaghoz hasonlítva fejlődő organizmusként jellemzi.

Presbiter az, akinek fejlődő hite van, mely fává nőve alkalmat nyújthat sokaknak, vagy éppen gyümölcseivel egy egész gyülekezetet táplálja. A presbiter naponkénti imádsága kell hogy legyen: "Növeljed hitemet!" Tanítónak a növendékeke előtt, vezérnek pedig az ő serege előtt kell járnia. A többlet, az a bizonyos kettős "bb" teszi alkalmassá a presbitert az egyházközség életének felelős irányítására.

Egyházunk nagyszerű korszakai között voltak olyan átmeneti idők is, amikor megfélemedtek arról, hogy a presbiteri tisztség mindenkefeletti, nélkülözhetetlen eleme a "középfokú" hit. Volt, amikor nem imádság, hanem fokost ragadó korteskedés előzte meg a presbiterválasztást. Számítgatott az eklézsia, hogy miféle előnye származhat abból, ha nem X, hanem Y. lesz presbiter. A társadalmi rang, vagyon, közéleti kapcsolatok és sok minden más volt az, ami a figyelem középpontjában állott. Így bizony sokszor fel-lazultak presbiteriumaink és sokfelé sokan - joggal - idegenedtek el gyülekezeteinktől. Nemcsak az a bizonyos kettős "bb" a középfokú hit -, de a hitelképes hit is hiányzott.

Félelemmel és rettegéssel kell kérdezni - mint Jézus tanítványai a gazdag ifjúval való találkozására után - "Kicsoda üdvözülhet tehát?" - ki lehet presbiter? Nem az, akinek rangja, vagyona, tekintélye az egyetlen ajánlólevele! Az vállalkozzék s azt válasszák meg presbiteri tisztre, akinek előzőleg naponkénti imádsága volt: "Növeld hitemet!"

Miben mutatkozik meg a "középfokú hit?" Többször idézzük a Mózes II. könyve 18. rúszében olvasható presbiterválasztás történetéből. Milyen követelményei vannak itt a szolgálatnak? 21. vers: Legyen az illető derék (a héberben: rendíthetetlen, helytálló, önfeláldozó), istenfélő (csakis Istent félő!), hűséges, igazságos, aki gyűlöli a haszonlesést (megvesztegethetetlen). Aki ilyen tulajdonságokkal rendelkezik, az már megismerte Izráel Istenét, aki így szólott: "Szentek legyetek, mert én szent vagyok!" (3Mózes 11,44 és 19,2) Ezt ismétli meg Péter apostol, amikor presbitereket szólít meg (1,16).

Az istenismeret (ószövetségi szóhasználat szerint Istennel való meghitt közösség) kizárólag Isten ajándéka. Akit Isten szemelt ki presbiternek, arról ő eleve gondoskodott e vonatkozásban. Azonban erre is áll: "növelj hitemet". A presbiteri szolgálatnak Isten Igéjéből táplálkozó és a Szentlélek által megszentelt istenismeretből kell élnie. Ha nem ebből él, hiábavaló minden erőfeszítése, de ha ebből él, szolgálata nyomán meglátja a szába szökö vetést.

Az nem elég a szolgálathoz, ha a presbiter "istenhívó" ember. "Az ördögök is hisznek és rettegnek" (Jakab 1,19). A hit ez: "Hallj, Izráel, az Úr a mi Istenünk egy Úr!" (5Mózes 6,4) Azaz: Ő az egyetlen hatalom.

A szolgálatvagy a középfokú hit másik ismertetője. "A hit, ha cselekedetei nincsenek, megholt önmagában" (Jakab 1,17). Ennek részletes kifejtését találjuk a Róma 12. és az 1Kor 12. részben.

A Földön életet teremtő és fenntartó fény és meleg arról tanúskodik, hogy van Nap az égen. Minden egyes fénysugár a Nap életfenntartó erejének jele. Vannak fényüket veszített, kihűlt, élettelen égítetek. Félelmetes dolog arra gondolni, hogy akadhat fénye veszített, elhamvadt hitű, másokat már nem éltető "egyházi ember". A presbiter "középfokú hitét" gyülekezeten belüli és kívüli, magán- és közéletbeli jószolgálati mutatják, tanúsítják. És tanúsítsák is! Legyen a hit megvallása is szóban és szolgálatban határozott, derék, megvesztegethetetlen, másokat magával ragadó, példamutató, előrevezető.

Legyen a presbiteri hit a gyülekezet rendjén belül kezdeményező és magával ragadó. Ne arra várjon, hogy mások lépjenek, s akkor ő is lép egyet. Azt se mondja: "Nosza, fogjuk meg és vigyétek!" Vagy pedig: "Ez másnak a feladata"; "Majd szólnak, ha kell valami." Külön-külön is és társaival együtt legyen a reábízott gyülekezet felelős irányítója, azaz motorja, hogy még az esetben is, ha valahol "beragad a fém", a vonat megbízhatóan menjen és vigye célba az utasokat.

Végül még egy tévhitet szeretnénk eloszlatni. Helyenként, koronként úgy vélik, hogy egy-egy gyülekezet virulása vagy hervadása valamely "kiváló" lelkipásztor szolgálatának vagy éppen "alkalmatlanságának", béresi tevékenységének, tétlenségének tudható be. Ne feledjük el, hogy nálunk reformátusoknál presbitérium és eklézsia választ lelkipásztort. Ebből az következik, hogy egyház és presbitérium akkor is volt, amikor még lelkész nem volt, s akkor is lesz, ha valamilyen oknál fogva megüresedik a lelkészi állás. Élő gyülekezet viszont ott található, ahol a presbitérium tagjai szüntelenül kérik hitük növekedését. S azt nem elemi, hanem középfokon gyakorolják.

A presbiter reménysége

Sokszor találkoztunk már reményt veszített presbiterekkel: "Rendbe tettük a templomot, de ha meghalok, lesz-e még valaki, aki helyettem is elénekelje a zsoltárt?" - így szólt a kedves testvér. Egy másik, aki nemcsak a gyűlésekről, de az istentiszteletekről is és a közös szolgálatokról is gyakorta távol van, így "mentegette" magát: "Úgyis hiába tervezünk, határozunk.

Nincs, aki végrehajtsa!" Ismerünk egy eklézsiát, ahol a gyülekezeti terem létesítésének tervét három idős presbiter kivételével az egész presbitérium leszavazta. "Az pedig minek?" - "Van templomunk. A régiek is abba jártak. Ha pedig valaki fázik, öltözzék fel." Arról persze nem gondolkodtak, hogy mi mindenre használható egy gyülekezeti terem, hogy megpezsdíti az eklézsia életét. A fiatal lelkes a három megértő öreggel szabálytalanul, a határozat ellenében mégiscsak megvalósította tervét. Lett gyülekezeti terem! Azóta mondja is mindenki: "Milyen jó, hogy megcsináltuk!" Évek múltán jött rá a presbitérium valamennyi tagja, hogy e kollektív reménytelenség miatt majdnem hogy "öngyilkos" lett a közösség.

A Krisztus királyságának hitében élő egyház számon tartja Urának ígértét: "Íme, eljövök hamar", és szolgálata végzéséhez ebből az ígéretből merít erőt. Krisztus visszajövetelét várva, már itt a földön az ő uralma alatt él, jel kíván lenni Isten országa rendjéről, amelyben a szeretet törvénye uralkodik.

A presbiter nemcsak tagja, de felelős őrállója is egyházának. Magától értetődő, hogy osztozhat az egyház reménységében is. Aki ti. Jézus egyúttal a világnak is egyetlenegy reménysége. Kívüle más reménysége nem létezik. A Jézus Krisztus kegyelmére épülő reménységünkéről pedig Péter apostol I. levele szól, aki éppen presbitereket hív a reménység körébe (5,1). Elmondja, hogy Isten Jézus feltámasztása által "újonnan szült minket élő reménységre" (1,3). Ezért "tökéletesen reménykedjétek" (1,13). "A ti hitetek reménység is legyen Istenben" (1,21). "Mindig készek legyetek megfelelni a bennetek levő reménységről" (3,15).

Az apostoli intelem, sok más igével és egyházunk törvényeivel együtt, arra tanít, hogy reménység nélkül nem létezhet presbiteri szolgálat. A reménység tárgya az örök üdvösségben népét hazaváró Krisztus s az a benső erő, amit az utunk végén reánk váró örök célunk hoz létre bennünk. A presbiter nem a múltat, hanem ezt a jövődőt szolgálja. Nem a múlt egyházát tartja fontosnak, tartja fenn, hanem Isten ma élő népét vezeti Jézus Krisztus színe elé. A gyülekezet nem érdemdús nyugalomra várókat ajándékoz meg presbiteri címmel, hanem lelkes hadnagyokat választ, akik Isten népét vezetik. Van jövője a hit emberének? Jézus Krisztus az! Aki előrement, hogy hazát készítsen az övéinek. Más jövő, tehát más reménység nincs. Ha valaki másutt, másnál keresi reménységét, az vagy álremények pókhálójába bonyolódik, vagy délibábot kerget. Mindezt tudva és a reménység által sarkallva fáradozik a presbiter nemcsak egyháza háza táján, de a világban is.

A kérdés sohasem az, hogy van-e jövője az egyháznak s az egyházi szolgálatnak, hanem az, hogy felismerjük-e és követjük-e az egyetlen utat, a valóságos reménységet. Az egyház reménységének, jövőjének alapja nem az, amit tevékenysége, társadalmi helyzete biztosít számára, hanem az, amit Isten Jézus Krisztus által egykor tett s ma és a jövőben tesz érte. Ez a jövő Isten üdvössége, melyben nincs bűn, halál, könny, de van minden emberi képzeletet felülmúló öröm, béke és szeretetközösség. A világ atlétáit az olimpiai győzelem s az érte járó kitüntetés lelkesíti. Ez ad erőt nekik áldozatok vállalására, az edzések gyötrelmeinek elviselésére. Pál apostol az olimpikonokhoz hasonlítja a keresztyéneket. Ők nem mulandó, hanem hervadhatatlan jutalmat kapnak. Mennyire lelkesít e tény minket?

Reménység és valóság nem mindig segíti egymást. Az élet kézzelfogható tényei sokszor kedvét szegik a legszebb szándékoknak. Elfelejtjük, hogy mindig reménység szüli az eredményt. Korunk baja a hívő emberek is sokszor e betegségben szenvednek hogy fordítva: az eredmények alapján akar reményteljes életet élni. Az ilyenfajta szellemiség vagy nihilizmusba, vagy katasztrófába torkollik. Korunk nagy "stressze" az, hogy mindenkinek mindenkor eredményesen és nagyot kell produkálnia ahhoz, hogy reménysége lehessen. Az óvodásnak a felnőtteket kell elbűvölnie. Az iskolásnak tízeseket kell produkálnia. A felnőtteknek vastag fizetésborítékot, a politikusnak párthíveket, az egyháznak zsúfolásig telt templomokat. S ha ez elmarad, könnyen rásütik a bélyeget - rásütjük önmagunkra -: "nincs jövője".

Szabaduljon fel a presbiter korunk nyomasztó hatásai alól Isten gyermekeinek önfelelt szabadságára. Jövőjét, reménységét Isten máris biztosította.

"Elmegyek, hogy helyet készítek néktek..." (Jn 14,2) E reménység felszabadítja a presbitert arra, hogy ne szorongva, hanem önfelédtt örömmel, teljes erőbevetéssel és tehetségei maradéktalan Istennek áldozásával végezze szolgálatát. A keresztyén reménység fásult tisztségviselőiből lelkes munkást formál. Tisztségviselése nem merül ki a gyűléseken való hozzászólásban és szavazásban, hanem állandóan gyülekezete háza táján él. A jó gazda pedig mindig talál portáján tennivalót. A reménységben élő presbiter helye nem porosodik be a templomban. Körülötte nem kallódnak el fiatalok, nem roppannak össze családok. Mindig kész bárkinek megfelelni a benne levő reménységről, mely mindenekelőtt az ő magánéletét teszi reményteljessé.

Ennek nem mond ellent, sőt magától értetődővé válik, hogy a reménységben élő presbiter "félelemmel és rettegéssel" tekint a reábízott gyülekezet tagjaira. Minden igyekezetével azon van, hogy azzal a tudattal vezesse őket az örök Bíró színe elé, hogy egyúttal ő is meghallhatja: "Jól vagyon, jó és hű szolgám..."

Ez a reménység határozottságot, céltudatot ad. Mivel ő jól tudja azt, hogy nincs e világon más név, aki megtartana minket, csak a Jézus Krisztusé, mások előtt is vallást tesz róla. Nem mondja azt, hogy járjon ki-ki a maga feje után. Vajon van-e mindenkinek feje? Vajon tudja-e az illető, hogy csak egy cél létezik, s hogy ezt Jézusban való hit által érzük el? - Mi sem áll távolabb a presbitertől, mint a bizonytalanság, a félelem vagy a kényelem.

1991 januárjában emlékeztünk meg az első magyar nyelvű Újtestamentum-ról. Sylvester János hírneves sárvári Bibliájáról van szó. (A legelső magyar érdekű, magyar pénzen felállított sajtón készült a legelső magyar nyelvű hazai könyv.) Híres programadó előszavában így szólt 450 évvel ezelőtt az európai hírű tudós: "Itt vagyon a rejtek kincs, itt vagyon a kifolyó víz, itt vagyon az tudomány, mely örök életet ad. ... nincs több bizodalma-d azért..." Ezt az Igét a nemzethalál küszöbén álló népek mondotta. (Ugyanezen évben foglalta el a török 150 évre Buda várát s vele együtt az ország tetemes részét!) Mindezzel azt is mondotta Sylvester János: Van bizodalom! Van jövő! - S ez Jézus Krisztus megtartó ereje.

Gondoljunk itt egy pillanatra azokra a prédikátorokra, tanítókra - a magyar értelmiség színe-javára -, kiket 1672-76 között hitükért halálra ítélték. Valamennyiük reménységét fejezte ki Sélyei István pápai prédikátor és püspök, maga is gályarab:

Vincit,	Győzedelmeskedik,
qui pro luce	aki a világosságért,
Deo duce	Isten vezetésével,
sub cruce	a keresztet hordva
pugnat.	harcol.

Közülük még azok is győzedelmeskedtek, akik a nápolyi tengeröböl hullámaiban veszttek el. Az örök célba hazaérkeztek. Helytállásuk a magyarság megmaradását eredményezte. (Távollétükben, halálukban az eklézsiák presbiterei őrizték a nyáját!)

Amíg a világon egyetlenegy Istennel meg nem békélt, ezért reménytelen jövőjű ember akad, addig van tere és reménysége a presbiteri szolgálatnak. Ne mondjuk azt, hogy nincs mit tennünk (mert úgy véljük, hogy mindent megtettünk). Azt se mondjuk, hogy nincs értelmünk valamit is tennünk. Se az elért eredményekben ne gyönyörködjünk túlon túl, se látszateredmények álomvilágában ne ringassuk magunkat (Lukács 12,16 kk). Egyházunk ugyanis nem a múlt "műemléke", hanem a jövőformálás "műhelye"! S mi ebben vagyunk munkások.

A reménységben élő és szolgáló presbiter céltudatos, előretelkintő, lényegre törő. Nem olyan, mint az a táncos, aki a parketten egyet előre lép s egyet hátra. Ide-oda, körbe-körbe. De sehova sem jut el, noha nagyon kimerülhet. A presbiter olyan, mint a futóbajnok: indulástól a célíg teljes erőbevetéssel, megállás nélkül halad. S közben a vele együtt haladókat is lendületével előresegíti.